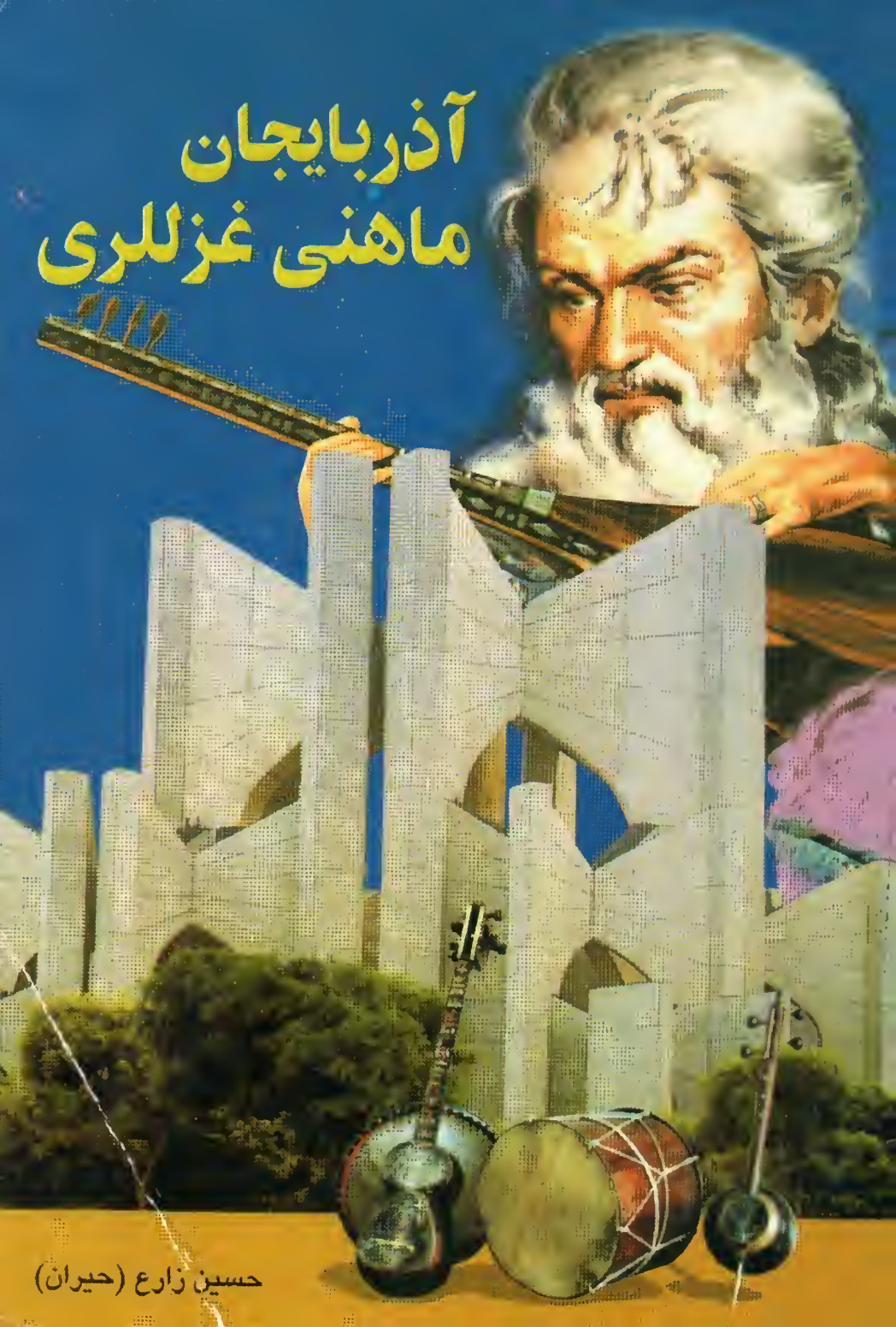

آذربایجان ماهنی غزللری

حسین زارع (حیران)

ماهنی غزللری
آذربایجان شاعر له ریندن
سَّچیلیمیش غزللر

توپلایان : حسین زارع عجبشیری (حیران)

تبریز: خیابان محققى (امین) تلفن: ۶۷۹۲۵

☐ کتابین آدی : ماهنى غزللىرى

☐ یازانى : حسین زارع (حیران)

☐ چاپ نوبه سی : ایلک

☐ چاپ نوبه

☐ سایى : ۲۰۰۰ جیلد

☐ لیتوگرافی : رنگین

☐ حروف چینى : نعمتى

قیمت ۱۲۰۰ تومن

شابک ۵-۳۹-۶۰۰۹-۹۶۴ ISBN - 964-6009-39-5

۱- با عنایت به اینکه حقیر مدت چندین سال است با خواندن اشعار شعرای نامدار و معروف و حتی گمنام آذربایجان خود را مأنوس کرده و در غزلهای شاعران خطه آذربایجان ذوب شده‌ام و هر موقع که وقت پیدا می‌کردم با خواندن چندین بیت از شعرای روح تازه‌ای پیدا کرده و در جهت تهیه و مطالعه دواوین شعرای با لهجه خودمان (آذری) روز بروز طالب‌تر و خود را راضی‌تر نگه می‌داشتم.

ولی متأسفانه به برخی از اشعار شعرای نامی که دیوان آنان در دسترس نبوده و یا چاپ نشده بود مراجعه و با مشکلات عدیده‌ای روبرو می‌شدم و افسوس می‌خوردم مضاف بر اینکه برای تهیه یک غزل از شاعری روزها و حتی ماهها باید تلاش کرده تا موفق شد. که این عمل باعث گردید با پیگیر چندین ساله گلچینی از غزلهای شعرای آذربایجان را جمع آوری و در یک کتاب بنام «ماهنی غزلری» به چاپ برسانم، چرا که تاکنون چنین کتابی که محتوای آن گلچینی از اشعار شعرای آذربایجان باشد به چاپ نرسیده و اگر هم

وجود داشت ناقص و جهت تذکره نویسی بود

۲- زمانیکه این کتاب را تهیه می‌کردم در وهله اول دوستان صمیمانه‌ام که در رشته موسیقی فعالیت داشتند اصرار ورزیده مبنی بر اینکه هرچه زودتر چاپ شده تا مورد استفاده رانش آموزان کلاس موسیقی و علاقمندان ادبیات و

شعر دوستان خطه آذربایجان قرار گیرد.

۳- بسی مایه تأسف است که نام برخی از شعرای خطه خودمان (آذربایجان) به گمنامی مبدل گشته و حتی اسمی از آنان برده نمی شود فقط از زبان آوازخوانان و موسیقی دانان آذری می توان شنید و هر کتابی هم از اشعار شعرای آذربایجان چاپ شده بود فقط دیوان منحصر بفرد بوده و یا برگزیده ای از دیوان یک شاعر.

۴- در برخی از ابیات غزلها ناصحیح بودن وزن و یا سبک و سنگین بودن مصرع و یا بیتی از ابیات که کاملاً مشخص می باشد درج نموده و به قضاوت خوانندگان گرامی گذاشته ام که این امر فقط جهت ادای احترام با شعرای برزگوار می باشد که حقیر نخواسته دخل و تصرفی در ابیات داشته باشد چرا که از عهده اینجانب خارج بوده و برای تصحیح ابیات باید با اساتید محترم مشورت نموده و بیاری خداوند در چاپ دوم و جلد ۲ اقدام گردد، مستدعیست که در این امر حقیر را مقصر ندانسته و مرا با ارسال انتقاد و یا پیشنهاد جهت بهتر شدن محتوای کتاب یاری فرمایند.

۵- در خاتمه از همسر خودم که واقعاً مرا در این کتاب از لحاظ فهرست بندی و تهیه غزلها یاری کرده و همواره اوقات فراغت خودشان را در اختیار اینجانب قرار میدادند کمال تشکر را دارم.

حسین زارع عجب شیری

تبریز - ۱۳۷۶/۱۲/۲۵

محبت اهلينه

كۆنول وفاسيز اولان نازلى ياره يالوارما
نه اعتبار اونا بى اعتباره يالوارما
داريخما ياخشى. يامان روزگار يميز گىچه جك
بو بئش گون عومره گۆره روزگار يالوارما
سنىن ده بىرگون اولار نوباهارين اى بولبول
خزان جفاسينه صبر ايله رخساره يالوارما
فقيره عاجزه مظلومه احترام ائيله
عدويه، قان ايچه نه ظلمكاره يالوارما
وطن يولوندا اولوم مرد اوچون سعادت دير
حيات اوچون فلک كج مداره يالوارما
مخالف اهلينه باش اگمه سن ده منصور اول
انالحق اوسته چكىلسن ده داره يالوارما
محبت اهلينه (واحد) هميشه خدمت ائيله
نه تاجداره نه بىر شهرياره يالوارما
واحد

اٲل آراسیندا

بیر نغمه اوخودوم ترجمان اولدو
 دانیشدی دردی می اٲل آراسیندا
 بیر نغمه اوخودوم بولودتک دولدو
 کوره لدی دوداقلار دیل آراسیندا
 آغلایا بیلیمه بیرم گوله بیلیمه بیرم
 هجران چوخ چه که جگ هله بیلیمه بیرم
 حسرتی انگلره بوله بیلیمه بیرم
 گون گٲچیر آی نیله اٲل آراسیندا
 من بیر حیات اٲدیم اٲللی اوبالی
 من بیر سوگی ای دیم عهده وفالی
 من بیر کاریدیم هایلی هارایلی
 سیم قالمیش بسم له زیل آراسیندا
 نه اولا سٲوینجدن آغلایا گؤزوم
 نه اولا داغلاردا عکس اٲده سیم
 باهار یاغیشینا گیره تبریزیم
 یویونام عٲمانلا سٲل آراسیندا
 مدینه گلگون

طیب

منه همدم گورونور شمعیله پروانه طیب
 سالدی هجران او دینی قلبیمه بیگانه طیب
 سنده من تک گورورم هجر او دینایانمالیسان
 غمگسارون اولاجاق الله کی پیمانه طیب
 سینه مین سوزلری افشاء اولوب اغیاره داخی
 ایمدی لازم دی ائده چاره بو درمانه طب
 جانیمه قصد ائیه دی اغیارین ایچره خوار اولام
 سرکش منی باخ بیله عنوانه طیب
 * جک کونول غرق اولدی عشقین بحرینه
 نه للره نه لر امر ائتسه فرمانه طیب
 غیاره صبر ائتمک مگر افسانه دی؟
 گل یاناق پروانه تک شمع شبستانه طیب
 ناله نی هر چند سعی ائتدیم که آسان تر چکم
 سینه تنگیم دئدی دوزمم بو افغانه طیب

ظاهراً دردی‌مده اولسا هنج تایلماز چاره‌سی
گر ئوره‌کده درد اولایوخ چاره انسانه طیب؟
طعنه اغیاريله دؤشدی نفسدن «حیرانین»
قیلدی ضایع عقلینی راغب‌دی درمانه طیب

زارع (حیران) ۱۳۷۲/۴/۷

گۇروب

پاي بىند اولدوم سر زلف پريشانين گۇروب
نطقدن دوشدوم لب لعل دُر افشانين گۇروب
اودا باخديم شمع وُش جانيم باخيپ رخسارينه
هر چه چكديم درد دل سرو خرامانين گۇروب
گزديرير هريان گوزوم اشك ايچره باغريم پاره سين
خلعت گلگونيله رخس اوزره جولانين گۇروب
بىر زمان گنجمزه. دل تيغيندن اولماز چاك چاك
آچيلير هر دم. توتولميش كونلوم احسانين گۇروب
كونلومو تنهاليق ائيلردى پريشان سينه ده
اولماسايدى جمع هر يانيندا پيكانين گۇروب
بىند زندان و غم و محنتدن اولموشدوم خلاص
آه كيىم دوشدوم يئنه زلف و زرخدانين گوروب
اي «فضولى» بونجه كيىم توتدون نهان حال دليىن
عاقبت فهم ائتدى ائل چاك گريبانين گوروب
«فضولى»

طیب

ئوره گیم اولدی غم یاریله دیوانه طیب
یوخدو چارم دوزهرم محنت شایانه طیب
شمعه یانما خلیقی پروانه دن ئویره ندیم ازل
تن رنجوریه دوزدوم بئله عصیانه طیب
رو به محراب اوتوروب نیت پاکیه مدام
ایسته رم تاری یتیرسین منی جانانه طیب
نقشیم ایفا اولونار گر هدفیم ثابت اولا
مست اولان وقت دولنار باشیمه میخانه طیب
من گۆزهل زلفینه سودازده اولدوم آل آچام
بسکه ده قالسین اوزاخ عصره بو افسانه طیب
عشقه مایل اولان آختارماسا تاپاز هدفی
یانسا عاشق سالاجاق صحبتی هر یانه طیب
کیمسه قویدی بئله بیر رسمی طبابت لیک ایچون
ائوی آباد اولا رحم ائیه دی (حیرانه) طیب
زارع متخلص به (حیران)

دام تملق

مردہ جسمیم التفاتوندان بولور هر دم حیات
ئوله رم گر قیلما سان هر دم منه بیر التفات
یا زایلزم لب لرین وصفین عومورده من کیمی
آب حیوان ویرسه خضره کلّ و ظلمتدن دوات
من فقیرم سن غنی وئرگیل زکات حسنونو
شرع ایچینده هم سنه هم ده منه واجب زکات
گورمه یینجه حسنونو ایمانه گلمز عاشقین
یوز پیمبر جمع اولوب گوسترسه لر مین معجزات
مظهر آثار قدرت دیر وجود کاملین
فیض فطرتدن غرض سن سن طفیل کائنات
جوهر ذاتینده دیر مجموع اوصاف کمال
بو صفات ایله کی سن، قندهاردا وار بیر پاک ذات
عشقه تا دوشدون «فضولی» چکمه دین دنیا غمین
بیل که قید عشق ایملش دام تملق دن نجات
فضولی

اظہارات

صبا اغیاردن ال چک. غمیم دلدارہ اظہار ائت
خبرسبز یاریمی حال خرابیمدن خبردار ائت
گتیر یاریم اونون یانیندا دور گؤرسون که قهر ائیلیر
خَموش اولمانیہ آشنا تسقربیلہ تکرار ائت
کونول غم گونلرین تنہا گئچیرتمہ ایستہ بیر ہر دم
اجل خوابیندن افغانلر چکیب مجنونی بیدار ائت
چو یوخ عشق آتشی، بیر شعلہ چکسہ طاقتین ای نی
باش آغریتما دم عشق. اورما آنجاق نالہ زار ائت
منی پروانہ تک عشق اودونا ای شمع یاندرما
یتیر خورشید رخسارین. چراغ بزم اغیار ائت
گرفتار غم عشق اولالی. آزادہ دہرم
غم عشقہ منی بوندان. بتر یارب گرفتار ائت
«فضولی» باخماق اولمور اول گونوش یادیلہ خورشیدہ
نہ وجہ ائیلیم کیم اولسا. گون گئچر فکر شب تار ائت
«فضولی»

پریشان کونول

سن زلیخا سن اگر دیدہ گریانیمہ باخ
بلبل غمزہ دہیم لائنہ ویرانیمہ باخ
رحمہ گل کشف اولونا دیلدہ کی اسرار نہان
بی وفالیق سوزونی آجماگیلان حالیمہ باخ
مشق آلان گونلریمی یاده سالیب آغلامیشام
نیلیم عاشق زارم، غم شایانیمہ باخ
منده غرق اولدوم ازل گون ساچین اندیشه سینہ
سندہ بیر لحظہ یاخین لاش دم ہجرانیمہ باخ
یئر قبول ائیلہ مز عالمده پریشان کونولی
دوشدی اود جانیمہ گل نالہ و افغانیمہ باخ
راز عشقین آچارام گرمی رام ائیلہ مہ سن
گنج حسن اختاریرام سینہ سوزانیمہ باخ
قامتین خدمتینہ کونلومی قان ائیلہ میشم
غمزہ تیرین چک ئورہ کدن دم پایانیمہ باخ
سینہ می چاک ائیلہ ییب عکسینی سالدین ئورہ گہ
گورمہ گہ عکسیوی گل سینہ سوزانیمہ باخ

جور الوب عادتین از لجه منه فاش ایله دین
دیلین آغزیندا کول اولسون غم شایانیمه باخ
عکس رخساریوی حکّ ائیلهدی «حیران» ثوره گه
سنده گل الدهه کی جان وئرمه یه عنوانیمه باخ

زارع (حیران)

یوخ

قسم جمالینه سندن صونرا شاهیم یوخ
سن حُسن شاهین عالمدہ اوزگہ. ماهیم یوخ
جهاندا بیرده نه معبود خالقیم سن سن
اطاعتیم سنه دیر، اوزگہ بیر الہیم یوخ
من اولموشام سرکویینده بیراوش توپراق
بسیمدیر بیلہ شرر، اوزگہ قدر و جاہیم یوخ
فراق آتشینہ یانسام آہ چکسم ده
بو خسته دیلدہ سنہ تحفه غیر از آہیم یوخ
«نسیمی» هر طرفہ باخسا صورتین گؤره جک
جهاندا اوزگہ سین گؤرمہ گہ بیر نگاهیم یوخ

نسیمی

غملی گلستان

ستربا چانسا سازین دیده گریانیه باخ
 برش قالان الده سینق جد برینانیه باخ
 گورنه حالت یارادیر مجلس عرفانیه می
 عکس یاریم گورونور جامده مہمانیه باخ
 قاش سوزور آی دولانور کیپر یگی اوخ نیزه کیمی
 سانجلیب دیر گرزومه لشکر مژگانیه باخ
 فخریدیر گر یارادام عشقده طوفان اودینی
 سنده آختارماقا گوز یاشیمی دامانیه باخ
 ائیلہ مضراب اوزووه گؤزده کی کیپرک لریوی
 چالگیلان ساز نوا الده کی فرمانیه باخ
 گر یولون باغلیدی اول جنت مأویہ طرف
 باغ فردوسی بوراخ شمع شہستانیه باخ
 عشق پروانہ سیم شعلہ اوجات یانماقیہ
 قوری توپراق یاتاقیم تخت سلیمانیه باخ

نقدی الدن بوراخیب نسیه‌نی نیلیر کونولون
ایاق آلتیندا اولان روضه رضوانیمه باخ
شانه زلفینده چالان نغمه‌نی حزن ایسته‌یه رم
دلی جیران ئوتاران اولکده (حیرانیمه) باخ

زارع متخلص به (حیران)

یوخذو یوخ

سننیز ای گل کونلومون بیردم قراری یوخذو یوخ
سندن اوزگه نیله سین. بیر غمگساری یوخذو یوخ
درد هجرین چاره سین هر چند بیلدیم صبر ایمنیش
نسیلیم بالله بودریانین کناری یوخذو یوخ
لیلی لیلی سویلیوب چوخلار دیریم عاشقم
لیک معنون تک اونون بیر داغدار یوخذو یوخ
هر خزانین بیر بهاری اونسوز اولماز اولماسین
بو چول اولموش گلستانین بیر بهاری یوخذو یوخ
گللی بلبلی لری آب و هوا سی چوخ گؤزل
حیف کیم بو گلشنین بیر گلعداری یوخذو یوخ
یا هیچ عیبون یوخ گوزللیک هامی سنده جمعدور
نسیلیم اما که عهدون اعتباری یوخذو یوخ
سن نه بیلرسن بو طرلانی نباتی روز و شب
من بوداغی چوخ دولاندیم بیر شکاری یوخذو یوخ
نباتی

افسونه باخ افسونه باخ

عریان و زار اولدوم یئنه مجنونه باخ مجنونه باخ
سلطان غار اولدوم یئنه هامونه باخ هامونه باخ
داش اوسته قویدوم باشیمی عَمَّانه توکدوم یاشیمی
طوفان نوح اولدوم یئنه جیحونه باخ جیحونه باخ
وحشی یاتاقی منزلیم قوشلار یوواسی کاکلیم
افعی الیمده اوینارام افسونه باخ افسونه باخ
سولدی خزان اولدو گولوم دوشدو نوادن بلبلیم
بیر دم منی شاد ائتمه‌دی گردونه باخ گردونه باخ
آلدی الیمدن یاریمی آرتیردی آه و زاریمی
هر ایلده بیر داغ آرتیریر قانونا باخ قانونا باخ
قند و نباتی توک اوزه گل بیر تماشا قیل سوزه
بیر گۆر نه گوهر دوزموشم مضمونا باخ مضمونا باخ

نباتی

نالہ نی

نالہ دن دیرنی کیمی آوازہ عشقیم بلند
نالہ ترکیں قیلما رام نی تک کسلیسم بند بند
قیل مدد ای بخت یوخسا کام دل ممکن دئل
بویله کیم اول دلربا بی درد دیرمن دردمند
داغ لردیر اولدو کوسوم دن قاراسی قوپما میش
یا ثبات عشق ایچون اؤد اوزره بیر نئچه سپند
آچیلیر کونلوم گهی کیم گریه تلخیم گوروب
آچار اول گلرخ تبسم بیرله لعل نوشخند
خاک راهیم دن منی قالدیرا بیملز سایه تک
قیلسا گردون آفتابین هر شعاعین بیر کمند
«جام توت» وئر ساقی گلچهره زاهد ترک جام
ای کونول فکر ایله گورکین هانسی دیر توتماقا پند
ای «فضولی» صورت فقرین قبول دوست دور
هیچ درویشی سنین تک گورمه دیم سلطان پسند
فضولی

شمعیوه پروانه آپار

باغلا زولفونله منی گوشه زندانه آپار
یا که یانماخلیقا رأفت له شبستانه آپار
آهیم آه اوسته فزون اولدو چکم بوغمی
لایق اولسام گؤزه لیم شمیوه پروانه آپار
عکس رخساریوه قاب ائیلهدیم اوز سینهمی من
آی گون آغلیر منیم احوالیمه درمانه آپار
بوی پیراهن یوسف له انیس اولماق ایچون
قوجا یعقوبیوی گل کلبه احزانه آپار
پرده ستری کنار ائیله گوروم گول اوزووی
سندده یعقوبیوی مست ائتماقا پیمانه آپار
داش نوره کالر دلیرنر آهیم اوخون آتسام اگر
ممکن اولسام منی زنجیرله هر یانه آپار
دامنیمدن ال اوزن وقتده سلطان طرب
منی تأدیپ ائله گل سوی دبستانه آپار^(۱)

۱- منظور از دبستان محل تأدیپ می باشد.

سینم اوستون گزیری آهیلہ غم قافلہ سی
سندہ تعجیل اٹلہ قربانیوی میدانہ آپار
طعن اگر اولماسا اغیارین ایچینده قاچارام
بُـنـرـدـہ تـک سـا تـمـا قـا گـل درگہ سلطانہ آپار
عشق سرگشته سییم فصل خزان ایستہ مه رم
بولبول غمزہ دہنی سیر گلستانہ آپار

زارع (حیران)

ماه تابان

آفتاب طلعتیندن ماه تابان رو دوتار
چین زلفوندن خطاده نافه آهو دوتار
بیلرم حوریم سن یوخسا ملائک یاپری
کیم کی گوردی آی اوزون شرمنده اولدی خودوتار
گورموشم هر خانه ده اصلان قیلور آهو شکار
من عجائب قالمیشام اصلانلاری آهو دوتار
چشمیمه آیدیم فراقندان اونی چوخ آغلاما؟
ناگهان طوفان قویار ملک جهانی سو دوتار
مصحف آچدیم فالمه گلدی جمالون آیتی
اهل توحیدین کلامی - فالیمی نیکو دوتار
لبله ریوون شربتیندن بیر قدح سون ساقیا
لعلینی ایچدی «نسیمی» لبلری نیکو دوتار

نسیمی

خون دل

تیر غمزون قانیمه باتماز دئدیم یاندان گئچر
بیلمه دیم چوخ تشنه دیر قان ایچمه گه جانندان گئچر
قاشلارون سرگشته دور گویا دونوب عریان قلنج
کیپر یگون سربازه بنزر صف چکوب ساندان گئچر
قصه شهد لبون شیریندیر از بس گئچمه رم
ای شکر لب هاردا طوطی شکر ستاندان گئچر
اود دوتوب یاندی کباب اولدی توکندی خون دل
هر کوکل چون تیغ مزگانندان گئچر قاندان گئچر
جمعدن خارجدی بیر دیوانه دور بو سلسله
هر اوکس کیم حلقه زلف پریشانندان گئچر
لبلرون وصفین قویوب او صافی کوثر دن دبیر
گورنجه حیراندو زاهد آب حیوانندان گئچر
نقد جانیه بیرجه بوسه ویرسن آلام نقد به نقد
فرستی فوت ائتمرم کیم جنس ارزان دان گئچر؟

بیر خبر دور حقدن صنعانی تکفیر ائیلین
گورسه هر کیم کفر زلفون الحق ایماندان گنچر
چاه کتعاندا اگر چه، ماه کنعان اینجیدی
ایمدی آیاگورسه بو چاه زنخداندان گنچر؟
خاک پایون لذتین درک ائتسه هر مور ضعیف
تاج جمشیدی قویار سخت سلیمانان گنچر
صراف

پریشان

لبینه اهل نظر چشمه حیوان دئدیلر
گرچه اوچماق حوریلری جمله اونا جان دئدیلر
سنی بسو حسن جمال ایله کمال ایله گوروب
قوخدولار حق دئمه گه دوندولر انسان دئدیلر
سونبولون حالی پریشان دئدیلر حال اهلی
الله الله نه اوچون مشگی پریشان دئدیلر
بیر قیلن قیمتینی هر کیمه صوردوم من
گنج قارونيله مین ملک سلیمان دئدیلر
لعلون آیتی عاشقلره صوردوم که ندیر؟
ائشیدن جمله نه کافر نه مسلمان دئدیلر
ای «نسیمی» دم عیسی دئیری اوز نفسون
نفسی دوغرولر اونا گور نه اوچون جان دئدیلر؟

نسیمی

گوزه لیم

گوزه لیم گؤزله رینین صُحبتی هر یاندا اولار
بیر ملاحتلی باخیشلار قوزو جیراندا اولار
بیر علاج ائت منه ایستکلی طبیبم سن سن
عاشقین چاره سی اؤز سودیگی جاناندا اولار
نه طبیعت گوروب عومرونده نه دنیا یثیریپ
اوگوزلرکی بییزیم آذربایجاندا اولار
گول اگر بولبولی اینجیتسه وفاسیز دئمه یین
قیزلارین تقصیری اولماز گناه اوغلاندا اولار

میرمهدی

شهرتی وار

بئر اوزونده هره نین اوز ایشی اوز صنعتی وار
خالقیمین شاعره صنعت کارا چوخ حرمتی وار
سئویرم قلبی گئیش آنئی آچیخ بیرگۆزه لی
عشقیمه گولمه لی دیر یاره کی مین جُرئتی وار
اونون هجران سینه بئر آن بئله دوزمور کونلوم
جار چکیب سویله مه گین آیریلیقن لذتی وار
اولا بئیملز اونومندن منی اوندان آیران
چکدیم اوز سویگولومون هر نه قدر محنتی وار
گونده بئر عشقه دوشنلر قازا نارمین نخوت
هر کیمین سویگوسی بئر دیر اونون شهرتی وار
قوی دئسینلرکی سلیمان ئینه ده عشقه دوشور
بو سوزون امره برابر ده یه ری قیمتی وار

سلیمان

ندیر؟

بنیله مستم بیلیمیرم کیم می ندیر مینا ندیر؟
گل ندیر بلبل ندیر سنبل ندیر صحرا ندیر؟
اود دوتوب جانیم سراسر یاندی اما بیلمدیم
دیل ندیر دلبر ندیر باشیمدا بو سودا ندیر؟
بیلمدیم عمریمده هرگز کفر و ایمان هانسی دیر
احمد و محمود کیمدور عیسی و موسی ندیر؟
طرّه هانی قوی کناره رقصه گل دیوانه وار
گل خرابات ایچره گل گور شور و بو غوغا ندیر؟
دُرد صافی گوزله مک وقتی دگیل ساقی امان
شیشه ویر پیمانه ویر ساغر ندیر صهبا ندیر؟
دور گوزون قوربانیا مستانه گل رندانه ویر
چوخ دیسه جمشیددن اسکندر و دارا ندیر؟
شاهد خلوت نشینم ائتدی رخسارون عیان
عاشق دیوانه گل ظاهرده و اخفاء ندیر؟
یئئدی عمرون آخره سن بیر (نباتی) بیلمدین
کیمدی گؤزدن او باخان یا دیلده بو گویا ندیر؟
نباتی

دیوانه لیک

عشاقین تمام نشئه‌سی دیوانه لیکده دیر
میخانه‌نین ملاحتی مستانه لیکده دیر
جاهلر ایله عارفین اولماز علاقه‌سی
حال اهلینین تکاملی فرزانه لیکده دیر
لعین خیالی کونلومه دولسا عجب دگیل
گیزلین خزینه‌نین چوخی ویرانه لیکده دیر
یستمز وفاسی آخره نامرد اولانلارین
شخصین بوتون دیانتی مردانه لیکده دیر
«واحد» اگر چه صنعته قیمت ویریرسه خلق
شعرینده قدر قیمتی دردانه لیکده دیر

واحد

نازایلر

پریوشلر همیشه رسمیدور عشاقه ناز ائیلر
منیم یاریمده انصاف و مروت چوخدی آزائیلر
گؤرنده ناوک غمزون گلور جانہ چیخار جانیم
آتارپیکانه جسمیم آشناسین پیشواز ائیلر
دهانون سزینی بولمزدی عقیلم عشقیم اورگتدی
عجب دیوانه دور بیگانیه افشای راز ائیلر
مخالف رغنمه بزم طربده مطرب مجلس
بیر اوزگه شوروشین باشلار نوا ترک حجاز ائیلر
کوکل چین سر زلفونده ائتمز ناله بیهوده
قرانلیق گئجهده محبوبیلن راز و نیاز ائیلر
حدیث عشق محمودی سوروشما هر ترش رودن
اونی شیرین حکایت ائیلهسه حسن ایاز ائیلر
امیدیم وار یئنه «صراف» الی آخرده بیر یانه
محبت یوته سینده بسکه جانان جان گداز ائیلر
صراف

دل دیوانه

وطنین عشق اودینا بو دل دیوانه یانار
نئجه کیم شعله شمعه پر پروانه یانار
یوک له ییب گوگلره ناری یتیب آفاقه اودی
اودلانیب شانلی گونش آتش نیرانه یانار
یاندى قورتولدى کونول لاکن اونون سوزیندن
اود دوشوب ایمدی داخی جسم پریشانه یانار
نئجه فریاده گلیب ایلهمه ییم آه و فغان
قورولوب قانلی ثورک حسرت جانانه یانار
عشقی انکار ائلین گیت داخی پروانیه باخ
جانینی گورنه ووروب شمع شبستانه یانار
ساقیا مجلس می ایچره دئمه نام وطن
اودلانیب سینه لر اوندان می و میخانه یانار
کیمسه نین اولماسا قلبینده وطن عشقی یقین
عمری بیهوده سوروب آتش خسرانه یانار
شاعرم حب وطن دیرمنه عالمده شاعر
اودی کیم عشق اودینا بو دل دیوانه یانار
زرگری

سیارندیر

هامی گون منتظرم منکه بو پرگار ندیر؟
 گنبد چرخ فلک گردش دوار ندیر؟
 بودوقوز چرخ مُعَلَّق نندن اولدی ترتیب؟
 فلک آلتیندا دؤنسن کوکب سیار ندیر؟
 کعبه و دیرندیر غسیرندیر سیر ندیر؟
 مسجد و میکده و خرقه و زئار ندیر؟
 علم و قرآن و حدیث و خیر و عضیله درس
 جمله بیر معنی ایمیش بونجه بو تکرار ندیر؟
 دین و ایمان و نماز و حج و ارکان و زکات
 زهد و تقوی و شریعت هامی گفتار ندیر؟
 کونشین قرصی نندن یئر اوزونه شعله ویرر
 یا بویبر مشعلهده نور ندیر نار ندیر؟
 اود سو توپراق دئیل آدی نندن دیر آدم
 اونا سجده نه اوچون ابلیسه انکار ندیر؟
 ترک ائوینه گلمیسن مثل «نسیمی» اولاسان
 بیرگون اولار دئیین جبّه و دستار ندیر؟
 نسیمی

یاده سالان وار

الدورمه منی ظالیم اگر جسمده جان وار
صبر ائیله حبیبیم گله گوز یولدا قالان وار
قصدا ئیله مه یین جانیمه جانا نیمه بیلدیر
تا بلکه گه له تک دگیلم یاده سالان وار
هجرانینه تاب ائیلمز اسرار نهانیم
فرهاده شیرین تک هورولن دردین آلان وار
صد پاره اگر اولسادا جسمیم غمی یوخدور
سرگشته لیگیم اولسا عیان دردیم آلان وار
نالمده اوجالدیقجانین ناله سین اوتدی
نی دن ده گوزل ناله ائدن همدم اولان وار
پروانه اگر شمعیله مأنوس اولونویدی
جان بڈل ائده جک سویگوسینه جانین - آلان وار
بیلمز اونی کیم دعوت ائدیب شمعه یانسن
پروانه نی خلق ائیله ییب هم جانین آلان وار
بیر لحظه اگر صبریده یعقوب اولا (حیران)
بازار محبته خریداری اولان وار
زارع (حیران)

قربانیندیر

چشم مستیندیر منی کوه و بیابانه سالان
داغ ائدن جسمیمی اول غمزۀ فتانیندیر
درد هجرانه دوا یوخدو مگر باده ناب
ایچ بوقان اولموشی کیم یاخشی جا درمانیندیر
چاره یوخ عاشق زارین دونه بیلمز سندن
که سن باشین اگر قوچ کیمی قربانیندیر
ساقیا گلدی یئنه عشرت ایام بهار
می گلگوننی گتور دوره که دورانیندیر
درد صافی نه بیلیر لعل لبین سر مستی
دور گتور کیم ایچهرم نیلیم اگر قانیندیر
ایسته بیر اگنینه مجنون گیه گلرنگ قبا
قوی دئینلر که سنین عاشق عریانیندیر
زاهدون باشینا کل طالب اولوب رضوانه
گون به گون تاری بیلیر دیرده رهبانیندیر

وئردو گون اسم عظیمی من دیوانیه ویر
لمستی قوی آدیمی فرض ایله شیطانین دیر
گل (نباتی) بیر اوتان کفر دیمکدن بیراوسان
بیحیا شرم ایله بو کفر مگر جانین دیر؟

نباتی

ایستر

پریشان خاطریم بیر طرّه پریچ و تاب ایستر
عجب دیوانه دور اوز قیدینه بند طناب ایستر
گلستان وجودیم شبنم نخلن تا پار رونق
نجه کیم ابر رحمت بارشین اهل عذاب ایستر!
خیال و صلیله بیر لحظه شاد اولدوم خطا قیلدیم
دیر درد و غم ایمدی گلوب مندن حساب ایستر
محبت اهلی محنت لذتین راحت بولور جانه
همیشه آرزوی هجر اولانی خورد و خواب ایستر
جنون عشق اولان گوندن سوروشماز کیمسه احوالیم
بلی دیوانه دن عاقل همیشه اجتناب ایستر
اولور بزم محبته شراب و صلیلن سرخوش
اوکس کیم سیخ محتده کوکل مرغون کباب ایستر
یخیلمیش کوکلمه رحم ایله ظالم ائیلمه ویران
کیم اوز معموره سین سن بی مروت تک خراب ایستر؟

بوی گل

گول ایگی گولدن قاباق گلشنده بیداد ائیلییر
مست ائدیر هر کیمسه گلسه گور نه فریاد ائیلییر؟
تیشه فرهاده باخ بیستونی دلدی عشقدن
سرینی بونوعيله معلوم آحاد ائیلییر
بیلمدیم حکمت ندی هر ضربه گلجک تیشه دن
الغرض معلوم اولان شیرینه امداد ائیلییر
باغبان گلشن شیرین اولوب فرهادلر
فصلی وصل ائتما خلیقا گل گورته بیداد ائیلییر؟
بلبلی سالسان قفس ایچره اگر گلزاریده
باشلاماز خنیالیقی چون سعی آزاد ائیلییر
عشق اودون سؤندورمک اولماز سعی بیجا ائيله مه
سویله معشوقین نیه عاشق اولان یاد ائیلییر؟
غرق اولان دریایه بیلمز پاسخ طوفان ندیر
باد و طوفان اولسادا مردانه لیک یاد ائیلییر

اولماز آزرده اگر گول بلبلی اینجیتسه ده
رسمدیر تعلیم آلانلار یاد استاد ائیلییر
گول بوداقدان آیریلان وقتلر چتیندی بولبوله
ای خوش اولساعت که بلبل داد و فریاد ائیلییر
گر چه فرهاد ائيله دین «حیرانی» سالدین محنته
ایمدی ده نفرین ائدهن کونلوم سنی یاد ائیلییر
زارع متخلص به «حیران»

فصل نوبهار

ساقیا دلدور قدح چون یتدی فصل نوبهار
مرغزار اولدی چمن سویلر چمنده مرغزار
گل چمنده پادشاه اولدی بزندی مجلسی
لاله گلدی قوللوغا دوتدی شراب خوشگوار
صبحدم بستانه ساری گشت اوچون عزم ایله دیم
باغچه نوروزوم که چیخیش بیر حبیب گلعدار
دیشی اینجوگوزی جادو کیلیگی خنجر بیلی مو
ساجی سنبل خالی فلقل اوزی چون گل آغزی وار
دلبرم بیر قیل بهاسی قیمتی دورت اقلیمه
بیری مصره بیری چین بیری هندو بیری وار
معرفتیندن کوثر اولدی هم نسیمی چاکری
نسبتی یوخدور اونون لاعین و دین و اختیار

«نسیمی»

الترین دعاده قالیر

بو وقت که جان تیکن اوخلارین نگاره سالیر
اصابت ائیله ماقا اللرون دعاده قالیر
یتیر منه گوزه لیم دال به دال بلاله ریوی
بیر عمریدور که بوجان قربان اولماقا چابالیر
بو وصل قامتیوه بسکه سن چیخاندا یولا
هامی رکوعه گئدیر بیرجه آه لر اوجالیر
گؤزون اوخ آتسا گوزل وقتی واردی جان اودوزان
تورو جانین وئیری جاودانه بیرجان آلیر
نگار نگار سسی قووزانییدی هر یاندان
منیم ده قلییم ائله بیرجه بو هواده چابالیر
اوتوز موسان اگر آماج اولماسان سن
او وقت کی جان تیکن اوخلاری نگاره سالیر

؟

موسیقی

موسیقی نشئه سی مین سوگیلی جانانه دگر
اثر ناله، نی عارف ایچون جانه دگر
موسیقی اهلینه انصاف ایله قیمت قویماق
لحن داوود ایله مین تخت سلیمان دگر
بیخبرلر نه بیلیر لهجه خواننده نه دیر
اهل حال اولسا بوسوز قدرده میلیانه دگر
پرده غم داغیلار تاره دگنده مضراب
طرزه دلبره هر دم نئجه کی شانه دگر
موسیقی له اولار هر خسته یه عالمده علاج
بو طبابت یئنه مین چاره لقمانه دگر
بیزه بو علم حرام اولمش ایدی کیچمیشده
یعنی شیطان ایشیدیر رخنه سی ایمانه دگر
یاشاسین قرمزی شهرتلی وطن قانونی
بو سخاوت نئجه مین حاتم دورانه دگر
قیلیدی هر یئرده بنا موسیقی مکتب لرینی
نغمه نین فایده سی ایندی هر انسانه دگر

خلقىمىز موسىقى علمىن اوخويور مىن لرجه
ئولكه مىز چون بو شرف مهر درخشانه دگر
موسىقىله منى دفن ائله سه لر (واحد) اگر
قبرىمىن توپراقى مىن روضه رضوانه دگر
واحد

گۆز لیریم

پریشان ائیلییْن احوالیمی آشفته گیسو دور
قیلان خم قدیمی محراب تک پیوسته ابرو دور
اولور هر بیر مریضه شربت لعل لبون ساقی
عجب سفراشکن دور یوخسا جانا آب لیمو دور
یوزونده اگلنوب خال سیاهون یا اوزاق یولدان
طواف کعبه عزمین گلوب سلطان هندو دور
آلوب کولوم آپاردی گوزلرون ای گوزلریم نوری
شکار شیر ائدر آهوی چشمون عین ترهو دور
نه تقصیر ائتمیشم آخر ایچرسن قانیمی سوتک ؟
مگر ظالم سنون رأیونده قانیم قان دگول سو دور
باشیمدان اوچسا عقلیم عیبی یوخ دیوانه عشقم
منیلن عقل ایشی تمثال سرما و پرستو دور

«صراف»

غم هجران

وصال یاره صبر ائتمک نشانی عشق و وصلت دیر
دولانماق کوی دلداری نگاه یاره بیعت دیر
کونول شاد اولسا دلدارون نگاه آهوان ایستر
نگسارین کوئلونی آلماق محبتده نهایتدیر
کمند زلف دلداره وورولماق تا که جان واردی
اسیر زلف یار اولماق من مسکینه عادت دور
نگاه و آه سردیمدن غزال و آهوان آغلار
کونول شاد اولسا دنیاده دئیب گولمک سعادتدیر
بویون سرویله همتادی لبون چون پسته خندان
غم هجرانه صبر ائتمک بو دلخونه فلاکت دیر
سینیبدی شیشه قلبیم نوازش نغمه سین باشلا
شکسته کونلو وصل ائتمک بو دنیاده حمایت دیر
فراق یاره صبر ائتمک نشانی داغدار اولماق
فراقین شربتین ایچمک اوزا خلیقدان علامت دیر

نگاه یاره آلسا ایچنده جام هجرانی
کونول مست اولسا ناز ائیلر نگارین چونکه عادتدیر
یاناندا شمعہ پروانه غم هجرانی درک ایلر
دوی درد پروانه یانان وقتلر فراق دیر
مرید عشق اولان دائم گرک دیوانه وار اولسون
مریض عشقه دلداری، گلن وقتلر طبابت دیر
زارع متخلص به حیران

آنام دور

محبت باغچاسینین پروانهسی آنام دور
مشقت ثولکه سینین دیوانهسی آنام دور
هر زمان که کونول غمیلن همدم اولار
غملی کونلومون کاشانهسی آنام دور
نئجه دئیم که انسانام آنام برابرینده
انسانلیق عرصه سینن دانهسی آنام دور
بیر لحظه قویماز پریشان اولا زولفلریم
بو پریشان زولفلرین شانهسی آنام دور
کونول شاد اولما خلیقا محبت اختاریرام
مست اولماقا محبتین میخانهسی آنام دور
هر یئرده ائشیدجک سین پر آچارام
بیلیم نجور اوچام قصدیم دانهسی آنام دور
دنیا بوی گول اولا بیل هنج گل ایگله مرم
زیرا که ایگلی گوللرین گولخانهسی آنام دور

کیمه گورونور آنا تک زحمته دۆزه؟
زحمت عرصه سنین مردانه سی آنام دور
چایلار داشی گر صدف اولا در گورمه رم
عشق عالمین در یکدانه سی آنام دور
سود ائتمه رم اگر ارض و سمانی وئرسه لر
عشق اگر فتوی وئره سرمایه سی آنام دور
مست اولما خلیقا محبته پیمانه آختاریرام
محبت اولکه سینده کونول کاشانه سی آنام دور

زارع (حیران)

دورنالار

قاناد چالین گوی اوزونده یئنه دورنالار
ای باهارین دوستی یاری دورنالار
خبر وئیرین دوغما ائلدن منه سیز
کونلوم راحت اولسون باری دورنالار
وطن دردی ائل حسرتی یاماندير
داغلاریمین باشی یئنه دوماندير
اونو تمانین یالواریرام آماندير
او ایلک عهدی ایلک ایلقاری دورنالار
بیر قایدادیر قیش سووشار یاز اولار
هر گؤزهل سوز اؤره کلره یازیلار
سؤزده وارکی سال داشادا یازالار
اولماز اونون هنج توتاری دورنالار
گئچیب گئدر بو آیریلیق بو حسرت
اومیدله یاشاییرام من فقط

گون اولسون کی او تورپاقدا نهایت
قارشیلایاق ایلک باهاری دورنالار
«گولگون» دئسیر آرزولاریم دئسیر
محببیم سولارکیمی تمیزدیر
آرخام ائلیم فخریم دوغما تبریزدیر
اوچون گئدین وطن ساری دورنالار
مدینه گللون

باغچامیز الوان گورونور

خوش بهار اولدی یثنه باغچامیز الوان گورونور
گل آچیب بلبل اوخور دردیمه درمان گورونور
گل گزه ک گلشنی تا بلکه داغیلین غمی میز
بهار اولجاق هامی نین لبلری خندان گورونور
فتح عشق ایله اگر ساحت گلخانه ده سن
سن گزه ن وقت گوزومه کبک خرامان گورونور
قامتین سروه برابر سوزوون قیمتی یوخ
هارد اویلسان گوزومه شمع فروزان گورونور
طوق زنجیره وورولدوم سنین عشقینه مدام
نه گوزل: اولکه میزین صیدینه فرمان گورونور
مکتب عشقیده درس آلماقا قصد ائیله میسن
فصلی وصل ایله مه گه روضه رضوان گورونور
قیل تفاخر که سنین حسنیوه نسبت آییمیش
دفتر عشقه باخان وقتیده «حیران» گورونور
زارع متخلص به «حیران»

۱۳۷۲/۱۲/۲۸ تبریز

قامت سحرون

دیسرِ دیم قامت سحرون قیامتدن علامتدور
بسیله بیلیمزیدیم قامت دگیل مطلق قیامتدور
گوز اوستونده قاش اویناتماق نه لازم گل آپار اولدور
اگر ای نازنین فکر و خیالون قتل و غارتدور
گوگل اسفندیارون بیر خدنگ نازیلن یخدون
او ضرب شصتیوه روحیم فدا بونه رشاندور؟
طبییم قوی منی اوز حالیمه درمانیم آختارما
بو درد عشقلن اولمک منه عین سعادتدور
منه ترجیح ویرمه عشقده مجنون دی عاقل
منیم عشقیم درایت سن دیین نقل و روایتدور
کلام عشقده صغرا و کبری احتیاج اولماز
اونا برهان همین حسن رخ دلبر کفایتدور
خوشا جانانین مشغول صحبت اولدوقوم ساعت
اگر عومریمده بیر ساعت حساب اولسا او ساعتدور
دیدیم «صرافه» هاردان بولموسن ایستر سنی یارون؟
دندی گورجک منی دلدن گولر بو بیر علامتدور
صراف

نازائیلر

اگر رسمدور گل عندلیبه نازائیلر
منیم کولکوم منه اما غریبه نازائیلر
دئدیم نگاریمه گل ناز ائدنده نازیمی چک
مریض اولاندا مرشدور طبییه نازائیلر
رقیبیلن اوتوروب دورما غصه دن ئوللم
اگر دیله نگاریم رقیبه نازائیلر
حدیث حسنه عالمده دل و دلیلن
بیانه گلزم می خطبه خطیه نازائیلر
قاشون گوزون کیمی بولمزدی ناز و غمزه یولون
او قدر مشق ائدیپ ایمدی عجیه نازائیلر
بودور عشقه دئدیم صبريله علاج ائدرم
نه فایده دلی گویلوم شکیه نازائیلر
نقدر ناز اولا «صرافه» قیل نه اغیاره
نجیبزاده هاچان نانجیه نازائیلر
صراف

آتشین رخساره

لاله تک قلییم منیم ای نازنین یوز پاره دیر
داغلیان هر پاره نی اول آتشین رخساره دیر
قلبی قان - ائتدیم اول سودای بت لاردان خلاص
هر طرفدن قصد ائدن بو قلیمه خونپاره دیر
هئچ طبیه دردسر لازم دگیل درمان ایچون
کیم مریض عشق ایچون اولسه اوزی بیر چاره دیر
ائيله تند ائتدی رقییم یاریمین خاصیتین
قلیمی یان دیر ماقا سان کی بیر آتش پاره دیر
حالیمی حیرانلیقین مات ائیلدی اولدوزلاری
چون آخان گوز یاشلاری بیر کوکب سیاره دیر
تک فضولیه دئین مسکن سرکویین سنین
اوردا منزل ائیلله هر کیمسه نی آواره دیر

«فضولی»

گنجہ لر

صبحہ تک یا تما بیرام یو خدی قراریم گنجہ لر
غصّہ و غم دیر ایشیم نازلی نگاریم گنجہ لر
گوندوزوم اولدی گنجہ گوزیا شیم اولدوزدو اونا
کیم بو سودانی یاخا آخر شراریم گنجہ لر
لطف قیل بیر گنجہ گل کلبه احزانیمه ده
گور منیم حالیمی بیر یو خدی نگاریم گنجہ لر
بیلمه سینلریئنه عشقیمده یانان بیرجه منم
خلقی فریاده سالیر ناله و زاریم گنجہ لر
هر سحر حالیمی تاپ کیمسه لره عرض ائیله بین
خلقی بیدار ائیله بیر ناله عذاریم گنجہ لر
گئچرم داکی منیم ناله و زاریم بلکه
اٹشیده اول اوزی آی چشم خماریم گنجہ لر
ای فضولی منه ظلمت دگیل هجران گنجہ سی
شمع بزم اولدی خیالی روح یاریم گنجہ لر
فضولی

مجنونان فزون

منده مجنونان فزون عاشقلى استعدادى وار
عاشق صادق مَنَم مجنونين آنجاى آدى وار
نولا قان توکمکده ماهر اولسا چشم مردمين
نطفه قابيل بيلير غمزه ن کیمی استادی وار
قیلسا تحقیر کیم سنی واردی منیم تک عاشقی
لیلینین مجنونی وار شیرین اگر فرهادی وار
اهل تَمکینم منی بَنَزَتمه ای گول بولبوله
درده یوخ صبری اونون هر لحظه مین صیادی وار
ائسیله بَد حالم کی احوالیم گُورنده شاد اولار
هر کیمین کیم دورکی جوریندا دیل ناشادی وار
گزمه ای کونلوم قوشو غافل فضای عشقه
کیم بو صحرانین گؤزل لیکلرده مین صیادی وار
ای (فضولی) عشق منعین قیلمانا صحن قبول
عقل تدبیردیر اولساندا بیر بنیادی وار
فضولی

جُرئتی وار

یئر اوزونده هَره نین اوز ایشی اوز صنعتی وار
خالقین شاعره صنعتگره چوخ حُرمتی وار
سؤیرم قلبی گئیش آنی آچیخ بیر گوزه لی
عشقیمه گولمه لیدی یاداکیمین جرعتی وار
اونون هجرانینه بیر آن بیله دوزمور کؤنلوم
جار چکیب سویله مه گین آیریلیقین لذتی وار
اولا بیلمز اونسی مندن منی اوندان آیران
چکه زَم سؤگولومون هر نقدر محنتی وار
گونده بیر عشقه دوشن لر قازانیر مین نخوت
هر کیمین سؤگیسی دیر بیلسه اونون شهرتی وار
قوی دئسینلر که «سلیمان» یئنه ده عشقه دوشوب
بو سؤزون امره برابر دگه ری قیمتی وار

سلیمان

وطنیم دور

آرزوم دیله ییم سۆگیلی یاریم وطنیم دور
عشقیم مۆسیم نازلی نگاریم وطنیم دور
آلمیش منی آغوشه مَرامیله بویوتیش
جانیم جگریم خون و دیاریم وطنیم دور
آرام و قرار تربت ها را دوتمارام اصلا
آسوده لی گیم صبر و قراریم وطنیم دور
عومروم بوی یی یاد ائیله بو عکسیمله نشانی
عزیم شرفیم شأن و وقاریم وطنیم دور
من خلقیمین اولادیم عالم بونی بیلین
دوغرو ئوره گیم دولت و یاریم وطنیم دور
شاهد گورورم خلقه تیمین علم و زکاوہ
یوک سلمه دی بوشعر و شعاریم وطنیم دور

وورغون

آیه نور

جلوه عکس رُخون آئینه‌دن دیر رشک جور
روشن ائتمیش اونو کیم خورشیددن دیر آیه نور
برق آهیم گوی اوزون توتמוש سرشکیم یئر اوزون
صحبتیمدن هم وحوش ایلر تنفر هم طیور
عشق رسمی گر بودور مشکل یئتر درمانه درد
درد اهلی بی‌زیان بی دردلر مست غرور
داغ دلسوز فراقین اولدوقون گوندن فزون
نور ماه افزون اولور خورشیددن اولدوقجا دور
وعده وصلین چوخ اما بخت یار اولماز نه سود
گل گتیرمز آب شیرین وئرمک ایله خاک شور
تار زلفون دور می رخساری جان‌لار مسکنی
یا بوراخ میش بیرره پریچ و خم گلزاره نور
اول سرکوی ایتلری ایچره فضولی نوح یئرم
بس منه ماتم سرا من قاندان و قانلان سرور
فضولی

بیزده دیر

حیات باغچاسنین باغبانی بیزیک. یاپراقی سوز آچان گوللر بیزده دیر
بیزدن الهام آلیر شیدا بولبوللر. نغمه یه جان وثرن دیلر بیزده دیر
دهرلرده آخان گوموش بولاغلار. گوگلره باش چکن دومانلی داغلار
سونبوللی تارالارچیچکلی باغلار. آل الوان گئینمیش چوللر بیزده دیر
عطیرلی باغلارین سارماشیقی بیک ائللین به زه بی بیک یاراشیقی بیک
ائلدن توزنیشیک ائل عاشقییک اوجا بویلا نازیک بئلر بیزده دیر
انسان سورمی هنج روحسیز گۆزه لی شاعرین اولماسا شعر غزه لی
عاشقین اولار می سوزی غزه لی سازی دیللندیرن تئلر بیزده دیر
شاعریم! اینجه سوز استادی بیزیک بویوک واقفلرین اولادی بیزیک
صنعت دنیاسنین فرهادی بیزیک داغلار اسس سالان ائلر بیزده دیر
«واحددم» غصه دن غمدن آزادم. خلقین دوستیام یادلارا یادام
بهزه کلی تۆلکه مه باخدیقجا شادام. یاشیل باش سونالی گوللر بیزده دیر.

واحد

خاکپادن دیر

خوشام کیم دَم بَدَم گریان گوزوم اول خاکپادن دیر
زیانی اولماز اول گوز یاشینین کیم توتیادن دیر
دامام مَرَدَم چشمیم ایچر قان خط و خالین دن
بلی اکثر معاشی اهل دریانین قاردان دیر
دیمه فرهاد قانین توکמוש آنجاق عشق شمشیری
منیم گور قانلی باشیم کیم بوهم اول ماجرادن دیر
مُتَعَبَر سونبولوندن آلمادان بو اولمادیم رسوا
بو رسوالیق منه سندن دئیل باد صبادن دیر
حباب اشک ایچین ده موی ژولیده م له خوشحالم
باشیمدا بو همایون سایه اول عالی بنادن دیر
وفا رسمین اونوتموش سان دئییب اینجیتمرم زیرا
بو کیم مندن جفا کیم ائیله مزمن هم وفادان دیر
کمال حسن شهرت عادی اولماق دیر مقرض دن
ریا اهلینه هم چوخ اعتراض ائتمک ریادن دیر
فضولی توکمه چوخ یاش احتیاطین گئتمه سین ناگه
گوزوندن سورمه کیم گرد ره اهل صفادن دیر
فضولی

عشق آفات جاندير

جان وئرمه غم عشقه كه عشق آفت جاندير
عشق آفت جان اولدوغى مشهور جهاندير
سود ايستمه سوداي غم عشقه هرگز
كيم حاصل سوداي غم عشق زياندير
هر ابروى خم قتلينه بير خنجر خونريز
هر زلف سيه قصدينه بير افعى ايلاندير
ياخشى گؤرونور صورتى مهوشلرين اما
ياخشى نظر استديكجه سرانجامى ياماندير
عشق ايچره عذاب اولدوغون دان بيلورم كى
هر كيمسه كى عاشقدير ايشى آه و فغاندير
ياد ائتمه قرا گؤزلولهرين مردم چشمين
مردم ديوب ال تاكيم ايچديكلرى قاندير
گؤردوكجه «فضولى» كه گؤزه لرده وفاوار
آلانما كه شاعر سوزى البته يالاندير
فضولى

چشم خمار

دئدیم عشقینه وفا گؤستره جک نازلی نگار
بیلمه دیم کی بو قدر ظلم ائده جکدیر منه یار
بیر سبب اولمادان ئوز عشقینه لاقید اولاجاق
عهد و پیمانی آتیب هی ائده جکدیر منی خوار
چوخ تکبرله گزیم هئج کسه باش اگمیه جک
اوره گسی سنیدیر اراق آغلیا جاقدیر ئوزی زار
منی آشفته ائدیر زلفی کیمی هر وعده
کاشکی رحمه گله رک صونرا اولایدی دلدار
باغلادی دینیمی محکم ایکی زنار زلفی
بیر توکوندن آسیلی قالدی بو محکم دیندار
دائما ناله ائدیب من یاشادیم حسرتله
آنجا ق هجرانی منیم دردیمه اولدو غمخوار
اونا باخیب دا «نظامی» نئجه ائتسین تویه
آیسیغام سویله سه ده مست ائدر او چشم خمار
نظامی

نهان آغلار

سحرگاه ناگهان گوردوم دل زاریم نهان آغلار
سرشکی آل دیله هر دم چکر آه و فغان آغلار
سؤال ائتدیم نه باعث دیر چیخیب افلاکه افغانون
توکر خون جگر چشمین آخار هریان روان آغلار
گزیردیم باغ و صحرانی پریشان حاليله گوردوم
ده ئیب باد خزان سروه قوروموش باغیان آغلار
بلی گر گُل بوداغینا توخونسا تند باد دهر
پریشان اولسا گل برگي ائدر بلبل فغان آغلار
پوزولدی رونق گلشن داغیلدی زیتي باغین
دوشوب تا بو طراوتدن گل آغلار گلستان آغلار
الهی گورمه سین گوزلر یامان گوندور بيله گؤنلر
امان وئرمز غم و محنت هامی پیر و جوان آغلار
دوات اولسا اگر دریا قلم اولسا اگر اشجار
باشا یتیمز غمیم شرحی قلم هر لحظه قان آغلار

کسیلمیش طاقت و تابیم باشیمدان عقل محو اولموش
گؤزوم اشگی روان ظاهر کونول دائم نهان آغلار
تمامی درد و غم لردن فراغین دردی افزوندور
اونونچون ناتوان هر دم اولوب نالان قان آغلار
خلاصه غزل خورشید

آنام دور

عالمده آچان گلله پروانه آنامدور
دریای محبت أوزی فرزانه آنامدور
گُل تک بیزی آغوشه آلان وقتده ایگلر
عادت وئرن اول مکتب قرانه آنامدور
ذوب اولمیشام اول جسم گهریار آنامدا
جور ایچره دؤزن هر غم شایانه آنامدور
گنج اولسا اگر عالم رؤیاده یقینا"
گنج رخی من گؤرمه گه، ویرانه آنامدور
زلفسی قَدری بار الم گلسه دؤزدی
صبريله دایانما خلیقا جانانه آنامدور
پروانه ده یانما خلیقی اؤیرندی آنامدان
جان نقدینی بئذل ائتمه گه جانانه آنامدور
رخسارینه باخدیقجا خیالیمده دیردیم
بو بسکه دؤزن صحنه طوفانه آنامدور

هر لحظه که گوز یاشی روان اولدی عذاره
بوسه ائیلین بولب خنداننه آنامدور
گوندردی نئجه اوغلونو معراجنه آناسی
لایق بیله بیر امریله عنوانه آنامدور
طفلی که یاتا بیلیمسه مادر یاتا بیلمز
فی الفوری سالان بوسيله دامانه آنامدور
خجلت چکیری وصفینی هر خامه یازاندا
هم شمعدی هم بیزلره پروانه آنامدور
گر عمر اولا باقی آنامین شرحینی یازسام
معلوم ائدهرم عاشق فرزانه آنامدور
مست اولماقا هر لحظه مکان آختاریر «حیران»
عیب ائتمه دئسم مستم و میخانه آنامدور

زارع متخلص به «حیران»

۱۳۷۶/۱/۱۹ تبریز

چم خم ائیلر

کیمده واردیر گؤزه لیم سنده اولان جاذبه لر
سنه دنیاده مگر، عاشق اولان دا، غم ائیلر
بسدیر اولدورمه یه جکسن، گؤزه لیم دنیانی
هر یوزی گؤیچک اولاندا، بو قدرچم خم ائیلر؟
اینجیمه گوز یاشیم، آخسا، سنی گوردوگجه گوزوم
گول کوروکدو کجه بهار فصلی، بولود شبیم ائیلر
ناز و غمزون یثرشین، شوخ باخیشن عالم دیر
بیرده زولفون اوزه تۆکسهن، اودا بیر عالم ائیلر
حیف سن گه زمه، یاراشماز سنه. بیگانه ایله
او آچیب سرنی دنیایه سنی محرم ائیلر
«واحد» عُمَری من عشقه صرف ائیله میشم
عشق یا اولدورر آخر، منی یا، آدم ائیلر

«واحد»

مست ناز خواب

آشیان مرغ دل زلف پریشانین ده دیر
هاردا اولسام ای پری کونلوم سنین یانین ده دیر
عشق درد یله خوشام ال چک علاجیم دن طبیب
قیلما درمان کیم هلاکیم زهری درمانین ده دیر
چکمه دامن ناز ائدیپ افتاده لردن و هم قیل
گویلره آچیلما سین ال لر کی دامنین ده دیر
گوزلرین یاشین گوروب شو ائتمه نفرت کیم بو هم
اول نمک دن دیرکی لعل شکر افشانین ده دیر
مست ناز خواب اولوب جمع ائت دل صد پاره می
کیم اونون هر پاره سی بیر نوک مژگانین ده دیر
بس کی هجرانینده دیر خاصیت قطع حیات
اول حیات اهلینه حیرانم کی هجرانین ده دیر
ای «فضولی» شمع تک مطلق آچیلماز یانمادان
تاب لریسم کیم سنبلون دن رشته جانین ده دیر

فضولی

موسیقی مجلسی

موسیقی مجلسین آیری علامت لری وار
 وئر قولاق گور نئجه معنالی عبارت لری وار
 ترک قیلمازلا اونسی علمیه درک ائیه سه لر
 موسیقی اهلیته عیب ائتمه - صداقت لری وار
 هر ساز اوز حیطة عشقینه معما کیمیدور
 دهردن گورنئجه خلأقه شکایت لری وار !
 عشق سلطانیدی هر کیمسه بیه موسیقینی
 شعرا سوز لرینین عالی فصاحت لری وار
 دیریلیک چشمه سیدیر جرعه سی مین جانهدگر
 او قدح دن ایچن انسانه شفاعت لری وار
 سازی آغوشه آلان و قتده غملر داغیلار
 سازا^(۱) مضرابی و وران و قته جلالت لری وار

۱- صدای شرشر آب - صدای باد- صدای خشن خشن برگها-
 آواز پرندگان - وووو... همه موسیقی هستند.

مسکن ائتمیش سینه می موسیقینین نغمه لری
هر قَدر مرحم اولا آزدی شفاعت لری وار
هر کیم انسانلیقی درک ائيله سه تحریم ائله مز
فخر ائدر موسیقینی گورسه فصاحت لری وار
هر نه سس وار بو جهاندا هامیسی موسیقی دیر
هر یتره گئتسه ده (حیران) چوخ علامت لری وار

زارع (حیران).

قیمتی یوخدور

انسانلارا حورمت ائدهنین قیمتی یوخدور
بی معرفتین جامعده حورمتی یوخدور
هر کیمسه اوزوندن سورا خلقی ائده تحقیر
ناداندی یقینا" اوکسین فطرتی یوخدور
عقلی اولانین زحمتی دیوانه یه یتمز
دیوانه نین عاقل لره بیر زحمتی یوخدور
بئل باغلاما دونیا مالینا، یوخدو وفاسی
هامی گئده جک دیر اولومون صحبتی یوخدور
آختارما تک اوز نفعموی آشفته بازاردا
تک لذت آپارماق، بشره لذتی یوخدور
هر ناکسه منت ائله ییب بویونونو اگمه
بیر نچه گون عومرون بوقه در متتی یوخدور
دوست ناموسو دیریزلره ناموس و شرافت
دوست ناموسونا پیس باخانین غیرتی یوخدور

شاعر دئیلیم سوزلریم حق دیر یازیرام من
ناحق سوزو نظم ائله مه یین شوکتی یو خودور
دوستلار «وجی» نین صحبتی انسانلارینان دیر
نادان سئوزو درک ائله مه یه قدرتی یو خودور
وجه ال... رمضانئ گوی «وجی»

مودت جامینی

ساقیا سن سیز دوشو بدور خاصیتدن باده لر
نشله سینلر باده سیز بوندان سورا دل داده لر
هر نه آرتیق باده ایچدیم توپلادی حرمانیمی
شاهد اولسونلار منیم احوالیمه آزاده لر
آلمیشام پسیر طریقتدن مودت جامینی
استجابت ایسته بین ای صاحب سجاده لر
خودنما لیقدان کمال آختارما ای صاحب نظر
عاقبت نصرت تاپالار محترم افتاده لر
قورخما یوقوشلاردان ای عارف باجارسان کورپوقور
صاف اولار صاحب کرم درویشه آیری جاده لر
باشقابیر منظومه یازدون خاطراتیندن «وجی»
معنویت دفتترین توپلادیلار میرزاده لر

رمضانی گیوی «وجی»

ده لی دیر

دئمه مجنونه ده لی بلکه ده ییلا ده لیدیر
عشق اولان یئرده بوتون عاقل و دانا ده لیدیر
سالدی یوسف کیمی ئوز سه وگیلی سین زنجیره
قویدی رسوالیقی عالمده زیلخا ده لی دیر
سالیئر چگنینه گاه بوینونا گاه قامتینه
اژدهالار کیمی اول زلف چلیپا ده لیدیر
بیر وفاسیز گل ایچون ناله سی دنیانی دوتوب
وادی عشقیده «وامیق» ده لی عذرا ده لیدیر
ال گوتورمز بوقارا گوزلوله رین زلفیندن
هر ئوتهن ظن ائله بیر واحدی گویا ده لیدیر

واحد

عجب شیر

بنزر گؤزه لیم روضه رضوانه عجب شیر
فخر ائيله ییر عالم بئله عنوانه عجب شیر
بیر لحظه قدم رنجه بیور گل بیزه مهمان
اولسون سنجون با شیوه پروانه عجب شیر
گوللر بورویوب باغچا میز الوان گورؤنن ده
فخر ائيله ییر عالم سنه جانانه عجب شیر
هر یرده قدم قویسان اگر لاله دی سنبل
بیر شانده دی هر زلف پریشانه عجب شیر
توپراقی جواهر نه دئمک زردی یر اوسته
ایللر بویی فخر ائيله ییر ایرانه عجب شیر
دؤرد دوره سین آلمیش نه گؤزل باغیله بستان
آز قالدی رقیب اولماقی تهرانه عجب شیر
باخدیقچاسنین باغیله بستانیه انسان
احسن دئیری خالق سبحانه عجب شیر

آخدیقجا سویی قلعه چائین شهر اولار آباد
 خوش گلدین ائدر سو سسی مهمانه عجب شیر
 ائولر هامیسی باغیله بستانین ایچینده
 بیر لحظه فرح آرتیرار انسانه عجب شیر
 قیز قلعه سی تویجان داغی قیخ بش پارا کندی
 اوخشار هامیسی روضه رضوانه عجب شیر
 فرهنگی زبس عالی دی اوز استانیمیزدا
 اگمز باشین هنج شاهیله سلطان عجب شیر
 عیب ائیله مه گر سینما هم پارکدا یوخدو
 قویماز لار اولا شهر ایچی غمخانه عجب شیر
 آزاده دوغولدوم بیله بیرئولکه ده جانا
 نامردم اگر من قاچام هریانه عجب شیر
 جانیم نفسیم قانیم او توپراقدا قاریشدی
 تا وار نفسیم من سنه پروانه عجب شیر
 چیخماز نظریمدن آدین از بوردی دیلیمده
 قسویما یئنه غم قلب پریشان عجب شیر
 خوشدور منه باغ ایچره شمیمین گله گولدن
 بیر رایحه دیر روح وئرر انسانه عجب شیر

سوزلر اوزاق اولماقدان هدف شرحینی یازماق
ای آب حیات دل دیوانه عجب شیر
«حیرانه» دیازسین سنین اوصافیوی دائم
تا بلکه یاییلسین آدین هر یانه عجب شیر

زارع متخلص به حیران

۷۷/۱/۲۸ تبریز

مه پاره ده دیر

دښمه ای یار ټولورم روحوم او مه پاره ده دیر؟
شمع سؤنسه دنگوروم چاره پروانه ندیر؟
جان ستین تنده سنین نازون اگر اولسا منیم
عشوه سیز جان نه گه لازم دنگوروم چاره ندیر؟
تاری دیللندیرن اول آهو باخیش گوزله ریمیش
قامتون جلوه سی قلیبمه بوتون خاطره دیر
تاری چالام داغیلا قلیبده غم خاطره سی
یانماقین شیوه سی اول شمعیله پروانه ده دیر
چیخ چمن سیرینه الهام آلاق او گوللردن
عشقی تفسیر ایله مک بلبل مستانه ده دیر
سئیر ایله گور نثجه گل خاریله همدم یاشاییر
چکمه افسوس عبث غم داخی بی فائده دیر
حیف ازل گون منیم اسرایمی فاش ایله مه گون
سالدی مین درده منی سویله گوروم چاره ندیر؟
عاقل انسانه یاراشماز دیبه حیرانه دلی
اگر حیران دلی دیبر معنی دیوانه ندیر؟
زارع (حیران)

زاهدانصاف ائله

بوگنجه مجلسين اى ساقى عجب شوكتى وار
آشنا قلبلرين آرزوسينين وحدتى وار
بیر طرف موسيقي نين خوش سسى بير ياندا شراب
روح وئرن مطربينين ساقى مه طلعتى وار
زاهد انصاف ائله تكفير ائله مه عشاقى
سن بيل الله بوگنجه عومروموزون قيمتى وار
جان دئيپ جان ايشيدنلر هاميسى بير بيرينه
چون خرابا تيلارين بير بيرينه حرمتى وار
باشقا مجلسده بئله لطف و صفا گورسنمز
بسى ربا عاشقه دوست محفلنى نين لذتى وار
ساقى بوش قويما قالا ساغر مستانه مىزى
كيم بيلير فانى جهاندا نئچه گون فرصتى وار
بىز ادب صاحبيق قورخما خطا باش وئرمه ز
مئى شرافت سويودور جرعه سينين حكمتى وار

باده کِفلنسه اگر خمره سین اَوّل داغیدار
یاخشی باخ شیشه سینه گورنه زلال حالتی وار
غسل تعمید وئریب باده مسیحایه «وجی»
آرتیرار قدرینی هر کیمسه نجیب فطرتی وار^(۱)
وجی

۱- در نزد عیسویان عبارتست از غسل دادن کودکان و کسانی که بدین
مسیح بگروند و به آنان مخصوص

یوځدور

سنسيز ای شوخ منیم خوشگزارنیم یوځدور
سکه یوځسان ائله بیل جسمده جانیم یوځدور
عشق پروانه سیم غم اودینا تابیم وار
خسته بلبل کیمی هر لحظه فغانیم یوځدور
بویامان گونده منیم بیرجه امیدیم سن سن
سنسيز هئچ بیرکسه عالمده گمانیم یوځدور
زلفینه باغلی اولانلان بری مجنون کیمی یم
ائله سرگشته یم هئچ یثرده مکانیم یوځدور
صبر آرامیمی الدن غم هجرانین آلیب
بیرده غم چکه گه جسمیمده توانیم یوځدور
حاضرم جانیمی عشقینده فدا ائيله مه گه
قسم اول جانینا بیردزه یالانیم یوځدور
«واحدم» آتش حسرت بورویوب دوروبریم
یانیرام حالیمه بیر قلبی یانانیم یوځدور
واحد

آدم اسیر شهوت دیر

کمال بوستانین حاصلی شرافت دیر
شریف جامعین روحو معنویت دیر
گذشت اولسا بشرده قانا قان آختارماز
قیصاص و انتقام ای آشنا شقاوت دیر
کرم پیاله سی سینماز جاهانه داش یاغسا
الین اگر آچیق اولسا جانین سلامت دیر
گوژه تله گوژله ره قوربان حریمی سیدیرما
حریم جامعه ناموس آدمیت دیر
جهان خلخته رونق وئریب کمال و ادب
فضیلت اولماسا آدم اسیر شهوت دیر
نصیحت ائیله مه زاهد نیازه یول باغلا
فقیر مزرعه‌نین میوه‌سی فلاکت دیر
طواف کعبه دن آختارما باغ رضوانی
قاپوندا محتاجا ال دوت بویوک عبادت دیر

دئىللر تى. حۋانى ابلىس الاتدى
اراده سىز بشرىن عالمى جهالت دىر
حىات فلسفه سىن بىر كلامدا قورتاردىم
«وجى» حىات و معادىن اساسى خدمت دىر

«وجى»

خريدار تاپيلمير

هر كيمسه ائدير ناله خريدار تاپولمور
بيلمير كيمه دردين دليه دلدار تاپولمور
تنگ اولدى سينم هر نفسى غملى چكنده
بودر دليه يارب نيه تيمار تاپولمور؟
سينمده آچيب زخم زبانون يئنه گول تك
كؤنلومده اولان سوزلره بازار تاپولمور
چيخسام من اكر كوه و بيابانه بو حالدا
فى القورى گؤرسن منه دادار تاپولمور
سمى ائيله ديم آغوشه آلام جام شرابى
باغلاندى يئنه ميكدە خمار تاپولمور
درديم نه يامان دردى كه بازار ميخنده
هر قدر آچيرام عقده خريدار تاپولمور
ظلمت گنجهسى بيقوش اولوب همدم و ياريم
منندن صونرا بو وقتده بيدار تاپولمور

چو خداندى يانير داغ جنون ايچره وجوديم
 عالم هاموسى مستدى هشار تاپولمور
 دن ياده وفا يوخدې جفا پيشه ميز اولدى
 آزار ائلين چوخدې بى آزار تاپولمور
 بلبل گزيرى گلشنى شب بو هوه سيلن
 چوخ يول گئديب افسوس كه گلزار تاپولمور
 عشويله منى اولدور اگر قصد ائله ييسن !
 عالم گوره بو عصریده هوشيار تاپولمور
 ميدان جنون ايچره قدم قويسادا هرکيم
 فاش ائيله جک عالمه هشار تاپولمور
 بيلم نه يه آماده دى جان بذل ائده « حيران »
 حيران کيمي جان وئرمه گه مختار تاپولمور

زارع متخلص به « حيران »

۱۳۷۲/۹/۸ تبریز

اوينار

چشم سیه یار دل پیریلن اوینار
آهوی خطا دیسده باخ شیریلن اوینار
سالمیش یوزه تک خالینی یاندیرسین حریفی
لیسلاج دغل باز دی تدبیریلن اوینار
آئینه ده اوز عکسینه یاریم اولوب عاشق
صورتگره باخ چکدیگی تصویریلن اوینار
صبریم کسیلور عمر آزالور محتیم آرتار
فوج مژه تسا غمزه پی پیریلن اوینار
روحوم اوچار از بسکه سیزیلدار دل زاریم
مطرب کیمی دستگاه بسم و زیریلن اوینار
اویستمه گه یوخ زلفون اگر اولما مکدر
دیوانه اولان حلقه زنجیریلن اوینار
مستانه گوزون اوینادا قاش ائتمه ملامت
میخانه ده هر کیم قالا شم شیریلن اوینار

توک خنجر نازيله قيزيل قانيمي دورما
صیاد هاچان دوتدوکی نخجیریلن اوینار؟
چوخ ائيله مه پیچ و خم و دستاريله بازی
قور خام دییه لر فتنه دی تذویريله اوینار
اوینار تب عشقیله وجودیم گئجه گوندوز
«صراف»دی گویا غم اکسیریلن اوینار

صراف

چوخ صفاسی وار

گرچه محبت عالمنین چوخ صفاسی وار
هر قاره زولفه میل ائدهنین مین بلاسی وار
عاشق شکایت ائيله مز هر جوره صبر ائدر
پروانه سانما آتسه یانسا نواسی وار
هر آشنایه سؤلمه ک اولماز وفاسی یوخ
چک امتحانه بلکه بیر اهل وفاسی وار
قویما قدم دیار مُحبت بلالی در
نه ایتداسی وار نه ده کی انتهایی وار
صبريله گون گئچیره گرگ اهل عشق اولان
هر درده اولورسا آخری بیرگون دواسی وار
بیرداش اوره ک لی دلبره چوخدان وورو لمیشام
نه رحمی وار نه دوستلوقی وار نه اداسی وار
شاعرلر ایچره سانما هنر سیزدی «واحدی»
«واحد» نه اولسادا یئنه بیر ادعاسی وار
واحد

ایستر

منیم بو طبع مجنونیم یئنه بزم شراب ایستر
الیمده ساغر زرین گوژوم مخموری خواب ایستر
رفیقیم سیر بت زیبا انیسیم ساغر و صهبا
اساس عیش پا برجا کونول چنگ و رباب ایستر
گهی مطرب نواسیندان فرح لئسین دل زاریم
گهی ساقی ایاقیندان لبیم شهد مذاپ ایستر
بهار اولجاق مسلمانلار منیم بوگردش کونلوم
اوزون میخانه کنجیندا ییخیب مست و خراب ایستر
صنملر سجده سی قیلماق (نباتی) پیشه سی اولموش
اوزون بتلار ایاقیندا تکلف سیز تراب ایستر

نباتی

شیداسی وار

هر باغین هر باغچانین، بیر بلبل شیداسی وار
هر دویان قلبین عزیزیم گیزلی بیر سوداسی وار
روحي اوخشار قلبی اوخشار اینجه بیر جاتان سسی
گاه گولر گاه آغلیار هر دمده بیر معناسی وار
جان آلان هر نغمه نین معناسی یالنیر عشقدیر
گوز گوروب ال چاتمایان اولدوزلو بیردناسی وار
بیله بیر سوز وارکی «وورغون» ایندی بیر مجنون اولوب
شعر و صنعت آدلانان نازینده بیر لیلاسی وار

«صمد وورغون»

یاخشیدیر

بیر نفر اهل وفا مین بی وفادن یاشیدیر
بیر صداقت اهلی مین اهل ریادن یاشیدیر
هانسی گل دور حسنده سندن گوزهل دیر سئوگیلم
هانسی بلبل عشقده مین بی نوادن یاشیدیر
بیر داهای خالین گوزهل لیک آرتیریر رخسارینه
بیر غلط سوزدور دئمیش لر آغ قرادان یاشیدیر
گوزلرین صحرای چین آهولریندن دلفریب
عنبرین گیسوله رین مشک خطادن یاشیدیر
صحتی بیمار عشقین کعبیه کونینده دیر
اهل درده خاک راهین توتیادن یاشیدیر
مین بلا طوفان قوپسا ذره گلمز عینیمه
رخنه گورمه زهر بنا. کیم ابتدادن یاشیدیر
جاهله تبلیغ عرفان ائیهل مک آسان دگیل
دیده خفاش ایچون ظلمت ضیادن یاشیدیر
«واحد» انصافا دئسین تبریزده دوستوم اعتماد
گنجهلرده هانسی شاعر بی ریادن یاشیدیر

«واحد»

مخمور

اوسر زلفوه مشاطه پَری شانه وورار
چوخ ستمگردیر پریشانی پریشانه وورار
آلمیسان یانیوا گوردوم گئجه رُیاده منی
اوزوم اوز بختیمی بولم یوخو هریانه وورار
لبلرون فکری منه قوت دل اولسا عجب
طعنه یاقوت لبین لعل بدخشانه وورار
شیخ صنعان کیمی هر کیمسه سنی گوردی دئدی
عاقبت رخنه بوترسا بچه ایمانه وورار
ناوک غمزون ایچر قسانیمی ای قاشی کمان
چشم مستون کیمی مخموردی پیمانه وورار
یاناارام آتش هجرانیوه پاک ایله مه رم
شعله شمعه اوزون رسمیدی پروانه وورار
زاهدون کفرینه عشقیم ویره فتوی صریح
کافر عشقه باخون طعنه مسلمانانه وورار
صراف

زمان آغلار

منیم احوالیمه یارب نهدن خُردوکلان آغلار
جفادن خسته دیر کؤنلوم گؤرن پیرو جوان آغلار
وجودیم آشنالردن اولوبدور زار و دلخسته
بودور باخدیقجا هرکیمسه عیان ائتمز عیان آغلار
محبت دن بیر آدقالمیش فضای عصر حاضیره
یترین دون و ریا آلمیش اودورکون و مکان آغلار
نسیم اسمیر گلستاندا خبریوخ شبنم گلدن
زغن لر باغبان اولموش بوجورا گلرخان آغلار
کونول شاداولماقا ساقی شراب کهنه لازم دی
فراق یاره صبریم یوخ کؤنول ده ناگران آغلار
بوغم کنجیندا من ساقی صداقت درسی اویرندیم
باشا یتمز غمیم شرحی بومحتن دن زمان آغلار
کوسوبدور گون دیاریم دن اولوبدور خسته جانیم ده
اودور سالمیر شفق گونده هر آن پیرو جوان آغلار
سزادور خُزن ائوین (حیران) چیخاتماق غملی کؤنلوندن
اودور یئر اولسا گر خسته غمیندن آسمان آغلار
سو دُنیا بیرگذر کهدی گلن قالماز گشدن قالماز
قالان (حیرانه) بیر آد دیر کؤچن ده هامی قان آغلار
زارع (حیران)

خبر وئرمه ز

منه بباد صبا اول سرو گل رُخدن خبر وئرمز
آچیلماز غسنجه بختیم امیدیم نخلی بر وئرمز
توکوب گوز یاشینی سن سیز هلاکیم ایسته رم اما
اجل پیکینه سیل اشگ گردابی گذر وئرمز
گوزومده مسکن ائت خار مژه م دن احتراز ائيله
گل خندانه سوردوم خاره یار اولماق ضرر وئرمز
اگر جان آلماق ایستیرسن تنیمدن او قانی کسمه
کسه پزمرده نهاله وئرمه یینجه سو ثمر وئرمز
قیاس ائت شمعدن. و هم ائيله چرخین انقلابیندان
کیم اول باش آلماقا قصد ائتمه یینجه تاج وزر وئرمز
بلا ظلمینده راحت اولدوقون اظهار ائدر خلقه
فلک بیهوده خار خشکدن گلبرگ تر وئرمز
«فضولی» دهر دن کام آلماق اولماز اولمدن گریان
صدف سو آلمایینجا ابر نیساندان گهر وئرمز
«فضولی»

ایسته مه ز

تشنه جام وصالین آب حَیَوَان ایسته مز
 مایل موی خطین مُلک سلیمان ایسته مز
 ظلمت زلفین گرفتاری دم اورماز نوردن
 طالب شمع رخون خورشید رخشان ایسته مز
 ائیله مز میل بهشت افتاده خاک خاک دین
 ساکن کنج غمین سیر گلستان ایسته مز
 جورودن آه ائتمه دی عاشق که عین لطفدور
 دوست اسباب کمال حُسنه نقصان ایسته مز
 عشقندن و هم ائتمه سین عاشق ییقر کونلوم دئیب
 هیچ سلطانم دییه ن. ملکی نی ویران ایسته مز
 عاشق ایسن رندو رسوالیقدان اکراه ائتمه کیم
 عشق سَرزین اقتضای دور پنهان ایسته مز
 ای «فضولی» مُتصل دوران مخالفدیر منه
 غالباً ارباب استعدادی دوران ایسته مز
 «فضولی»

طریقت دوستلاری

گلدی مسجدهدن دۇنن میخانه چون پیریمیز
ای طریقت دوستلاری آخر ندیر تدبیریمیز؟
بیز مریدلر قبله آخر نه جور اوز چۇنده رک
چونکه اوز میخانه آخر گتیردی پیریمیز
بیز خراباته گئدیپ بیر یئرده منزل ائتمه‌لی
چون ازله بو سایاق ثبته یتیب تقدیریمیز
عقل اگر بیلسه نه خوشدور بند زولفی کؤنلومه
هامی عاقللر اولولار، اوردا هم زنجیریمیز
بیزله ره چوخ کشف ائدیپ دیر حسن رویون آیه لر
بیر داها اوندان بری چوخ یاخشیدیر تدبیریمیز
داش ئوره‌ک کی سنده واردی هئچ دوتارمی بو گئجه
یاندیران آه اودلی سینه، ناله شبگیریمیز
تیر آهیم گؤیله‌ری «حافظ» یارار «شیوايه‌ده»
رحم قیل اوز جانیوه گسکیندی یوخسا تیریمیز
«شیوا»

پنهان ائيله مك اولماز

كونولده مين غميم وارديركه. پنهان ائيله مك اولماز
بو هم بير غم كه ائل طعنندن افغان ائيله مك اولماز
نه مشكلدور اولورسا بيله نير عالنده درمانى
نه مشكل درد يمش عشقين كه درمان ائيله مك اولماز
فنا ملكينه چوخ عزم ائتمه اى دل چكمه زحمت كيم
بو تدبير ايله دفع درد هجران ائيله مك اولماز
سينيق كونلوم يقرسن پنددن دم اورمادى ناصح
هو اى نفسيله بير ملكى ويران ائيله مك اولماز
دهانين اوزره لعلين ائتميش دل دفعى مشكلدور
گورنمز هيچ جرمى يوق يره قان ائيله مك اولماز
دعاكى ائيله زم مندن يانا بيردم گذار ائتمز
نه چاره سحريله سروى خرامان ائيله مك اولماز
«فضولى» عالم قيد ايچره سن دم اورما عشقيندن
كمال جهل ايله دعواى عرفان ائلمه مك اولماز

«فضولى»

تورکین دیلی

تورکین دیلی تک سوگلی، استکلی دیل اولماز
ئوزگه دیله قاتسان بو اصل دیل اصل اولماز
ئوز شمیرنی فارسا- عربه قاتماسا شاعر
شمیری اوخویانلار، ائشیدنلر کسیل اولماز
فارس شاعری چوخ سوزلرینی بیزدن آپارمیش
صابر کیمی بیر سفره‌لی شاعر پخیل اولماز
تورکون مثلی، فولکوری دنیا‌دا تک دیر
خان یورقانی، کند ایچره مثل دی میتیل اولماز
آذر قوشونی، قیصر رومی اسیر ائتمیش
کسری سوزو دیر بیربیله تاریخ ناغیل اولماز
پیشمیش کیمی، شعرین ده گرگ داددوزی اولسون
کند اهلی بیلرلرکی دوشابسیز خشیل اولماز
سوزلرده جواهر کیمی دیر اصل بدلدن
تشخیص ویرن اولسا بوقدر زیر-زیبیل اولماز
شاعر اولا بیللمزن، آنان دوغماسا شاعر
مس سن - آبالام هر ساری کوینک قیزیل اولماز

چوخ قیسا بوی اولسان اولوسان جین کیمی شیطان
 چوخدا اوزون اولماکه اوزوندا عقیل اولماز
 مننده نه ظالم چیخار اوغولوم نه قنصاص چی
 بیر دفعه بسونی قان که ایپکدن قزیل اولماز
 آزاد قوی اوغول عشقی طبیعتده بولونسون
 داغ - داشدا دوغولموش دلی جیران حمیل اولماز
 انسان اودی دوتسون بو ذلیل خلقین الیندن
 آلاهی سورسن، بیله انسان ذلیل اولماز
 چوخداکی سرابین سودی واریاغ - بالی واردیر
 باش عرشه ده چاتدیرسا. سراب اردبیل اولماز
 ملت غمی اولسا بو جوجوقلار چوپه دؤنمز
 اربابلار یمیزداندان قارینلار طویل اولماز
 دوز واختا دولار تاختا طایاق ادویه ایله
 اونداکی ننم سانجیلانار زنجفیل اولماز
 بو «شهریار» ین طبعی کیمی چیمه لی چشمه
 کوثر اولای بیله دئمیرم سلسبیل اولماز

شهریار

عشق ائوی بیگانه سیز اولماز

زلفین نیه بیر آن گؤزه لیم شانه سیز اولماز
عادت بئله دیر عشق ائوی بیگانه سیز اولماز
طعن ائيله مه زلفیندن اوزا خلاشماسا کونلوم
بیر یئرده کی زنجیر اولا دیوانه سیز اولماز
غمدن یانارام رویینی گوسترمه رقیبه
بیر شمع کی شوق آرتیرا پروانه سیز اولماز
مخمور گوزون قویمادی بیر کونلومو راحت
بیر دم بوستم خانه سی مستانه سیز اولماز
سن شوق لب یاريله ایچ باده ایچنده
کیمدیر دییه می مجلسی پیمانه سیز اولماز؟
بیر دلبرین عشقینده بوتون دیلله دوشدوم
هنگامه دیر عشق عالمی افسانه سیز اولماز
واحد می ایچیر گیزلی دیر لردی ایشیتدیم
او رند خراباتی دی میخانه سیز اولماز
واحد

می سیزمه زه سیز

می سیزمه زه سیز جامیله جانان اولابیلمز
سودانه دئییم هر کیمه میدان اولابیلمز
عارف لری دیندیر که ندیر شعريله صنعت
شاعر یارانار امره پشیمان اولابیلمز
گیردیم گونوشین قوینونا مین بیر سحریم وار
بولبول ده متم گول ده زمستان اولابیلمز
قلین اورگیم آتشیله یانماسا هر سوز
دیللرده آغیزلاردا او داستان اولابیلمز
خوشبخت ائلیمین یورد و موزون وورغونیا من
بوندا ندا گؤزل بیر داخی دوران اولابیلمز

وورغون

عیانه گلمز

نـدن اول بت پـریوش داخی بو بیانه گلمز
مگر اول خرابه ائودن او یانـیب بیانه گلمز
نـه قـیلیم ائـدیم نه چاره او نگار نازنینه
او یانـیب جهان سوزوندن اوزی بیر عیانه گلمز
باشینا دونوم دولانیم او بویون فداسین آلیم
نیه ترک چشم مستین اوخو بو نشانه گلمز
دوشنبیدی ایرو و زولفون نه خمار یاناقین اوزره
نیه بس او قاره ساجین اوزانـیب دایانه گلمز؟
من اونون قاداسین آلام من اونون فداسی اولام
او نـدیر که یوخی سانی اودوکی بوسانه گلمز
هامی بس گوروم نه اولدی منی درد و غم تورتدی
نییه گلمدی یوباندی نه ائـدیـب بهانه گلمز
گؤجیلن دئیل عزیزیم بو شهاب عشقـدیر عشق
که او برق نخل ایمان هر اودون ییغانه گلمز
سر کوی یاره گشتمیش یئنه قان اوجوندا یاکی
او بلالی عاشیقیندی باتیبان او قانه گلمز

محمد امین

یار ایسته مز

سن منه یار اول که کونلوم بیرداهی یار ایسته مز
کونلومون دلداری سن سن اوزگه دلدار ایسته مز
جنت عدنین تماشاسی اوزون گلزاریدی
کیم کی او گلزاری بولدی ئوزگه گلزار ایسته مز
تا ابد حرما نیمیش حقدن نصیبی هرکیم او
سندن ای دلبر ایکی عالمده دلدار ایسته مز
کیم دی کی زولفون خیالین باغلادی کونلونده او
راهب دیر اولدی اونان ئوزگه زُتار ایسته مز
چون اناالحق دارینی منصور اولانان ایسته یین
اولمیان منصور اناالحق لیس فی الدار ایسته مز
ایسته رم عالمده یارین سزینی فاش ائیلیهم
مُدعی نین جانی یانار غمدن اغیار ایسته مز
ایسته دی حقدن «نسیمی» و صلینی بیلدی مراد
ملک دیدار اولدی گنج سیم و دینار ایسته مز

نسیمی

یه تیشمز

عشق اهلی نندن ائتدیگی پیمانه یه تیشمز
بحرانه دؤزر وصلت جانانه یه تیشمز
بلبل کیمی فریاد ایلیه کنج ففسده
حسرتده قالار باغ و گلستانه یه تیشمز
هر عاشقین ئوز ترجمه حالینه باخدیم
گوردوم اولارین هیچ بیرى صنّعانه یه تیشمز
جان نقدینی بذل ائیلدی عالمده خُماره
عشقین دئمه‌یین رخنه سی ایمانه یه تیشمز
حیرته قالیب بیر ملکین حسینه منده
سویلردیم الهی ملک افسانه یه تیشمز
رخسارینه باخدیقجا خیالیمده دیردیم
گون چیخسا اگر بومه تابانه یه تیشمز
نفسیم دیدی کیمسه چاتا بیلمز بونگاره
یاقوت جهان اولب مرجانه یه تیشمز

ایلقار ویروبن ایچدی ازل مونسیم اولدی
کیمدور دیه وصلین سونی هجرانه یه تیشمز
آخر سوژی - ئوز عهدینی سندیردی وفاسیز
نالم نه ائدیم درگه سبحانه یه تیشمز
باخدیم ئوزینه یأسیله اظهار ائیه دیم گئت
عشقین گوجو قلبیمده کی طوفانه یه تیشمز
غافل منه طعن ائتمه داخی کیمسه جفاده
من ایسته دیگیم سرو خرامانه یه تیشمز
بیر غنچه یه من بسله ییرم ایمدی محبت
یوز گل آچا او غنچه خندانه یه تیشمز

محمد امین

پیمانه سیز اولماز

میخانه گؤزل باده و پیمانه سیز اولماز
گر اولسادا فکر ائیله مه دیوانه سیز اولماز
پروانه یانان وقتده شمعیله دانیشدی
بو بسکه یانان شمعه پروانه سیز اولماز
بیلیم نیه بولبول گولی یاددان چیخا دیدی
هر یئرده گول اولسا اوچانی لانه سیز اولماز
قوندور لبیوه خندهنی قوی غنچه تک آچسین
بیر پسته یه بنزری دوداق عشوه سیز اولماز
بنزر یئرشین کهلیگه آهو باخشین وار
هجرانه دؤزه نلر اوره گی یاره سیز اولماز
بولبول گوله مایل گوزه لیم من سنه مایل
بولبول کیمی نالان اولان افسانه سیز اولماز
لیلایه برابر اولان اولسایدی دیردیم
هجران اودونا یانسا کیم آوازه سیز اولماز

زولفون دارا سال چيگنيوه قيوريلسين ايلان تك
هر كيمسه اولا زلفى گؤزل شانه سيز اولماز
بسيلمز دلى نين دردينى آسوده گه زه نلر
«حيران» اوره گى يانسادا گر چاره سيز اولماز

زارع «حيران» ۱۳۷۲/۱۱/۲۷

اولماسا اولماز

معشوقده چون عشوه و ناز اولماسا اولماز
عاشقده اودور عجز و نیاز اولماسا اولماز
درویشیوم ای شه منه بیر مرحمت ایله
شاهشه اولان بنده نواز اولماسا اولماز
محمود کیمی ایستیه هر کیم اولا زنده
قربان کف پای ایاز اولماسا اولماز
زلفسون دارارام لعل لب یاری آمَنده
عیش خوشیلان عمر دراز اولماسا اولماز
پروانه یولون قویماکسه پرده فانوس
وصل عالمیدور سوز و گداز اولماسا اولماز
ای سرو روان ویرمه نمازه بو قدر طول
کیم امر ایلوب سروه نماز اولماسا اولماز
در دین منه دی اولسم اگر ائیله مَرَم فاش
اهل دل اولان محرم راز اولماسا اولماز

زاهد دئمه آخر ندى بو عشق مجازى
بيچاره حقيقتده مجاز اولماسا اولماز
«صرافه» دئديم قافيه ساز ائتمه بويوردى
شاعر دئدگون قافيه ساز اولماسا اولماز

صراف

سنسيز

نَـبِه لازم گنچيب عمر زواليم سنسيز
يوکسه ييب گويله ره بير آه و فغانيم سنسيز
دگيشيب حاليمي هر آندا سنين هجرانين
گل ديم گور نئجه دير بو گذرانيم سنسيز
مندن آيريلدي هامی سن منه ائتديکجه داد
کيم گمان يوخدي دير قالماقا گمانيم سنسيز
عومرومون بهره سی بير شمع کيمي يانماق اولدي
تنگه گلديم بو سودادن يوخدي امانيم سنسيز
دوشمه سين تا که شرر قليمه بير صحبتله
باغلادی شدتلين ايمدی زبانيم سنسيز
او اميدله که تاپار سندن عزيزيم بير اثر
بسورويور هر طرفی اشک روانيم سنسيز
ايمدی رسوا ليقيمی تکجه (فضولی) دی بيلير
يا ييليب هر طرفه اشک روانيم سنسيز
فضولی

بیلمز

سۆڭیلین قدرینی بو عصریده هر کس بیلمز
دوغرو عاشق اوزونه درد و غمی بس بیلمز
کیم کی قلبیه سنه باغلی دگیلدير کونولو
گنجه گوندوز باشی اوستینده اونون بس بیلمز
عشقه بیگانه اولان ائيله گوزه لر وارکی
سویرم سویله بوتون عالمه سس بس بیلمز
دیریم سوگیلی جانانیمه جانان قوربان
جان فدا ائيله مه گه عشق مقدس بیلمز
(رستمین) اونداکسی جانان گورونور گوزلرینه
امتحان ائتمک ایچون سارماقینی کس بیلمز

رستم اف

قالماز

دائیم بوگوژه للیک او جفا پیشه ده قالماز
تند اولسا آخارقانی مئین شیشه ده قالماز
شیرین سوزون اول لاله روخون گرگوژه فرهاد
داغی چالار اوز باشینا بیر تیشه ده قالماز
بیر ذره اگر مهرینی گور سیدیم اوماهین
اولسم ده نه غم روحوم او اندیشه ده قالماز
مزگانلاری قانلار ایچر اول مردم چشمین
کیم دیرکی اثر برکه یئتریشه ده قالماز
واحد بو غزلدورکی دئیب گنجه‌لی شوقی
گول غنچه ده سوز قلییده می شیشه ده قالماز

واحد

ننچون گلمز

قسيویدی انتظاریندا نیچون گلمز نیچون گلمز
همیشه آه و زاریندا نیچون گلمز نیچون گلمز
اوزولدوم کاروانیمدان ال اوزدوم خانیمانیمدان
فلک اینجیر فغانیمدان نیچون گلمز نیچون گلمز
گئیدی قافله سالار اولوبدور گوزلریم خمار
نه بیر یارو نه بیر غمخوار نیچون گلمز نیچون گلمز
کونلومه آه و زاریم وار نه صبر و نه قراریم وار
دئمز بیر دلفکاریم وار نیچون گلمز نیچون گلمز
او زلف و نرگس مسته کونول چوخدان دی پابسته
منی، هجران اندیب خسته نیچون گلمز نیچون گلمز
سرکویون گزر کونلوم گل رویون سئور کونلوم
وصالین چوخ دیلر کونلوم نیچون گلمز نیچون گلمز
آلیبدی جانیمی هجران اولوبدور گوزلریم گریان
او مهوش نازنین جاناتان نیچون گلمز نیچون گلمز
منه هجران مشقتدیر فراغین دردی مَحْتَدیر
نگاریم خیلی مدّتدیر نیچون گلمز نیچون گلمز
خورشیدبانو

اولا بيلمز

عالمده گؤزل هر قوزو قربان اولا بيلمز
پروانه گليب تايع انسان اولا بيلمز
پنهان ائله مه آي كي مي رخساري عيان ائت
اون دورد گئجه ليک آي داخي پنهان اولا بيلمز
سن سن منيم عشقيمه اليں قانه بويانميش
هر کيمسه سنه يوسف کنعان اولا بيلمز
ناز ائيلمه کوئينده دولانسام گئجه گوندوز^(۱)
چيخ سئيره گولوم ماه که پنهان اولا بيلمز
بيگانه سوزون باشلاما چوخ غصه دن اوللم
عشقين باهاسي قانیدی ارزان اولا بيلمز
جئتده اگر گؤسته ره لر سن کيمي ياري
سن تک نه ائديم در بدخشان اولا بيلمز
تاري سني خلق ائيله ييب اوز سويگووه لايق
سويگون ده منم آيريسي حيران اولا بيلمز

۱- اين مصرع از واحد است.

زلفون دارا سال چيگينه‌اي مائه طناز
 ياز فصلی آداخلار که پریشان اولا بيلمز
 چوخلا او خويوب مکتب عشاقده درسی
 چوخ مدرسه لر بیل که دبستان اولا بيلمز*
 ویرانه ده بیقوش داسین اوجه یتیردی
 کهلیک ده گلیب مرغ غزلخوان اولا بيلمز
 بازار محبت آچیلیب سن کیمی یاره
 سیمایه باخانلار سنه دشمن اولا بيلمز
 ياز فصلی کوچوب باغلادی کروائینی گوللر
 ياز موسمیده فصل زمستان اولا بيلمز
 عشویله باخیب باغلاما زنجیره بو طفلی
 طرلان که گلیب اولکه ده جیران اولا بيلمز
 زنجیریمی آچ قوی دولانیم عرصه ده آزاد
 عشاق گلیب راهی زندان اولا بيلمز
 بالینیمه گل ائيله طبابت سن تاري
 سننیز نه ائدیم دردیمه درمان اولا بيلمز
 گل سویله نه دن عشقده طوفان یارادیسان
 هر موج گلیب بحرده طوفان اولا بيلمز

*- من از دبستان محل تأدیب می‌باشد.

سوندورمه يانان شمعیوی انصافه یاخیتلاش
 بیر بیله گولوم جور فراوان اولایلمز
 کونلوم قدحی شربت هجرانیله دولدی
 رو به صفتان رستم دستان اولایلمز
 بسدیر کرم ائت جوروی افلاکه اوجاتما
 من تک دؤزن هر جوردا انسان اولایلمز
 کسپرک لرین اوخ نیزه دی وور قلبیمه تولدور
 مندن صونرا بیل عهدیوه پیمان اولایلمز
 هر چند آدین پیکر غمخانمه یازدیم
 نیلیم داخی کونلومده پشیمان اولایلمز
 عطرین بورویوب گلشن و گلزاری دمادم
 قیش فصلی که گل شاخه ده الوان اولایلمز ؟
 بولبول پر آجیب صحن گلستانیده هر آن
 شوقیله اوچار من کیمی گریان اولایلمز
 قلبین آلیشیر «حیران» اودی سوندور اماندی
 پروانه گسلیب تابع انسان اولایلمز

زارع «حیران»

غمزده ليلا اولاييلمز

نسبت سنه‌اي شوخ زليخا اولاييلمز
بو عشوه ده بو غمزده ليلا اولاييلمز
آهوي ختن سندهن آليب طرز نيگاهي
گول برگي - لبين تک گولي حمراء اولاييلمز
اؤتمه گؤرونور - نرگيسي - شهلايه برابر
زولفين - سيهي - تک شب يلدا اولاييلمز
جان نقدينه بير بوسه کرم قيل سني تاري
واهي دئمه ال چک کي بو سودا اولاييلمز
بس کي مني گورچک منه آهوکيمي باخدين
ايسندي داهي مجنون منه همتا اولاييلمز

واقف

تبریز

درک ائيله داداش گـردش دورانـيده تبريز
گـونـلر گـنـچـيدـيب فـخـريـله ايرانـيده تبريز
هـر عـصـريـده مـين لـرجه لـباس اگـنـينه گـئـيدي
بـيـلم نـيه بـو عـصـرده بـيـگـانه دـي تبريز
هـر کـيـمه کـه مـست اولـماقا آخـتار سا گلـستان
گـلـسـين بـو گـوزل ئولـکـبه گلـخانه دـي تبريز
يـوخـدور باکـي^(۱) سـندن سـيلـانـين ده دماوند
دشـمن قابـاينـدا دورا آمـاده دـي تبريز
اصلـانـلاري بـيـجا يـئرـه جان بـذل ايلـه مـهـزلـر
سـالـاريلـه^(۲) - سـر دارـينه مـيـخانه دـي تبريز
کـس دشـمن اـياقـين يـئـنه تـپـراقـيوه قـويـما
دـون اـهـليـنه يـئر يـوخ يـئـنه آزاده دـي تبريز

۱- باک، ترس و اهمه - خوف

۲- سردار و سالار ستارخان و باقرخان ميباشند

تهران نه قَدر گویچک اولا تبریزه چاتماز
سیر ایله افتق لاردا گؤزل هاله دی تبریز
فارسا- عربه قاتما دیلین آذری اوغلی
فخر ائیله دیلین دیلله لره شاهانه دی تبریز
هر کیمسه اگر اولمیا نقصانی دیلینده
دوزگون دانیشان دیلله، پروانه دی تبریز
امکان وجود اولدی نفس چکماقا «حیران»
شوقیله یازار زنده و پاینده دی تبریز

حسین زارع (حیران) ۱۳۷۲/۵/۳

اولماز

هر گل آچيلا اول گل رعنا کیمی اولماز
هر عاشق اولان بلبل شیدا کیمی اولماز
مینلرجه بو دنیا یه گؤزل لرگله بیرده
من سودیگم اول شوخ دل آرا کیمی اولماز
گُلدن او تمنانی که بلبل ائدیر هر دم
مین باشقا تمنّا بو تمنّا کیمی اولماز
فخر ائتمه سین ئوز سئودیگی لیلّا سینه مجنون
مین لیلی اگر گلسه بولیلّا کیمی اولماز
(واحد) دئمه چوخ عطری گلر یئتیشیدیر
هر عطر گلیب عنبر سارا کیمی اولماز

واحد

شامیم سحر اولماز

یاریم منه یار اولسا سۆزومدن پَکَر اولماز
دوستولوقدا گذشت اولماسا والله ثمر اولماز
افتاده لیک اؤیره ن گؤزلیم حورمتین آرتسین
باش اگمه سه حاصیللی آغاج بارور اولماز
مور ایله سلیمانین حدیثی نه شیرین دیر
اگلشمه سه درویشله شاه دادگر اولماز
نفرین ائله مه لاله یه ای بولبول شیدا
بیچاره کی داغلاتماسا خونین جگر اولماز
ای گول بو قدر ساتما بیزه ناز و ایفاده
خود خواهلیق ایله ساتقین آدام مُعتبر اولماز
تاچاتماسا در مانده لرین در دینه مُنعم
قارون زمان اولسادا صاحب نظر اولماز
بیهوده تقلاً ائله مه میسچی چالیشما
مین ایلدله اگر قایناسا میس دن گوهر اولماز

فکر ائیلەمە ھەر کس گرە ک اۆز سازینی چالسین
ھەر مدعی بیر پردە دە چالسا ھنر اولماز
گسوندە آجلین کولگەسی مقدارینا آرتسیر
ظالمیم اجلین حوكمو قاباقجا خیر اولماز
دان اولدوزو یام من «وجی» ظلمت گنجەلردە
افسوس کی گۆنوم باتماسا شامیم سحر اولماز

«وجی»

سنسيز

عشقين منى دۇندردى گولوم بولبوله سنسيز
كونلوم توتولار . باخسام اگر بيرگوله سنسيز
زولفسون اوجوگۇستردى منه عشق كمندين
دوشدوم يئنه مجنون كيمي ديلدن - ديله سنسيز
ليلاسى ايچون دۇزمه دى بير محنته مجنون
حق عاشقى يم دۇزموشم هر مشگله سنسيز
بيرگون اۇزونون هجرى بير آى اولدو گۇزومده
زولفوندان ايراق دوندى گنجهم بير ايله سنسيز
هر عاشقين ئوز يارينه دير ميلى منيمده
ميليم گوله يوخدور - هوسيم سونبوله سنسيز
گۇز ياشى ايله بسله ديگيم نخل اميديم
گلمز گۇزهليم مين گول آچا حاصله سنسيز
سن گورسن اگر «واحدى» رحمين گلر اى گل
بيچاره ائدير آه و فغان بير بئله سنسيز

«واحد»

بو خوشلوق جاودان اولماز

مرید عشق اولان عاشق جهاندا بی نشان اولماز
بولود آلتیندا آی هرگز قالیب دائم نهان اولماز
اگر عقل سلیمون وار یولون بیراهه طی ائتمه
یولون کج گئتمین انسان انیس ابلهان اولماز
اوزون درک ائيله ای انسان بو دنیا بیر گذرگهدی
گنجیر عومرون بظالته بو خوشلوق جاودان اولماز
نظام آفرینش ده بشر دیر اشرف مخلوق
اگر بو امره واقف سن کلام حق نهان اولماز
مزور کس لرین دائم بهار عومرو پوزقوندی
اگر عقل سلیم اولسا دونیله مهربان اولماز
جهان مستبد دائم کج اولدو اوز مداریندن
بو قدری ظلمه وابسته خدایا در جهان اولماز
آچیدی غرب اگر کامین مثال گرگ خون آشام
اولوبدی بارور دین محمد (ص) کامران اولماز

خلاص اول دنيا ماليتدن امانت دير گشدر قالماز
 ائدن وقت ترك دنيايى سنيلن همزبان اولماز
 مقام و معنى انسان اولوبدى خدشه دار ميهات
 ائدر جولان زر و زيور بوجولان جاودان اولماز
 آليب دنيايى شرک اهلى - نشان دين و ايمان يوخ
 يئر اوسته ظلم ائدير جولان جهاندا امن امان اولماز
 جفادن خسته دير كؤنلوم محبت له امان ايستر
 جهان پر طلاتم ده محبت سيز امان اولماز
 عومور چون سيل دى جانا رواندى بحر دورانه
 بهار عومروم خزان اولدى دونوب بيرده جوان اولماز
 شمار مردم دنيا سران خوش نشينان دان
 بودور بدير بيله دنيا ده كس بسى خانمان اولماز؟
 تسولد لحظه سى انسان گليب آزاده دنيايه
 حذر مافوق مخلوقات اسير ريسمان اولماز
 بو دنيا فاني دير جانا تلاش ائيله آدين قالسين
 قالان دنيا ده نيك آددير تن و جان جاودان اولماز

درخت بید اولوب اسمه به باد هر کس و ناکس
اسن هر بید مجنون تک صفالی سایه بان اولماز
جهاندا چوخدی نادان لار هراس ترک دنیادن
ولی هر ناله لر نی تک نوای خیزران اولماز
بوتون افسانه دیر دنیا جهان آخرت خالد
صراط یساره پابند اول بو دنیا جاودان اولماز
اگر عشق حقیقته مدال عاشق آختارسان
مشقت سیز اولان انسان جهاندا کامران اولماز
یولون دوز گشتمین انسان جهاندا کامیاب اولماز
اودور ممبوده عبد اولسا اسیر ظالمان اولماز

زارع متخلص به (حیران)

مشکل ای‌میش

بولبولون ناله جانسوزنا باعث گول ای‌میش
گوله هم عاشق سرگشته اولان بولبول ای‌میش
من دیردیم کی، اومه مهر و وفا صاحبی دیر
دئمه بس مهر و وفادان او اوزو غافل ای‌میش
داسا تأثیر ائیله دی آهیم اودیله یاندی
بیر اثر ائتمه دی اول شوخه نه آهن دل ای‌میش
پیر میخانه سوزون شیخ قبول ائیلدی دون
آدم اولادی دیر حقا کی هله قابل ای‌میش
یوخدور عاشق دئدی اول مه منه سندن غیری
گیزیلی سندن دئمه بیگانه لره مایل ای‌میش
عشقه دیل وئرمه زیدیم بار غمین بیلسه ایدیم
نه بیلیم عشقندن عشاقه بلا حاصل ای‌میش
(واحد) مشگول ایشه خلقلده صبر اولسا اگر
اولو تدریج ایله آسان هر ایشی مشکل ای‌میش

«واحد»

موسیقی

بو عشقه پرده چکمه چوخ ائيله ديم تلاش
 اوتدوکجه من توکولدی گؤزیاشی ائتدی فاش
 یوخ ساحل نجات بغیر از کنار دوست
 ای سیل اشک ویرسان اگر هانسی داشه باش
 فرهاد قویدی جانینی بیر بیستوندا
 من گونده مین ستون ائدرم سینه ده تراش
 ای کاش اولماییدی کوکل پای بند عشق
 یا درد عشقی چکمه تاییم اولاییدی کاش
 بی آبرو گوروب منی گوز تئز سالوب یوزه
 عمرینده هر نه خون دل ائتمیشدی داش باش
 ای چشمه حیات دئسم سنگدل سنه
 اصلا مکدر اولما اولور چشمه باغری داش
 قیران اولوم قلم قاشوه ائتمه ائتمه گؤز
 حیران اولوم قراگؤزیوه آتما آتما قاش
 «صراف» ساخلا توسن طبعون لجامینی
 سن مست عرصه تنگ او سرکشدور ویرمه باش
 «صراف»

دانشاق

عاشق باغرىنا باس صدفلى سازى
مىن جوابلى بىر سئوال دان دانشاق
ميدان قوراخ صحبت آچاق سۆز دوتاق
گل ياناقللى قوشا خالداڭ دانشاق
قوى سۆز آليم بىر گناه سىز دوداقدان
دشمن باخىب حسد چكىن اوزاقدان
يار بىزه نىب چىخان زمان اطاقدان
باشىنداكى گوللى شالداڭ دانشاق
«وورغون» دئير بىر درد بىلن يار اولسون
زولفو بولوت آغ سىنه سى قار اولسون
ياخشى گونده يامان گونده وار اولسون
قدىر بىلن اهل حالداڭ دانشاق

«صمد وورغون»

میخانه لردن چیخمیشیق

بیز خرابات اهلی ئیک میخانه لردن چیخمیشیق
باده لر نوش ائتمیشیک پیمانه لردن چیخمیشیق
آتش غمدن نه قورخان کیم سمندور خصلتیک
شمعلر یاندیرمیشیق پروانه لردن چیخمیشیق
پسیریمیز پسیر مغاندیر خادم میخانه ایک
رندلر ذوقون گوروب دیوانه لردن چیخمیشیق
ایندی بیز اکراه اولوب می دن نظردن دوشموشیک
بوخسا مین مین مجلس مستانه لردن چیخمیشیق
گاه اوپوب یارین ایاقین گاه دولاتیق باشینا
بیز پریشان زولفلر تک شانه لردن چیخمیشیق
بیر شقائین ذره سیندن دیر فقط رنگ اوزگه دیر
دیر لردن مسجد و ویرانه لردن چیخمیشیق
قدر و قیمتسیز بیزی ظن ائتمه (واحد) عارف اول
پُر بها گنجینه بیک ویرانه لردن چیخمیشیق
«واحد»

چشم خماریم گله جاق

چال سازین غم داغیلا نازیله یاریم گله جاق
ممدیم عشوه گریم نازلی نگاریم گله جاق
گُل سپین سویثرینه کوچه میز الوان گورنه
اولماسین توز کوچه میز عشوه‌لی یاریم گله جاق
چوخلی مَدَتدی گوزوم یوللادی صید ایلماقا
کونلومون تیرینه صحراده شکاریم گله جاق
دیل آچاندانه ائدیم من آدین از بر دئمیشم
هر سوزوم جمله‌لریم دیلده شعاریم گله جاق
اوزو آی کیپرگی اوخ گؤزله ری جیرن گوزودی
یئثریشی کهلیگه بنزرتلی نگاریم گله جاق
سرو بوی پسته دوداق قامتی رعنانه دئمک
اینجه بئل زولفی کمند صبر و قراریم گله جاق
فخریدیر گریارادام عشقده طوفان اودونسی
همدم صبح و مسا و شب تاریم گله جاق

بسلیل غمزده باغ جنانم نه اندیم
 فصلی وصل ائیلماقا قاصد یاریم گله جاق
 گلدی قوربان آیی لازم دی کسیل سین قوزولار
 من کسيلم قوزوتک چونکه نگاریم گله جاق
 بسکه یول گوزله میشم گوزله ریم می یول چکیری
 باغلاییب رختینی قیش فصلی بهاریم گله جاق
 شیوه عشقده سعی ائيله میشم توبه اندم
 ولی توبه سیناجاق دیلده شماریم گله جاق
 سن گون اول من ده سنین باشوا آی تک دولانیم
 دولانان وقت باشیوا ایل و تباریم گله جاق
 قویما مشاطه وورا زلف پیریشانه داراخ
 زولفسووه شانه ووران باد بهاریم گله جاق
 سنده حیرانیله بیر جسمده جان اولمالیان
 جسمه جان وئرمه گه اول چشم خماریم گله جاق

زارع متخلص به حیران

تبریز ۱۳۷۶/۹/۱۹

افغان اولاجاق

نه قَدَر عشق ميز ای گول بښله پنهان اولاجاق؟
آشکار ائيله مه يسينجه ثوره گيم قان اولاجاق
نه قدر گول اوزونون حسرتين عاشق چکسين؟
نه زمان وصلينه بس ائتمه گه امکان اولاجاق؟
بس هاچان رحم ائده جک بولبول بيچاره گول
نه قدر بس او فقيرين ايشی افغان اولاجاق؟
عشقدن باشقانه درد اولسا يئنه چاره سی وار
آيريليق درديس نه بيلمم نئجه درمان اولاجاق؟
اوز خوشوملا اوقارا زولفه اسير اولدوم اوزوم
بيلمه ديم خاطريم عشقينده پريشان اولاجاق
سن گوتور مسجدي زاهد بيزه ميخانه نی وئر
کيم بو ايشده گوره ک آخيره پشمان اولاجاق؟
هله (واحد) مئيه ميل ائيله مه قوی گل سين او گول
يارسيز يئرده مئی ايچمک بيزه نقصان اولاجاق

«واحد»

اولماق گره ک

عهد و پیمان اوسته‌ای گل با وفا اولماق گره ک
بی ریا دوست آشنایه ، بی ریا اولماق گره ک
بش گون عومرون اعتباری یوخدور ای صاحب نظر
شاه اولایا که گدا آخر فنا اولماق گره ک
مهربانلیق گؤرسه دشمن عاقبت الفت تاپار
دوز گزه نلر قولونا بی اعتبار اولماق گره ک
سر فراز ائیلر ادب سرمایه سیز فرزانه‌نی
معرفت سیز بی حیایه ، بی حیا اولماق گره ک
دوستو غمگین ایسته مه چونکه پریشان سان اوزون
نابلد دوست آشنایه ره‌نما اولماق گره ک
حقى ناحق ائيله مه تا روزگارون خوش گئچه
عدل و ایمان بازاریندا کیمیا اولماق گره ک
نیله ییرسن بی کفایتلر اطاعتین «وجی»
پاک پیمان ائل لره ، فرمانروا اولماق گره ک

«وجی»

ال چک

صبا سالما یوزہ گُل طُورہ جانانہ دن ال چک
قوی اوز دردیلن اولسون بو دل دیوانہ دن ال چک
قرا اولسون یوزون ای زلف کچ شمشادہ باش وثرمه
شل اولسون اللرون مشاطہ دوز دورشانہ دن ال چک
دور ای خال سیہ گوز گوشہ سینده ائیلہ مه مسکن
اوتان یولسوز یولا گل گوشہ میخانہ دن ال چک
دئدیم یارہ دیلیر یوخ دهانون اصلی وار یا یوخ؟
یوخ یار ایتمه گہ گولدی دئدی افسانہ دن ال چک
دئدیم «صراف» گل ترک محبت قیل جوابیمده
دئدی هرگز دینمز عاقل صدف دردانه دن ال چک

«صراف»

گورجک

كونلوم آچيلير زلف پريشانيني گورجک
 نطقيم دوتولور. غنچه خندانيني گورجک
 باخديقجا سنه قان ساچيلير ديدہ له ريمدن
 بساغيريم دليسير ناک مژگانيني گورجک
 رعنائليق ايله قامت شمشادي قيلان ياد
 اولماز مي خجل سرو خرامانيني گورجک
 چوخ عشقه هوس ائدهني گوردوم که هواسين
 ترک ائتدی سنین عاشق نالانيني گورجک
 کافرکي دگيل معترف نزار جهنم
 ايمانہ گه لر آتش هجرانيني گورجک
 نازیک ليک ايله غنچه خندانسي ائدن ياد
 ائتمز مي حيا لعل بدخشانيني گورجک
 سن حال ديلين سويله مه سن نولا «فضولي»؟
 ائل فهم قيلير چاک گريبانيني گورجک

«فضولي»

طوطی شیرین سخن

بیز بیر قطار طوطی شیرین سخن لریک
ئوز نغمه میزجه زینت چمن لریک
گوندوزلر ترانه میزین حسرتین چکیر
باغ وطنده بلبل خوش نغمه زن لریک
بیر کیمسه بیلمیرله خراباتیلر دنیک
مین لرجه مسافرین ایمدی کهن لریک
معشوق لریسن حقیقتی زلیخای مصردور
عشق عالمینده یوسف گول پیرهن لریک
بیزدن همیشه سؤمه لیدی باغ معرفت
بیز اهل حاله عطیر ساچان یاسمن لریک
(واحد) همیشه خلقیمزین خاطرینده دیر
واحد او یوخسا روحیله هم قفس لریک

«واحد»

كۈنۈل

دېل بېلن سوز آنلىيان بىر نازلى يار اىستر كۈنۈل
لالەدن گۈلدن گۈزۈل بىر نوپھار اىستر كۈنۈل
اعتبارىن گۈرمە يىنجە سەومە رەم بىر دلبرى
نازىن مېھپارە لردن اعتبار اىستر كۈنۈل
ھىر قارا زولفون اسىرى اولمارام بوئدان سورا
ايندى عالم ئۈزگە دىر خوش روزگار اىستر كۈنۈل
اويناماق گۈلمك دانىشماق عىش و نوش ايامىدىر
بىلبىل شىدا كىمى مېن لالەزار اىستر كۈنۈل
ھىر طرف گۈلدىر ، چىچكىدىر بىلە آزاد ئۈلكە مېز
دائىم ئۈز خوشبخت خلقىن بختيار اىستر كۈنۈل
بختور (واحد)، اوكلر دىر بو خوش عالمده دىر
ھىر زمان بو خوش حياتى پايدار اىستر كۈنۈل

«واحد»

گۆزل

گل باشینا دۇنوم سننن ای مهلقا گۆزل
ائتمه بلایه عاشیقینی مُبتلا گۆزل
گوردوم یوخودا من سنی اغیارله دونن
سوردوم بو کیمدیر سن ده دئدین آشنا گۆزل
دل وئرمیسن یقین ائدیرم ئوزگه یاره سن
گل بئله ایسه چکمهیم آرتیق جفا گۆزل
گئچدیم یولوندا من بو جانیمدن همیشه لیک
سنسیز حیاتلا اولمارام آخر رضا گۆزل
هجرانین ایله ییب من نالانی خسته دل
گل رحم قیل بو دردیمه ایله دوا گۆزل
قون بیر گُل اوسته اول پابند بیرگله
گزمه بوداق بوداق اولاسان بی وفا گۆزل
هر یاندا گل گورنده گولور گولور جوشور کونول
قالماز نهان عیان اولار بوخوش نوا گۆزل

من عاشقم گل انت خدمت سن عاشقه
گورمه بو قَدَر عاشقه ظلمی روا گوزل
شعريله بیل «مدینه» سنه دردین آندیریر
ایستر اولو بو درد نهانه شفا گوزل
«مدینه گلگون»

اولدی گل

فرقتیندن یاندی باغیریم اوره گیم قان اولدی گل
گل کی دیدارون بو جسم و جانہ درمان اولدی گل
دنیانین ناز و نسیمی باغ و بستانی منه
سنسیر ای سلطان خوبان بند و زندان اولدی گل
ایسته دی لعلین فراقی جانیمی بیخماق ولی
عشقہ یانمیش جانہ، وصولون آب حیوان اولدی گل
جانمین جانی وصالیندیر وصالوندان اونو
تا که آیپردی فلک بیچاره بی جان اولدی گل
عاشقین باغ و گلستانی اوزون گلزاریدیر
هانسی گلزارین آدی گلسیز گلستان اولدی گل
تا منی تقدیر یزدان ائیلهدی سندن جدا
کونلومون حالی پریشان دیده گریان اولدی گل
بحر بی پایان شوقون جانیمی غرق ائیلهدی
گورنه بیداد ائیلهدی هجرون نه طوفان اولدی گل
چون «نسیمی» سندن آیری بیلدیگی یو خودور وجود
درد و درمان وصل هجران جمله یکسان اولدی گل
نسیمی عمادالدین نسیمی

کونلوم

فرقتیندن دلبرا کونلوم پریشان اولدو گل
نولورم هجران غمیلن جگریم قان اولدو گل
تاکی سن گئتدون من اولدوم دردمند و مستمند
دردیمه گورجک جمالون جانہ درسان اولدو گل
قالمادی چشمیمده او تابش که من قان اغلارام
دیده مین یاشی فزون از بحر عمان اولدو گل
فرقتون اوسته «نسیمی» دمبدم ائیلیر فغان
قیل کیمی جسمیم منیم از درد و هجران اولدو گل

«نسیمی»

مکتب عشق

درد هجرانه دوزنلر دلی دیوانه دگیل
هر یانانلار حرم شمعه پروانه دگیل
چشم مجنونیه باغ محمل لیلایه طرف
هر گه زه حال پریشانیه دیوانه دگیل
چو خلا آغلار غم هجرانیله یعقوب آدینا
هر دوزوم لر گؤزه لیم یوسف کنعانه دگیل
خوش نشینان نه بیلیر لذت دیوانه لیگی
کیسه جام الله اولان ساکن میخانه دگیل
هر کیم اوز عقلجه میخانه نی معنا ائیلیر
لیک حقیقته اولان معنی میخانه دگیل
مکتب عشق حقیقته مجازیله گزن
یولی بیراهه گئدیر عاشق فرزانه دگیل
موسیقی لن منی دفن ائیلیه نی طرد ائله مه
عقل فتوی وئیریر «حیرانه» او بیگانه دگیل
زارع متخلص به حیران

جوانلیق ایامی

ای جوانلیق هارداسان جسمیم توان دان دوشدو گل
اولدو جسمیم خسته دل ، روح و رواندان دوشدو گل
بیر زمان آچدیم گؤزوم گؤردوم جوانلیق کؤچ ائدیپ
قامت سرویم کمان اولدو. اماندان دوشدو گل
کاش اولیدی روزگارین گردشی دائم نگون
اولدی روحوم خسته جانیم شادماندان دوشدو گل
هئچ دؤشونمز دیم جهاندا وار کهولت عالمی
تئز قوجالدى اصلانین نام و نشانندان دوشدو گل
گه مینزدیم شوقلین و هم و خیالین توسه نین
ایمدی صیدا اولدو شکارین داغ و داشندان دوشدو گل
هر زمان دوشدو گجه دوران جوانلیق یادیمه
آغلادیم پنهانی گوز یاشیم روانندان دوشدو گل
یوخ وفاسی عالمین اصلانلاری روباه ائدیپ
سالدی دام محنته اصلان دا جانندان دوشدو گل

گوزله ريم كم سو اولوب تاب و توانيم قالماييب
 آفتاب طلعتيم نام و نيشاندان دوشدو گل
 حيضهم اولموش دردسر يوخ چاره ساز محتيم
 اسدى يئلر گلشه نه بولبول فغاندان دوشدو گل
 آجگـيـلان دروازه دوران جاء و عزتى
 تا گورونسون عالمه سلطاني شانندان دوشدو گل
 دم ياخين لاشميش قيلام تركين بودنيانى مدام
 ساحت عومروم داخى دور و زمانندان دوشدو گل
 گر بو دنيا فانيدير اسرار خلقت بس ندير؟
 بيلمه ميش فاش اولدور مبهم جسميم آندان دوشدو گل
 شوق ديدار الف انا اليه راجعون
 حك اولوندى قليمه سريم نهانندان دوشدو گل
 رهرو عشق حقيقى خسته اولماز زد هرده
 خامه (حيرانين) اليندن قويما جانندان دوشدو گل

زارع متخلص به حيران

اِئتمه گل

اوزونی مسندن نهان ائتمک دیلرسن ائتمه گل
گۆزله ریم یاشین روان ائتمک دیلرسن ائتمه گل
جانیمین وصلین شرابستان ایچردون ای صنم
عینیمی گوهر نشان ائتمک دیلرسن ائتمه گل
قاشلارون قوسیندا مژگانین خدنگی گیزله نیب
گۆزلری مستانه قان ائتمک دیلرسن ائتمه گل
یاندیرارسان کۆنلومی عشقونده معلوم اولدی کن
منی رسوای جهان ائتمک دیلرسن ائتمه گل
برگ نسرین اوزه مشکین زلفلرین داغیدیب
عاشقی بی خانمان ائتمک دیلرسن ائتمه گل
چونکه عشقین مسکنی دیر کونلومون ویرانه سی
حسرتا اونسی مکان ائتمک دیلرسن ائتمه گل
چون یقین بیلدی «نسیمی» آغزیوون دارا اولدوغون
او یقینی سن گمان ائتمک دیلرسن ائتمه گل

«نسیمی»

دل

بیر عومردور سالوبدور منی آه و زاره دل
ای کاش اولا الهی گوروم پاره پاره دل
منصور تک یقین ائیلهدیم داره تابی وار
وئوردیم شکنج سلسله تابدازه دل
آچما کمند زولفون نه لازم اشاره قیل
گرایسته سن دالینجا دوزولسون قطاره دل
غمزون خیالی حیاتی دی امانه فائده
جان اوز اوزون اوغورلادی گلدی شکاره دل
گوزون دوشر خزان گلی تک پایمال اولور
هر کیمسه وئرسه من کیمی بیر گلعهذره دل
عمریمده بیرجه آنلامادیم صبحی شامدن
از بس ائدیب قراگونیمی بخت قاره دل
رخسار یساری گوردی یانار چون درخت طور
موسن کیمی او ناردن آلدی شراره دل

آغلار گولر گورنده منی دوست و دشمنیم
قوبدی منی عجب گونه خوش روزگاره دل
(صراف) یوخسا ائیلیاجاق غم ضیافتی
شامه جگر کسباب ائیلیودور نهاره دل
«صراف»

معرفت دونیاسی دیر

سادہ دیر دوست تاپماق اما ساخلاماق آسان دئیل
یاخشی دوستو پیس گونونده اینجیده ن انسان دئیل
بش گون عومرون اعتباری یوخدور ای بی اعتبار
نامید اولما طبیعت عالمی زندان دئیل
گولمه خلقین فقرینه گولدورمه دوستو دشمنی
طعنه وورماق بی نوا انسانلارا وجدان دئیل
سن محبت ائیله بالیق بیلمه سه خالق بیلر
منت آرتیر سا سلیمان سفره سی احسان دئیل
احترام ائت حورمت آرتیر ساخلا ائل ناموسینی
معرفت دونیاسیدیر نامردلیگه ، امکان دئیل
أوز عیاریندن محک چکمه بدخشان گوهره
روزگارین وزنه سی همیشه بیر میزان دئیل
مسجد و سجاده ایله زاهد آلاتما بیزی
تک عبادت ای دیانت صاحبی ایمان دئیل
تکیه و ثرمه ظالیمه مظلومی اینجیتمه «وجی»
قورخما خایین دن کی خائین تولکودور اصلان دئیل
«وجی»

تابع فرمانین اولوم

وئر اجازه گؤزه‌لیم تابع فرمانین اولوم
گبر و ترسانی آتیب قاری قرآنین اولوم
عشق فتوی وئریری غیر مسلمانی بوراخ
چکیل اسلامه طرف هر گنجه مهمانین اولوم
قویما بیگانه الی زلف پریشانه ده گه
بلبل اول من ده سنین غنچه خندانون اولوم
سن گون اول قوی دولانیم آی کیمی گون دوره سینه
سنی گورما خلیقا، جانا مه تابانین اولوم
گرچه چیمرانندی گؤزل غارت الی گلشه نیوه
وئر اجازه آچیلان گوللره باغبانین اولوم
یولون آزدیر گؤزه‌لیم کوی پریشانه ده گل
پای عشقینده کسلما خلیقا قوربانین اولوم
سینم اوستین ائده‌رم یاتماقا بیر نازلی بالیش
سن یاتان وقته محبت‌لی پرستارین اولوم

نقشیم ایفاسی اگر اولماسا قلبینده قبول
داخی لازم دگیلی مرغ غزلخوانین اولوم
خوش باهار اولدو یول آج کوه و بیابانه طرف
سیره چیخ منده سنین داغداکی جیرانین اولوم
عومرومون قافله سی کؤچدی عیان اولدو منه
وار نیازین که طیب دل بیمارین اولوم
گر بیلیدیم که سنین مذهبون آزاده دگیل
ترک ائدردیم نه کی من عاشق و حیرانین اولوم

زارع متخلص به «حیران»

اسیر میخانه ایدیم

بیر زمان من ده اسیر ره میخانه ایدیم
هوس باده ایله عاشق پیمانه ایدیم
بیر دقیقه یثره دوشمزدی الیمن باده
گوزلرین شوقی ایله ائیله کی مستانه ایدیم
بوتون عومورم گنجیب عالمده شراب ایچمه ایله
باده دن خالی اولان یثرله ره بیگانه ایدیم
ایمدی تکلیف شراب ایله مک آرتیقدی منه
منکه میخانه ده بیر خانه سی ویرانه ایدیم
شمعه پروانه یانیردی گجه لر صبحه کیمی
من ده نوز سه وگیلی مین شمعینه پروانه ایدیم
چالیشیردیم ساجنین فکری باشیمدان چیخسین
گورمه سیدیم سنی بیرگون ده لی دیوانه ایدیم
منی «واحد» بو پزی چهره لر ائتمیشدی اسیر
من ده مجنون کیمی دیلرده بیر افسانه ایدیم
«واحد»

قربان دئمیشم

گؤز لرین قاره سینه بیر نئچه قوربان دئمیشم
قاشلارین طاقینه قوربان یثرینه جان دئمیشم
راز پنهانیمی خلق ایچره منیم فاش ایله دین
بی وفا منکه سنه سریمی پنهان دئمیشم
خوبلر جمله گدادیر سر کویینده سنین
سنه بو خوبلر ایچره مه تابان دئمیشم
قاشینا تیغ دئدیم قانیمی توکمک نه ایچون؟
توت که ظالم نولا بو باره ده بهتان دئمیشم
اینجیوب چیخسا سینم دن یری وار پسیکانین
نئچون باغریما گلدیکجه یاسیب جان دئمیشم
«واحد» قویمایین اولدوردو او مهپاره منی
سهو ائدیب گل اوزونه مهر درخشان دئمیشم

«واحد»

مقام

داش اورک لرده یانیب داشلاری سیندیردی مقام
حاقا دشمن اولانی حاقا تاپیلدیردی مقام
نه گمان ائیه میسن بونداکی طلسمری سن
گولی آهیله قوروتدو ساری یاندیردی مقام
سوچیلر کیمدی ئورک لرده غزل تونقالایا
نئجه قصدیم کونولی کسدی دایاندیردی مقام
دفن ائدین سیز منی زابل سه گاهین مایه سینه
دئییرم بلکه منی بیرگون او یاندیردی مقام
چوخ کتابلار اوخوردوم ظنّ ائله دیم بختیارام
منه چوخ مطلبی آهسته جه قاندیردی مقام

بختیار

دئمیشم

دلبرین لبلرینه چشمه حیوان دئمیشم
 معدن روچه عجب من نه اوچون جان دئمیشم؟
 خجل اولدوم بوسیدن کی نگارین اوزینه
 یاریمین گولشه نینه روضه رضوان دئمیشم
 لوح محفوظیله عرش اولدی یاناغون صفتی
 من بو معنی دن اونا صورت رحمان دئمیشم
 سننن ای صورت الله ایله رحمان سجود
 قیلمین سجده سنه دیوایله شیطان دئمیشم
 صورتین احسن تقویم اوزون قبله ایمیش
 بو سوزه یوخ دیه نین آدینه حیوان دئمیشم
 زلفوننی نمامه تاتاره بها قیلماکی من
 قیمتی هر قیلانا ملک سلیمان دئمیشم
 ای (نسیمی) چو سنه فضل اله اولدی مُعین
 منی عیب ائيله مه سوز ذاتینا سلطان دئمیشم
 «نسیمی»

ترسا بالاسی

اذن وئر طوی گنجہ سی منده سنہ دایہ گلیم
ال قاتاندا سنہ مشاطہ تماشاہ گلیم
سن بو مہتاب گنجہ سی سیرہ چیخان بیر سرواول
اذن وئر منده دالونجا سورونوب سایہ گلیم
من جہنمده ده باش یاسدیقجا قویسام سنیلن
هئچ آییلمام که دوروب جَنّت مأویہ گلیم
نه نه قاریندا داسنله اِکئیز اولسیدیم من
ایسته مَزَدیم دوغولوب بیرده بو دنیاہ گلیم
منہ ده باخدون او شہلا گؤزیله من قراگون
جرئتیم اولمادی بیر کلمہ تسمناہ گلیم
سن یاتیب جَتّی رُویاده گورنده گنجہ لر
من ده جتّندہ قوش اولّام که او رُویاہ گلیم
سندہ صحراہ ماراآار کیمی چیخ بیرنه اولار؟
منده بیر سئرہ چیخانلار کیمی صحراہ گلیم

آلاھوندان سن اگر قورخمیوب اولسان ترسا
 قورخورام منده دونوب دین مسیحایه گلیم
 شیخ صنعان کیمی دونقوز اوتاریب ایللرجه
 سنی بیر گؤرمک ایچون معبد ترسایه گلیم
 یوخ صنم آنلامادیم آنلامادیم حاشا من
 بوراخیم مسجدیمی سنله کلیسایه گلیم
 گل چیخاق طور تجلّایه سن اول جلوّه طور
 منده موسی کیمی اول طور تجلّایه گلیم
 شیردور «شهریارین» شمعی الینده شمشیر
 (کیم دئیرسن) بئله بیر شیریله دعوايه گلیم

شهریار

بولبول اولمارام

فصل بهاری ایسته مه زم بسلیل اولمارام
دلداری نیلرم اگر اهل دل اولمارام؟
حسرت گؤزیله طرف گلستانه باخمارام
مشتاق رنگیوی گل و سنبل اولمارام
عومریمده گئتمرم گئل گلزار سئرنه
بسلیل مثال طالب حُسن گئل اولمارام
عنقای قاف عزتیدیم سندی پُره لیم
ایمدی یئنه اوچوب قاچارام بسمل اولمارام
ایجاد صفحه سینده غلط نقطه ام اگر
پابند زلف و خال و خط و کاکل اولمارام
بیر کیمسه دیمم الیمی دوت کناره چک
گرداب بحر هجرده پادر گل اولمارام
زنجیرده گوروب دیسه دیوانه آدیما
قویما بساط عشقه قدم عاقل اولمارام
«صرافلیق» آدی غلط محض دور
صراف اولان نگاريله گریکدل اولمارام
«صراف»

دیوانه گزیم

باغلا زنجیره منی قویما ماراآار سایا قی
 عشقدن کوه و بیابانیده دیوانه گزیم
 یا گتیر زولفسووی چک داره منی ائتمه خذر
 تا سنی ایسته مه گه شمعیه پروانه گزیم
 مشعل عشقی می سوندورمه گل انصافه گوزهل
 وئر اجازه خرم عشقیوه مستانه گزیم
 دیلیم ثورگندی سنین آدیوی اذیر دئمه گه
 قوی گوزهل زلف پریشانیه من شانه گزیم
 تیغ برانیوی گل سوتمه محک داشلارینا
 عارف اول وئرمه اجازه یئنه خصمانه گزیم
 سنین اول ماه رخون چون صنم اولموشدی منه
 ندیر علت دیلیم؟ من یئنه دیوانه گزیم
 ایستیرم تا گورم اول قامت رعنائی یئنه
 بی سبب من نیچون مسجد و میخانه گزیم؟
 کؤنلوم آز قالدی الوانماقا «حیران» نه روا؟
 مصلحت بیله دیر هر اولکه ده بیگانه گزیم؟
 زارع متخلص به حیران

گوردوم

بیر لحظه گوزهل عكيسیوی پیمانہ ده گوردوم
وصل عشقینه یانما خلیقی پروانه ده گوردوم
حسنون منه گنج اولدی نهان اولدی گوزومدن
اغیاریلہ هرگون سنی میخانه ده گوردوم
شوقیلہ جهان قیدینی ووردوم باشا چیخدیم
تا اینکه جفا ائتمه گی بیگانه ده گوردوم
گوز یاشیمه رحم ایله سینم چاک اولوب اولسون
رخساریوه عیب ایتمه گی بیگانه ده گوردوم
عشقیمده اگر نقص اولاجانا د بیلیم من
بی عیب فقط من پر پروانه ده گوردوم
مین فتنه ن اگر اولسادا جانانه دایانام
جانانه دایانما خلیقی فرزانه ده گوردوم
فرهادین اگر تیشه سی بیستونی یاراتدی
دستانین اسیر اولماقینی دانه ده گوردوم
جان ایسته مه عشقینده گوزل ناله می درک ائت
جان وئرمه گی معشوقینه پروانه ده گوردوم
زارع متخلص به حیران

اوصاف بهشتی

دون دلبریمی مجلس میخانه ده گوردوم
عکس رخ جانانیمی پیمانہ ده گوردوم
یاندیردی منی شمع جمالیله نگاریم
بو حالتی نه شمع نه پروانه ده گوردوم
قیلدیم نظر اول شوخین ایکی چشمینه ناگه
مین فتنه من اول نرگس مستانه ده گوردوم
مشاطه ووروب طُره‌ی دلداریمه شانه
آشفته لیگیم سانما پریشانه ده گوردوم
اغیار قیلیر لطف منه جُور و جفاسین
دائیم او مهین میلینی بیگانه ده گوردوم
گُل سویله مه زاهد منه اوصاف بهشتی
جنت چیچه‌گین من رخ جانانه ده گوردوم
شوخیله او شوخه نه دئدیم اینجیدی مندن
«واحد» دی مقصّر ئوزوم آیا نه ده گوردوم؟

«واحد»

گرفتار اولمیشام

بونه سؤدادیر آدوستلار من بئله زار اولموشام
عشق الینده بیر یازیق اووتک گرفتار اولموشام
بوندان اول دوشموشم بیر چوخ نگارین عشقینه
ایندیه گور من زواللی نئجه بیزار اولموشام
هر بیر همت صاحبی نین گور گؤزل دورانی وار
بس نچون من ای الهی بو قدر خوار اولموشام؟
اول سببدن دیر ویریر هر کس منه تهمت که من
محتتین بازار باشیندا بیر کنهکار اولموشام
سو منه دگسه همان یانمیش گؤرر خرمة نینی
یئل منه دگسه گؤرر وجه سیز ناچارسیز اولموشام
ای «نظامی» ئوزایشیم دوستوقدا یوسف قوردودور
تازه دن یعقوب کیمی کؤینک له من وار اولموشام

«نظامی»

خوش قال

من کیم کی سویله یم اول یاری مهمان ائیله دیم
یا دئیم اول دلبریله عهد و پیمان ائیله دیم
نازنین جانان منی بیر گون چاغیردی سفره یه
سفره سینده من غذانی قلبله جان ائیله دیم
گؤز جمالینی یاریم بایرام لیق ائتدی بو گنجه
مسند واریلق ملکینی بیر آندا قربان ائیله دیم
لب لرین ئوپمک چتیندی بوسه ائتدیم پایینی
نچه ایل لیک دردیمه بوسه یله درمان ائیله دیم
کونلومون دردین دئدیم «نه حکایت دیر» دئدی
باشیمی دیز اوسته قویدوم نگهبان ائیله دیم
صبح نامحرم گلیب وصلی حرام ائتدی منه
یار یولا دوشدو کده من جوشدوم دا طوفان ائیله دیم
سؤیلدی خوش قال «نظامی» بلکه گلدیم بیرده من
گئتدی من قالدیم امان هجرینده افغان ائیله دیم
«نظامی»

ایسته میرم

گت کولوم گت منه سنی جان اولاسان ایسته میرم
عشوہلی سؤگیلی جانان اولاسان ایسته میرم
بیرده گؤز یاشی توکوب کوئینا گلیم گؤزه لیم
گوروب احوالیمی خندان اولاسان ایسته میرم
بسی وفالیقدا بوتون عالمه مشهور اولدون
سن اگر حوری و غلمان اولاسان ایسته میرم
وورموسان سینه مه مین یاره کفایتدی منه
بو سینیق کونلومه درمان اولاسان ایسته میرم
بسیوفاسان دگیلم راضی اولندن صوترا
تیریم اوستونده نگهبان اولاسان ایسته میرم
پیس گونومده منی سالدین نظریندن گشتدین
یاخشی گونده منه مهمان اولاسان ایسته میرم
واحدین قیمتی بیلمه دین اینجیتدین اونو
ائله کی اولدو پشیمان اولاسان ایسته میرم

«واحد»

گوردوم

رؤياده گؤزل عكس رُخون جاميده گوردوم
عشق آتشيئه يانماقي پروانه ده گوردوم
عزم ايله گؤزل قويما كه رؤيا باشا چاتسين
ظاهر منه ممكن دگى پنهانیده گوردوم
هجران اودونى سالدی جمالون يشنه يانديم
بیر لحظه آييلديم، اوزومى دامده گوردوم
عشقوندن اوزاق گزماقا امكان تاپبولم
هر چند كه يانما خلیقى پروانه ده گوردوم
گل دوت بو آليم باغلا گیلان بنديله محکم
اوز باشيما وور ماخليقيم هجرانیده گوردوم
گلمم داخی دیداریوه هجرانه دایانام
بوسكه جفا ائتمه گین، هرگامیده گوردوم
عشقين قَده رین تاپاغا امكان اولاييلمز
بو بس كه فقط ذره جه پروانه ده گوردوم

بیلیم که حقیقتدی و یا عشق مجازی
هر کیسه گنبد عشقه طرف دامده گوردوم
چو خلار اوخویوب مکتب عشاقده درسی
عشقین اثرین قلب پریشانیده گوردوم
قویما کونولون عشقده رسوا اولا «حیران»
عشق عاطفه سین شمعیله پروانه ده گوردوم

زارع متخلص به «حیران»

ویران ائتمیشم

کونلومی زولفسون خیالیه پریشان ائتمیشم
اوز الیمله عشق مولکون گؤرنه ویران ائتمیشم
بیر وفا سیز گولدن اوترو خاره چوخ یالوارمیشام
هر زمان بولبول کیمی مین آه و افغان ائتمیشم
عشقده یانماقدان اوزگه بیر علامت گورمه دیم
کونلومو پروانه تک چوخ شمعه قربان ائتمیشم
عشق بیر دیوانه لیکمیش درده دوشموش کونلومه
عشقدن ال چکمه دی یوز دفعه درمان ائتمیشم
عشق جوروندان قوتارماق بیر ساغالمیش دردیمیش
من بو دردین چاره سین اولمکدن آسان ائتمیشم
«واحد» من لیلی وش لرزولفسونون مجنونویام
چوخ زماندیر وادی عشق ایچره جولان ائتمیشم

«واحد»

اولايديم

من سئوگيليم عشقينده گره ک بولبول اولايديم
مرمر سينه اوستينده قيزيل بيرگول اولايديم
زولفسون تک اوجالديق اوپه ياريم اياقيندان
سن سئره چيخان يئرده دونوب سنبل اولايديم
امديکجه اوگول لبلريني نشئهله نرديم
سرمست گؤزون تک گئجه گوندوز لول اولايديم
(واحد) منه چوخدان بوباش آرتيق ليق ائديردي
اي کاش اونودا ياره وئريب يونگول اولايديم

«واحد»

قصه پروانه

قصه پروانه دن شیرین حکایت گورمه دیم
 منج حکایت دن پئله لطف و ملاحت گورمه دیم
 عشق اودوندا یاندی پروانه خطر دن قوخمادی
 من کی انسان طایفاسیندا بو شهامت گورمه دیم
 تاپمادیم بیر منطق اهلی سوزلریمدن باش تاپا
 چوخ دولانندیم عالمی اهل دلالت گورمه دیم
 زاهدین آنین اینانندیم خانقاه اهلی اولوب
 سبحه و سجاده چوخ گوردوم دیانت گورمه دیم
 آنسی داغلی عابدين باخدیم دغل کردارینا
 ذکرى احسان و کرم آما کرامت گورمه دیم
 چوخ حقیقتدن دفاع ائتدیم حمایت ائيله دیم
 حیف اولسون کی طبیعتدن حمایت گورمه دیم
 آنلایان انسان اگر دوشمنده اولسا فخری وار
 آنلاماز ، نادان رفیقلردن رفاقت گورمه دیم
 هر نه خلقت دفتترین آرتیق ورق و وردوم «وجی»
 خلقه خدمت دن قبول اولموش عبادت گورمه دیم
 «وجی»

جان ایسته بیرم

گولدن آرتیق سنی ای جسمیمه جان ایسته بیرم
گونده یوز یول ائده سن باغریمی قان ایسته بیرم
آشکار آغلاسام هجرینده گولر بیگانه
خلقدن من سنی کونلومده نهان ایسته بیرم
اینجیمه گر سنی اولده دئدیم ایسته میرم
قیلمادیم سریمی اغیاره عیان ایسته بیرم
ایریلیق ددی قوجالدیب منی غمدن اولورم
یئنه ده من سنی ای تازه جوان ایسته بیرم
نه اولور بیرده آلاردیم یئنه آغوشه سنی
ائله بیر فرصتی چوخ خیلی زمان ایسته بیرم
گول کیمی بیر دفعه اوپمکله قیزارتدیم اوزونو
دئمگه گل منده اوپوم کی قاناقان ایسته بیرم
«واحدین» قلبینی اینجیتمه سینار شاعردیر
جانلان آرتیق سنی ای غنچه دهان ایسته بیرم
«واحد»

كۆسموشم

جانە اود ووردوم اوزوم پروانه لردن كۆسموشم
تاكه مجنون اولميشام ديوانه لردن كۆسموشم
بىر غلط سوزدوركه دۇلار گنج اولار ويرانه ده
گنج يوخ ويرانه چوخ ويرانه لردن كۆسموشم
حاصليم اولدى مجزىدن ندامت توشه سى
ايمدى اول باش آغريدان افسانه لردن كۆسميشم
من ائشيتديم اول گولون ميخانه لردى منزلى
اصلى گوردوم يوخ گليب ميخانه لردن كۆسموشم
خانمانيمدان منى سالدى «نباتى» دربه در
عقله باخ مجنون كيىمى بيگانه لردن كۆسموشم

«نباتى»

تابع فرمانین اولوم

گلدی قوربان آیی قوی من قوزو قوربانون اولوم
تا کسینجه قوزو قوربانوی مهمانون اولوم
نسچه مدتدی فراقوندا فغان ائيله ییرم
اذن وئر صُبحه کیمی مرغ غزلخوانون اولوم
نه مبارک سحره چاتماقا تمجیل ائدیرم؟
مصلحت بيله دیر هر لحظه نگهبانون اولوم
گر قبول اولسا نهان ائيله مه مهپاره اوزون
وقت آزالما قدادی قوی وعده پنهانون اولوم
دامنوندن ال اوزن لحظه ده خواب ایله منی
بلکه گؤز گورمه صون تابع فرمانون اولوم
بيله فکر ائيله مه عشقینده قصور ائيله میشم
نیتیم واردی شریک غم پنهانون اولوم
ای چکن عاشقی میعادگه عشقه طرف
نقدر سویله گوروم طالب دیدارون اولوم؟

منی تعلیم ائدیب استادیم ازل گون بوسایاق
نسه قدر وار نفسیم محرم اسرارون اولوم
جنت آباد سرکوی یوه قوی محرم راز
گله «حیرانیه» من قافله سالارون اولوم
زارع متخلص به حیران

قوربان اولدوقوم

بولم نئچون آتمیش اونورتמוש
عهد و پیمانینه قوربان اولدوقوم
یوخسا ئوزگه سینه اوزینی دوتמוש
یئنه سوداسینه قوربان اولدوقوم
من دلبری سوردوم گلیب گئندن
دئدیله کوسموشدی باریشماز سندن
من التفات ائتدیم اوقاچدی مندن
قاچقین اداسینه قوربان اولدوقوم
او منیم سویگولوم او منیم سونام
او خوش صداسینه قوربان اولدوقوم
بولم هاردا قالدی او نازلی سونام
اونسوز اوزوم گولمز آچیلماز آینام
ایرلیق اودیسن کونول ده یانماز
عشق سوداسینا یانان بیرداها یانماز

چکـدیگیم نـاله دن نـمیچون یـانماز
شـیرین در یـاسینه قـوربان اولدوقوم
هـجرانی قـلبیمی یـانـدیرار یـاخار
گـوزلریم یـولارینا بـاخارباخار
«مشفق» سنی یـانار سـنسیز اودلانار
ایـستمیش خـیالینه قـوربان اولدوقوم

«مشفق»

گۈزلىر گۈزلىرىم

يوخسا دىير سىز زاهدم من اولموشام خلوت نشين
اول صَنَمَدَن اوترى بو بير يارى گۈزلىر گۈزلىرىم
بيستون داغى گشديب گزمك دگيل منظور ميز
نقش شيرين تڪ همان فرهادى گۈزلىر گۈزلىرىم
برق عشقون آتش سوزانه يانميش باغرىمى
ياش توكنده دجله بغدادى گۈزلىر گۈزلىرىم
مكتب عشق ايچره تا ائتسون منى كامل عيار
اولموشام پا بسته بير استادى گۈزلىر گۈزلىرىم
قويمايم تا اوندان ئوزگه كيمسه بو ويرانه ده
روز و شب بو خاطر ناشادى گۈزلىر گۈزلىرىم
جسمله قرآن كىتابى ائله مه كدن الورق
اوزگه مطلب يوخ همين بير آدى گۈزلىر گۈزلىرىم
محمل لىلى «نباتى» اولدى گۈزىدن ناپديد
من نه مجنونم كى بو اوتادى گۈزلىر گۈزلىرىم
«نباتى»

دگيلم

گۆزەلیم سن گورن اول عاشق نالان دگيلم
او خمار گوزلره بوندان صورا حيران دگيلم
ايندى گت حسرتيني باشقا بير عاشق چكسين
بيرده سه و سم سنى سوز وئرميشم انسان دگيلم
گه ز دولان سير ائيله ئوز سه و ديگين عاشقلريله
ئوره گيندن نه گئچير ائيله پشيمان دگيلم
سنده بير آزجا گوزل ليک ايكي قاش گوز وادير
بى وفا سن دئميشم عالمه تورخان دگيلم
گۆزله مه كدن يولونى ياخشى قوتارديم ئوزومى
ايندى هئچ بير گوزله عشقينده نيگاران دگيلم^(۱)
كونلومى گوجلە خلاص ائيله ميشم زولفوندىن
داها خاطرجه مه عشقونده پريشان دگيلم
«واحد» ايندى صداقت لى گۆزەلر سؤيره
هر وفاسيز گوزەلين حسينه قربان دگيلم
«واحد»

۱- نيگاران - همان نگران نباشيد

صورت رحمان

آن‌امین حُسنینه نُوز جانیمی قوریان دئمیشم
سسی گلجک آن‌امین هر سوزینه جان دئمیشم
گُنجه گوندوز دولانار باشیما پروانه کیمی
گُوزومون گيله سین هر دردینه درمان دئمیشم
وئر اجازه دولانیم باشیوا پروانه سایاق
آنا رخسارینه من صورت رحمان دئمیشم
عومرومون حاصیلیم فصل بهار ایسته مه رم
آن‌اما نور صفا مهر درخشان دئمیشم
آن‌امین عکسینه قاب ائيله دیم اوز سینه می من
هر یئره قویدو قدم روضه رضوان دئمیشم^(۱)
قوی ئوپوم گُوزلرین ای جنت مأوا گُوزه‌لی
ایاق آلتیندا کی اول جسته قربان دئمیشم

زارع متخلص به حیران

۱- بهشت زیر پای مادران است. (حضرت محمد (ص))

آیرلیق داغین

گۆزوم یاشین کونول قانیله مرجان ائتمه ییم نئیلیم؟
بو آغ دُری شبیه لعل جانان ائتمه ییم نئیلیم؟
قوروموش نی کیمی هر بند بندیمدن چیخار نای
اسیر بند عشقم آه و افغان ائتمه ییم نئیلیم؟
توکویدور سینمه دودسیه تک آیرلیق داغین
یارالی تیشه آهلین ویران ائتمه ییم نئیلیم؟
انیسیم درد و محنت مونسیم غم همدمیم آه
بو جمعیتیه دنیانی پریشان ائتمه ییم نئیلیم؟
توتولموش خاطیریم گور اهل شهریم بی وفالقدان
بو یور مجنون کیمی عزم بیابان ائتمه ییم نئیلیم؟
گۆزوم یاشی آخار هجرونده مروارید غلطان تک
اونو خون جگرلن قانه غلطان ائتمه ییم نئیلیم؟
دئیلر شربت لعلیه قیل هر درد یوه درمان
بیلیرسن اهل درمان میل درمان ائتمه ییم نئیلیم؟

یقینیم دور نورکدن چیخسا پیکانین چیخار جانیم
گؤزل جان تک اونو سینمده پنهان ائتمه ییم نئیلیم؟
منی یالقیز گۆره‌ن ده ترک مستیم قصد جان ائیلر
خط و خالین خیالین مونس جان ائتمه ییم نئیلیم؟
بو بازار محبت ایچره (صراف) تهی دستم
یتیمی در اشک زیب دکان ائتمه ییم نئیلیم؟
«صراف»

قوجالیق

قوجالیق سالدی ایاقدان منی ای داد اولورم
دوشمه ییر ایسندی جوانلیق اله فریاد اولورم
گؤزومون نوری گشیدب دیزده یوخدمدور طاقت
باخیرام من ایشین ازوایشینه هر ساعت
گؤرورم هر دم اؤزومده بیر عجائب حالت
گنجهلر صبحه کیمی یاتما بیرام ، هج ساعت راحت
دوشمه ییر ایسندی جوانلیق اله فریاد اولورم
بیر کسیم قالمامیش عرض ائیلیم اوز احوالیمی
درد چکمکدن آقارمیش بو قارا ساقالیمی
بیر گونی ائیلهمه زامداد منه اقبالیمی
قوجالیق سالدی ایاقدان منی ای داد اولورم
دوشمه ییر ایسندی جوانلیق اله فریاد اولورم
گئندی الدن نه قدەر وارئیمیدی جاه و جلال
دزه جه قالمامیش اصلا" داها بیر دولت و حال

آلیب اطرافیمی لشکر کیمی اندوه و ملال
 مختصر یئتمه ده دیر عومریمه هرگونه زوال
 دوشمه بیر ایندی جوانلیق اله فریاد اولورم
 نئجه آسوده اولور درد و بلادن باشیم
 آغلاماقدان جوشوب عَمَّانه دونوب گوز یاشیم
 همت ائتمز منه اصلاً نه قوهوم قارداشیم
 بیله بیر گونه کی هشتادی گنجیدی یاشیم
 دوشمه بیر ایندی جوانلیق اله فریاد اولورم
 خوش اوگونلرکی جوانلیقدا جلالیم وارایدی
 حق بیلیرکیم نه قدر دولت و حالیم وارایدی
 نه کی بیر بیله منیم فکر و خیالیم وارایدی
 نه ده بیر بیله منیم درد و ملالیم وارایدی
 دوشمه بیر ایندی جوانلیق اله فریاد اولورم
 قسوجالیق سالدی ایقادان منی ای داد اولورم

«واحد»

گمان

دهنين شوقنا جانسوز گمان ائتمزدیم
یوخسا بیر دم اونی من مونس جان ائتمزدیم
وصف خال لبینی بیلسه ایدیم نامقدور
آروز سیندا قسرا باغریمی قان ائتمزدیم
خوبلار عاشقه میل ائتمه دیگین بیلیدیم
ئوزومو عشقه رسوای جهان ائتمزدیم
دوشمه سیدی گوزومون یاشینه فیض نظرین
اونسو هر سروین ایاقینا روان ائتمزدیم
سالما سایدیم دل ویرانه عمارت طرحین
اوندا گنج گوهر عشقی نهان ائتمزدیم
ستم طعنه اغیاره دگیلیدیم واقف
یوخسا یارین سر کوئینده مکان ائتمزدیم
ائتمه سیدی ستم یار «فضولی» منی زار
سونجه فریاد چکیب آه و فغان ائتمزدیم

«فضولی»

اٲتمه زديٲم

عقل يار اولسیدی ترک عشق يار اٲتمزدیم
 اختیار اولسیدی راحت اختیار اٲتمزدیم
 لحظه لحظه صورتین گؤرسیدیم اول شیرین لبین
 سن کیمی ای بیستون من هم قرار اٲتمزدیم
 نیشه محرم ائيله دین شمعی منی محروم اٲدیب
 من سنین بزمینده جان نقدین نثار اٲتمزدیم
 دردیمی عالده پنهان دوتدوقوم ناچار دور
 اوغراسیدیم بئر طیبیه آشکار اٲتمزدیم
 یاریله اغیاری همدم گورمه گه اولسیدی صبر
 ترک غربت ائيله ییب عزم دیار اٲتمزدیم
 واعظین بزمین منیم رسوالیقیمدان قیل قیاس
 اونها صدق اولسیدی من تقوی شعار اٲتمزدیم
 اول گل خندانسی گورمک ممکن اولسیدی منه
 سن تک ای بولبول گلستانه گذار اٲتمزدیم
 ای «فضولی» داغ هجران ایله یانمیش کونلومی
 لاله لر آچسیدی سیر لاله زار اٲتمزدیم
 «فضولی»

پَریشان اولمیشام

تا اوزونی گورموشم حُسینده حیران اولمیشام
دوشدوم ساچین سوداسینه گورنه پَریشان اولمیشام
گل گُور منی باطنده کی نه کنیزمی گنجم فانی دیر
ظاهر ده گور بو صورتین باطنده ویران اولمیشام
حَقِّین کلامی منده دیرسانمامنی حق دَن اِیراق
چونکه کونولدی عرش حق پس عرش رحمان اولمیشام
گنج نهانین سَرِّیام هم کنت و کنزین گوهری
هم جوهرم هم جوهری هم جوهره کام اولمیشام
چونکه «نسیمی» هم بوگون گزدیم وجودوم شهرینی
فتح ائیلهدیم منصور کیمی خاقان دوران اولمیشام

«نسیمی»

گوردوم (سەگاہ)

باغ ایچرە گئیدی یاریمی اغیاریلە گوردوم
قان اولدی کونول کیم لەری کی خاریلە گوردوم
عشق ایچرە مەنە رونق بازار پوزولدو
اول یوسفی بیر غیر خریداریلە گوردوم
ویرانە کونول بیر داخی آباد اولایلمز
چون گنج نہانیمی بوگون ماریلە گوردوم
بیگانەلەرە ائیلەدی کونلومی نشانە
الطافیمی الحق بودو دیداریلە گوردوم
اول ماہ قرین گوشە نشین لرلە یاشاردی
ثابتلری اول کوکب سیاریلە گوردوم
ای کاش اولیدی بو تماشادە گوزوم کور
بیگانەلری گولشن آرا یاریلە گوردوم
غنچە کیمی کونولم دونه جک قانە کی (سید)
اول نوعیکە بیر خردا خریداریلە گوردوم

«سید»

گولدى

قارا قيش گىتىدى، سراسر بىزەنىپ گولدى جهان
باخىرام ھەر طرفە باغىلە بوستان گۇرورم
بىزەنىپ باغىلە گلزار گىلىپ فصل بىھار
يىئەنە بىلبىل شىدانى خىرامان گورورم
ارىپ شاختالى قار گىتىدى بوتون دوزلردن
آچىلىپ باغ و چىمىندە گول و رىحان گۇرورم
دوزوب ھىجرانلار بىلبىل يىتىشىپ گلزارە
اوتوروب ذوقىلە گول اوستە غىزلخان گۇرورم
چكىلىپ گىتىدى بوتون قارلى بولوت گوگلردن
قىزارىپ شانلى گونش نورىنى غىيان گۇرورم
بوگونىشدىن آلا جاقدىر ھامى بىر تازە حىيات
گولە جىك خىلق گۇزل عصرىلە دوران گورورم

«على نىشانى»

گولسون

اگلش گؤزه لیم ناز ایله مشاطه ده گولسون
 زلفینده گزن ناله ائدن شانه ده گولسون
 ساقی، دولانیم باشیوا پیمانہ نی گزدیر
 دولدور ویر ایچیم الله کی پیمانہ ده گولسون
 گوردوم به زه نن وخته مشاطه دایاندی
 آی دوره سین آلمیش اوگؤزل هاله ده گولسون
 رخساره به زه ویرمگه مشاطه گوزل دی
 سن گولمه بین هئچ قوی منه بیگانه ده گولسون
 کافر گراولوب نار جهنمه ده یانسام
 قویمام کی بویانما خلیقا پروانه ده گولسون
 وصلین منه گر آب حیات ائيله سه اعطا
 اولمسم داخلی قوی عاقل و دیوانه ده گولسون
 حسنون نیه گنج اولدی نهانخانه دیلده
 انصافه یاخیئلاش دیمه ویرانه ده گولسون
 «حیرانه» طواف ایلماق اورگتدی وصالون
 لازمدی وصالین گرک (حیرانه) ده گولسون
 زارع متخلص به حیران

اولماسین

ایستی سن کونلوم کیمی زولفون پریشان اولماسین
 اوردادا جور ائت منه آه ائتمه امکان اولماسین
 درد عشقی قصد جان ائتمک منه هم شاكرم
 ایسته رم جسمیمده درد اولسون داخی جان اولماسین
 آتش روئینده افعی تک یاتیب گیسولرین
 طرفه جادودور که ماء آتش ده سوزان اولماسین
 مُبتلای درد عشقم ال گوتور مندن طیبیب
 ائيله بیر تقدیر قیل بو درده درمان اولماسین
 قویما اغیار ائيله سین کوئینده جولان ای پَری
 اَهْرَمَنْ لَر مَالک مُلک سلیمان اولماسین
 «صابر» اُمّید وصليله غم هجرانه دؤز
 هانسی بیر مشکل دی کی صبريله آسان اولماسین؟

«صابر»

اود آسمانه گئتسین

چال بیر موغام کی سازدا آه آسمانه گئتسین
 بیر شعر اوخوکی اللر رطل گرانه گئتسین
 جانان یولوندا گرباش ممکن اولا او دوزماق
 فخر و شرف اذانی قوی آسمانه گئتسین
 بو اگری قامته چوخ باخما حقا رتيله
 دشمن گوزینده اوخلار قوی بو کمانه گئتسین
 درویشلر ائدمنمز سلطان ائوینده منزل
 بو کهنه دلّقه اودوور اود آسمانه گئتسین
 گر دولت وصالون بیر فتح باب ائتسه
 چوخ باش کی بو خیالدا اول آستانه گئتسین
 ساغلیق یولوندا زولفون یول کسدی یوخ تعجب
 گر یول کسن سن اولسان ایش کاروانه گئتسین
 بیر عشق دیر جوانلیق هم رندلیقدا الله
 ممنا ییغیشا الله قوی ایش بیانه گئتسین
 حافظ قسم قرآنه ریب و ریادن ال چک
 شاید کی عیش توپو ووردوق جهانه گئتسین
 «شیوا»

جانندان گنجرم

من کی ، جانندان گنجرم سوگیلی جانانیم اوچون
او منیم دوستومو دشمن توره دیر جانیم اوچون
سؤیره دوز دئسم اول شوخا اینانمیر سوزومه
داها یوخ طاقتیم آند ایچمه یه ویجدانیم اوچون
هر سؤیملی گولون اؤز عاشیقی اؤز بولبولی وار
منده بیر بولبولم اؤز غنچه خندانیم اوچون
بیر یاخین گلمه دی ییلمه نتیجه خاطر جمع اولوم
چون کمند آتمیشام اول زلفی پریشانیم اوچون
ئولکه نین یوسفینه باشقا زلیخا نه گرک؟
مین زلیخا تاپیلار یوسف کنعانیم اوچون
بو شرافت منه نسلا "قالاجا قدیر «واحد»
نه قدر خدمت ائدهم آذربایجانیم اوچون؟

«واحد»

گرگ اولسون

دنیای جفا پیشه ده عصیان گرگ اولسون
اعمال بشرده بلی نقصان گرگ اولسون
هر کیمسه کی اسرار جهانه ال آپارسا
آواره و سرگشته دوران گرگ اولسون
سیل تک عومرون جاریدی دریای زمانه
دریاده تلاطم شه پنه طوفان گرگ اولسون
مردانه لبق آثارین عیان ائتمه گه زاهد
مشکل لر ایچون وارد میدان گرگ اولسون
مجنونی دلی بیلمه او دیوانه دگیل میش
ظاهرده دلی بی سرو سامان گرگ اولسون
دریای جهالت نه بیلیر خجلت یاری
شرمنده لیگین دردینه درمان گرگ اولسون
پروانه صفت شمع شبستانی دولانما
وصل اولماق ایچون لحظه هجران گرگ اولسون

یسقیوین اگر اولدی گوزی یوسفه گریان
 عادت بئله دیر حُزن ائوی خندان گَرگ اولسون
 بیستونی اگر سالدی سسه تیشه فرهاد
 فرهاد اودو اوز سؤیگوسی حیران گَرگ اولسون
 مست اولدو کونول عالم رؤیاده بو عشقه
 عاشق بلی معشوقینه نالان گَرگ اولسون
 بیگانه سؤزون آچما منه غصّه دن اوللم^(۱)
 انسان اودی که صاحب وجدان گَرگ اولسون
 بیهوده طواف ائیله مه رؤیاده نگارین
 هر درده مهیا یئنه «حیران» گَرگ اولسون

زارع متخلص به حیران ۱۳۷۲/۶/۲۸

۱- بو مصرع واحد دی

دئدیم

دئدیم: ای غنچه دهن. کونلومی قان ائيله ميسن
دئدی: بیجا یئره عشقیده فغان ائيله ميسن
دئدیم: انصاف ايله اینجیتمه منی عاشقینم
دئدی: گئت سزیمی دنیا یه عیان ائيله ميسن
دئدیم: آغلانما منی سرو بویون شوقینده
دئدی: گؤز یاشینی بیهوده روان ائيله ميسن
دئدیم: آخر گؤزلیم باغ و بهاریم سنسن
دئدی: سن عمرینی حسرتله خزان ائيله ميسن
دئدیم: آز چکمه میشم گؤزلرینین حسرتینی
دئدی: ئوز کونلومی یرسز نگران ائيله ميسن
دئدیم: عشقینده اسیرم منه بس خیری ندیر؟
دئدی: اولده بوسو داده زیان ائيله ميسن
دئدیم: عشق آتشی نیلرمنه؟ قورخان دگیلم
دئدی: بیچاره یانارسان نه گمان ائيله ميسن؟

دئدیم: ای گل من از لدن ده گؤزل عاشقینم
دئدی: سن روحینی عشق ایله جوان ایله میسن
دئدیم: هر گون سرکوئینده دولانما قدر ایشیم
دئدی: «واحد» نه گؤزل یرده مکان ایله میسن
«واحد»

نئيله سين

بى نوا كۆنلۈم مەھبەت سودا سىندا نئيله سين؟
 يىلكانى سېنىمىش گىمى قان دالقا سىندا نئيله سين؟
 آختارىدۇم نابلد چوللاردا اولدوز چىشمە سىن
 زەھرە گىلىن آج قىلندىر سىفرا سىندا نئيله سين؟
 گۈل آچار رخسارنى توپراق كىمالىن گۈستىر
 گۈل اكن باغبان زمستان شاختا سىندا نئيله سين؟
 مەنىۋىيەت بارداق سىندا ئىلم و ايمان بارلانا
 مەرىفەت بارى تەعەبب بايدا سىندا نئيله سين؟
 سازىمىن سىز قىن سىسى مەھراب عشقى تىترە در
 آھ جانسوزۇم شىرارەت غوغا سىندا نئيله سين؟
 كىفر و ايمان مېۋەسى بىر بىستانىن مەھسۇلدور
 بو الھوس بىلىمىز ايكى يول اورتا سىندا نئيله سين؟
 ھىركىس ايسىتىر ھىكمەتى يۈنۈگۈل عىيارلىن چىكە
 سىن دىئىن ساقى «ۋجى» گۈن قايدا سىندا نئيله سين؟
 «ۋجى»

دولانسین

زلفینده نه لازم گؤزه لیم شانه دولانسین؟
قویما او حرمخانه نی بیگانه دولانسین
عیب ائیله مه کویینده دولانسام گئجه گوندوز
شمعین گئوک اطرافینه پروانه دولانسین
ساقی دولانیم باشینا می جامینی گزدر
سرمست اولوم باشیما میخانه دولانسین
اول زلفه کونول ویرمه دیرلر منه ال چک
اونسیز نیجه بس بو دل دیوانه دولانسین؟
مجنون نه برابر منه صحرالره قاچدی
عشق اهلی اودور عرصه ده مردانه دولانسین
اغیار ایله ئوز یارینی همدم گوره عاشق
دوشسون او گئوک دشت و بیابانه دولانسین
سرخوشلق ایله عمرینی صرف ایلمه «واحد»
عارف اونا دیرلر که حکیمانه دولانسین

«واحد»

وطن

هر زمان آرزوم بودور بیر لاله زار اولسون وطن
لاله لر گُللر آچیلسین خوش دیار اولسون وطن
آذرستان ئولکه سی ظلمیله چوخ تالان اولوب
ایسته رم آبادلیغین تاپایدار اولسون وطن
اتحاد ائتمک گرکدور بو وطن فکرینده بیز
محو ائدک ظالم لری بیر خوش دیار اولسون وطن
چوخ امینم گورمه سم ذلت داخی یوردوم منم
اهل آذربایجان پر افتخار اولسون وطن
بار وئریر باغیم بوگون یول وئرمه رم ظالم لره
ایسته رم من بیر زمان کی بختیار اولسون وطن

«زرگر»

مه تابانيلن (چهارگاه)

ای خوش اول گونلرکی من هر زادی دیم جانانيلن
قيمت وصفين گوروب نازين چکرديم جانيلن
گورمه ميشدی گلشنی عيشيم خزان طرفره
اولما ميشدی تيره اياميم شب هجرانيلن
مهو شيمدن جوريلن دوران جدا ايستر منی
دشمنيم دير بيلميرم نه ائتميشم دورانيلن؟
يئسه گر عاشق لرین افلاکه افغانيله سؤز؟
يتمک اولماز ماه وش لر وصفينه افغانيلن
اشگيلن ساخلاردیم الله داغ، هجرانين اگر
ائتمک اولسايدی مدارا دیده گريانيلن
ذوقدان ديباچه باغلاندي کتاب عومرومه
قويمايی دوران گئچه اوقاتيم اول دورانيلن
ای (فضولی) اختر بختيم مساعد اولمايی
کيم اولان بيرده مقارن اول مه تابانيلن

فضولی

بلای عشق

خدنگ نازيله گويلوم قوشون شكار ايله دين
كونولده گيزلين اولان سري آشكار ايله دين
نقدر سن يوخودون بيلمزديم عشق ندير
بلای عشقه گؤزل سن منی دچار ايله دين
سنين بو سنبل مشکين كه اميد گاهيمدی
ويريب صبا يئلينه ياخشی تارومار ايله دين
فدا او ابلريوه غنچه گل کیمی گولدور
بو بزم عشقیمی بير طرفه لاله زار ايله دين
کناردان باخورام گل منی کناريوه آل
منی بو خلق دن عالمده سن کنار ايله دين
ردیف قافیه دور سن که بحر بيلمزدون
فنون شعره بو (صرافی) سن شکار ايله دين

«صراف»

محبت ائيله سين

ايسترم انصافلى بير قاضى محبت ائيله سين
حقى آختارسين عداوت سيز قضاوت ائيله سين
بسله سين دلدارىمى باخسين منيم احوالىمه
آلاهين احكامىنى دينى رعايت ائيله سين
گورسه من تقصيركارم دوز دئسين جرميم ندير؟
يوخسا پيمان سينديران دوستى ملامت ائيله سين
قول قاناد سيز بير قوشام اوچى كمندينده اسير
دانه وئرسين يا بوراخسين يا مروت ائيله سين
آچماسين زندانىمى بوش قويماسين زنجيرىمى
گلسين هر دم باغلى زنداندا صحبت ائيله سين
مهربانسان ساقيا دولدور كرم پيمانه سين
راضى اولما آشنا اغياره منت ائيله سين
ياخشى ليقدان كينه قوزانماز عنایت قيل (وجى)
اصل اودوركى عالم انسانه خدمت ائيله سين

«وجى»

دئسین

صفای مجلس جانانی، کیم گوروب او دئسین
بلای محنت هجرانی کیم گوروب او دئسین
ایسانمیرام منه هر کیم دئیرکی جنت وار
گؤزله رضوانی کیم گوروب او دئسین
منیم گُلیم چیچه گیم جنتیم گؤزلر در
بهشتی حوری غلمانی کیم گوروب او دئسین
کمند عشقده مجنونی گورمیه نه بیلر
اسیر زلف پریشانی کیم گوروب او دئسین
من آغلادیقی نگاریم گولردی گؤز یاشیما
گولر که ن اول گل خندانی کیم گوروب او دئسین
چمنده هر سحر عشق اهلینین ترانه سی وار
نغان بلبل نالانی کیم گوروب او دئسین
منیمده «واحد» اوز ایسته دیگیم گؤزل لیگدیر
بهار زمانی گلستانی کیم گوروب او دئسین
«واحد»

آذربایجان گوزلی

چوخلار اینجیکدی که سن اولارا ناز ائيله ميسن
منده اينجک کی منيم نازیمی آزا ئيله ميسن
ائتمين نازی بو ویرانه کونوله سلطان
ائوين آباد اولا درويشه نیاز ائيله ميسن
هر باخيشدا چاليسان کيپرگی مضراب کیمی
بیر قولاق وئر بو سینق قلبی نه ساز ائيله ميسن
باشدان آچ یایلیغی افشان ایله سوسن سنبل
سن بیزیم بايرامیمیز سان قیشی یاز ائيله ميسن
سن گون اول قوی نمی میز داغدا قار اولسون اريسین
منيم آنجاق ایشیمی سوز وگداز ائيله ميسن
من بو معناده غزل یازمالی حالیم یوخودی
سن جوجوق تک قوجانی فریره باز ائيله ميسن
کاکلی باشدا بوروب باغلاميسان تاج کیمی
او قیزیل ساچدان اونا گوللو قوتاز ائيله ميسن
سینه بیر دشت مغان دیر قوزی یان یانه یاتیب
منيم آغلار گوزومی اوردا آراز ائيله ميسن

منی بو سوزیله آتدون آرالاندین بیردم
 آرانسی بیر پارا نامردیله ساز ائیله میسن
 دستماز ایله دوقون چشم مسیحا قانیدور
 بیلمیرم هانسی کلیسا دا نماز ائیله میسن
 من عشیران اوخوسام پنجه عراق اوسته گزر
 گۆزه لیم تورک اولالی ترک حجاز ائیله میسن
 بسکه زلف خط خالون قوپالاغون گوتدون
 زلفعلی نینده باشین آز قالا داز ائیله میسن
 گل منیم ایسته دیگیم کعبه ییخیلماز اوجالار
 باشددا داکئج گئده سن دیبده تراز ائیله میسن
 خط و خالوندان آلیب مشقیمی قرآن یازارام
 بو حقیقتله منی اهل حجاز ائیله میسن
 آی دان اولدوز منی سن یاخشی تانیرسان که سحر
 افقی خلوت ائدیب راز و نیاز ائیله میسن
 شهریارین داغیلیب داغدا داشا دالدالانیب
 ئوزون انصاف ایله محمودی ایاز ائیله میسن

«شهریار»

بیلمه دین

بیلمه دین سن قدریمی ای نازلی جانان بیلمه دین
چکدی مین درد مین جفا هجرینده طوفان بیلمه دین
بیلمه دین سنسیز لیگین دیر قلیمه اودلار سالان
باغریما داغلار چکن هجرانی هر آن بیلمه دین
سؤگی دنیا سیندا من هج وقت وفاسیز اولمادیم
عومرومو وئردیم سنین اوریندا قوربان بیلمه دین
عشقینی تختینه بارداش قوردی هر گون آیریلیق
جان ائوینده سئلر قوپدی طوفان بیلمه دین
اود دوتوب یاندیم کرم تک یانمادیم هئج حالیم
بیلمه دین سنسیز دئییب گؤلمز سلیمان بیلمه دین

«سلیمان»

رعناسی سان

سویله ای دل هانسی باغین سن گل رعناسی سان
هانسی گلزار بهشتین سروی سن توباسی سان
آچما زلقین عطریله بیهوش ائدرسن عالمی
چونکه سن دشت خطانین عنبر ساراسی سان
نازنین جانان گوزلر قارشی دورماز روئینه
جمله سیندن سن گوزله سن هامی نین اعلاسی سان
باغبانین کیملر اولموش گوزله رین حیرانیام
سن مگر گلزار حسنین نرگس شهلاسی سان؟
گورمه یینجه گل یوزون جسمیمده قالماز طاقتم
روحو سان گویابو مسکین عاشقین اعضاسی سان
منکیمی مین لرجه مجنونلار اسیروندن سنین
سویله یاریم دوغرو سویله سن کیمین لیلای سان؟
ایسجیمهز «واحد» اوگل آه و فغانیندن سنین
سن گوزله لر باغنین بیر بلبل شیلای سان
واحد

دیوانه لیگیمدن

ائل دوشدی بوتون حیرته دیوانه لیگیمدن
سَرین دئمهدیم بیرکسه مردانه لیگیمدن
خاکستر عشقم منه تحقیرله باخما
مین گنج چیخار ظاهره ویرانه لیگیمدن
مجنون کیمی من بارگه عشقی بیه ندیم
گنجدیم بو تمنائیله شاهانه لیگیمدن
مخمور گوزون فکری ایله باده چوخ ایچدیم
بیر کیمسه ضرر گورمه دی دیوانه لیگیمدن
هر ماه رخون شمع کیمی عشقینه یاندیم
بیر لحظه خبر توتما دی پروانه لیگیمدن
دیوانه ی عشق اولماقا هر کیم هوس ائسه
اولجه گرک درس آلا رندانه لیگیمدن
«واحد» من او خاکم یئنه میخانه ده بیرگون
بیر ذوق یئتر عالمه پیما نه لیگیمدن

«واحد»

نیچون

نه اوچون حسینه‌ای گول بیله مغرور اولدون؟
بی‌ی وفالقدان بوتون عالمه مشهور اولدون
نیه اوز عاشیقین بونجا نظردن سالدون؟
کیم‌لر اورگتدی سنی؟ یادلایا مجبور اولدون
دوتدون غیر الین منیده اودونا یاندیردین
سندده بیگانه اولان کسلرینن اوینادون
اوزگه‌لر مجلسینی گون تک ایشیق لاندیردین
بیزه تک یئتیش جک بیله سن مغرور اولدون
وئردین اغیاره نشان جمله گوزه‌لیک له ریوی
دئگوروم (واحدی) گورجک نیه مستور اولدون؟

«واحد»

یار اولاسان

هر گَلَن جُوروا دُوزودوم که منه یار اولاسان
 نه که مندن ال اُزوب ئوزگیه دلدار اولاسان
 بید مجنون سایاقی آسمه جفانین یئلینه
 سن گَره ک عالم رُیاده گهربار اولاسان
 کعبه حُسنیوه قباب ائیلدیم اوز قلییمی من
 تا طواف ائیلماقا سن منه زُوار اولاسان
 گُوروسن آختاریرام سویگولی جانان ئوزیمه
 سن گَره ک فوری قاچیب داخل بازار اولاسان
 منی صنعان ائلیب سالما بیابانه کی تا
 منه ترسا قیزی تک سویگولی دلدار اولاسان
 گنجیه لر آیه باخیب صبحه کیمی ناله دهیم
 بلکه اغیاری آتوب تکجه وفادار اولاسان
 بوتون اسراریمی فاش ائیله دین اغیار بیله
 سن ده من تک گُوروم عالمده گرفتار اولاسان

«حیران»

ال چکمز آخر شانه زلفوندن

اله بیر تار مو سالمیش دل دیوانه زلفوندن
او تاریلن دیر بیر عومریدور افسانه زلفوندن
دئدیم قیلّام سر زلف کجون مژگانیلن شانه
سوزوم دوز دور ندیم ال چکمز آخر شانه زلفوندن
خیال چشم حیوانیلن ظلماته یول سالدیم
بحمداله و والمنه یئتیشدیم جانه زلفوندن
دوتوم دام بلا دور دام زلفون دانه دور خالون
نه خالیندن گئچر کؤنلوم قوشو جانانه زلفوندن
عرقچین نافه مشکین کیمی هر گونده مین دفعه
سالور خرمن به خرمن مشک تر هریانه زلفوندن
سر زلفون دوتان گوندن منی تکفیر ائدر زاهد
مگر بولمزمی مین کافر یتوب ایمانه زلفوندن
گوروم سونسون داغیلسون بونلان آرتیق تارومار اولسون
منیم معموره عیشیم اولوب ویرانه زلفوندن

قیامت آشکار اولموش ننددی قبردن دورماز
مگر وئرمز خبر باد سحر صنعانه زولفوندن
اولوبدور حَقْدَن غافل مگر مشاطه زولفون
سالوبدور فتنه لر چنگیز تک ایرانه زولفوندن
اگر «صرافی» بونلان چوخ پریشان روزگار اتسن
شکایت اتیلرم شاهنشاه ایرانه زولفوندن

«صراف»

خواب خماردن

گُل گَلدی گَلمدی خُسبر اول گَلمعداردن
یوخ حاصلیم بو فصلده باغ و باهاردن
عیشیم سنيله عیشدی کونلوم سنيله شاد
سنسیزنه حاصلیم چمن و لاله زاردن
یارب اولیدی من کیمی مین درده مبتلا
بو دهرده جدا ائيله مه یین یاری یاردن
آخر روا دگیل اولاً گُل خاريله انیس
بیگانه لر کیمی باخا بولبول کناردن
اغیاره شرح حال قیلیب شکوه ائيله مز
یوز مین جفا یئته اگر یاره یاردن
پیغام یاره منتظرم تا که جان وئرم
یارب خلاص قیل منی بو انتظاردن
مشگلدی کاغذ ایله قیلام یاره عرض حال
چو خودور شکایتیم اونسو بو روزگاردن

پامال قیلدی دهر اُمیدیم نهالینی
دهقان کسر نهالی اگر دوشسه باردن
مخمور نشئه می غفلت اولان «وفا»
بیدار اولیدی کاش بو خواب خماردن

«وفا»

بی وفالردن

دلا مَنّت چکینجه بو وفاسیز آشنا لردن
یاخینلاش درگه حقه اوزاخلاش بی وفالردن
هر آهوگوژلونون زنجیر زولفون شک ظن ائتمه
اسیری اولمامیش جهد ائت قوتار جانین خطالردن
ایاق توتدوقجا وار قاچ هر دنی خصلتله یار اولما
صداقت مَرَحمت اومما بو مسلک سیزگدلردن
زمانه اولسا رأیینجه سنیه یار اولور عالم
یامان گونده بوتون اوز دونده ریرلر بینوالردن
خطادیر ایندی هر نااهله دیل ویرمک رفیق اولماق
گدالیق دیر دیانت گؤزله مک هر بی ادالردن
بوتون اوضاع عالم خلق اوچون بیر درس عبرتدیر
گرک دیر امتحان آلماق توکنمز ماجرالردن
اگر جنت اولا عالم صفا و ذوقدن واحد
بیزی طالع آیرماز بیر زمان محنت سرا لردن

«واحد»

زلفه باغلی قوی گئدیم

اولموشام درد و بلا ایچره بوگون دیوانه من
وارمادیم میخانیه سیندیرمادیم پیمانه من
عهدلردن گنجه دیم پیمانه لر سیندیرمادیم
لاجرم بی مهرلر تک اولموشام افسانه من
ترک گلزار ائتمیشم بولبول کیمی من ای رقیب
عاقبت بیر گوشه ایچره گلیمیشم افغانه من
عشق رخساریندا بیردم وصل ایله شاد اولمادیم
هر طرف سُر ایله دیم دوشدوم عجب هجرانه من
دوش گؤردوم کیم گلیسن کلبه احزانیمه
اول زمان حزر ایله دیم جان ویرمگیم قربانه من
گورمه دیم دشوار دیر بالله سنی بیل ای رقیب
زلفه باغلی قوی گئدیم آخر دوشوم زندانه من
واریوخودان تک قالان آنجاق منه بیر جان ایدی
«ناتوان» داخی دئدیم صرف ائيله دیم مهمانه من
«خورشید ناتوان»

جگریم خون ائتدین

ای فراق مه جانان جگریم خون ائتدین
چهره زردیمی خوناب ایله گلگون ائتدین
جگریم قانینی گؤز یاشینه تۆكدون ای دل
واره - واره قَلزم بونو جیحون ائتدین
نئجه حُسْنیله سنی لیلی یه نسبت قیلّام
بیلمه ییب قدریمی ترک من مجنون ائتدین
سؤیله دین کیم توتارام شاد کؤنول لرده مقام
شاد ایکن بو سوز ایله کونلومو محزون ائتدین
عهد قیلدین کی جفا کسمیه سن عاشق دن
عاشقی وعده احسانیه ممنون ائتدین
جرعه جرعه می ایچیپ زیب جمال آرتیردین
ذره - ذره گوزومون نورینی افزون ائتدین
ای «فضولی» آخیدیب سیل سر شک آغلیالی
عشق اهلینه افغان ائتمگی قانون ائتدین
«فضولی»

اولماسين

ميخانه مجلسينده گرهك صحبت اولماسين
بیركسده صحبت ائيله مه گه جرئت اولماسين
صحبت خلافيدير دئميرم تركين ائيله يين
می مجلسينده جهد ائيله يين غيبت اولماسين
سر خوشلوق ائتمه گؤزله مه سن احتراميني
سالما اياغه باده نی بی حرمت اولماسين
می دن مراد و ذوق و صفا آلماق ايسه گر
می تک بساطه ذوق يتير نفرت اولماسين
ايچديكجه اهل حالي ائدهر هوشيار می
پژمرده لنمه قابل اوتور غفلت اولماسين
پير مغان او شخصه ائديب باده نی حلالی
ذاتينده شبهه يوخ کيم اونون علت اولماسين
سن آدم اول ادبيله می ايچ اويماجنته
كوثر جهنم سنه قوي قسمت اولماسين

می‌دیر خلاصه روحه غذا بپرده موسیقی
بسونلاردان ئوزگه عالی نعمت اولماسین
ظَنَم خطا دگیل کی دئسم موسیقی کیمی
صنعتلر ایچره اینجه گرک صنعت اولماسین
هر علمه قیمت اولدی ایگر منجی عصریده
بسیر یئر اولورمی موسیقی‌یه قیمت اولماسین

واحد

ای درده درمان هارداسان

یاندیردی شوقون جانیمی ای درده درمان هارداسان
جانیمدا جان سن سن ولی ایستر سنی جان هاراپسان
وصلون شرابیندن منی. سالدون خمارین رنجینه
یاندى حرارتدن ایچیم. ای آب حیوان هارداسان
ای غنچه آغزلی منی، یاندىردی هجرین آتشی
گل - گل که سنسيز غنچه تک اولدی ایچیم قان هارداسان
مشکین ساچین زنجیرینه ویردی «نسیمی کؤلومی»
ایندی نه حاجتدور اونا زنجیرو زندان هارداسان
«نسیمی»

دوشموشم تاکی سبب سیز آیری او دلداردن
ایسترم حقندن کی محروم اولميام دیداردن
مسجد و میخانه دن مقصود موز جانانه دور
واصل اولسان فارغ اول تسبیحله زناردن
«نسیمی»

محرم اسرار اولاسان

گۇرۇم عالمده سنى من كىمى بيمار اولاسان
ياناسان آتش هجرانيله بيزار اولاسان
من اينانميشديم ازل گون ساچين اندیشه سینه
كونلومی مسكن ائديب محرم اسرار اولاسان
گۇرمه سم بيرگون اگر غيبت كبرى ديه زم
اغليان وقته سينيق كۇنلومه تيمار اولاسان
قاش گۇزون نوک مژه ن فتنیه گر صف چكیری
ده بيليم قويوميوم عالمده غمه يار اولاسان
سينه^(۱) آرخاجدی منه كۇرپه مارالیندا منم
وئرمه رم غبره كونول شاكی دادار اولاسان
آیریلیق زهرینی گل قویما داداخ حشره کیمی
قویمارام جسمده جان وارمی گرفتار اولاسان
زارع (حیران) ۱۳۷۲/۴/۸

وصل و فصل عنوانیندا دئییلیدی

۱- آرخاج - محل استراحت گوسفندان در صحرا که در آنجا شیرها را هم می دوشند.

خون جگوردن اولایدی سیراب

اگر خوشدور منه عطری هم صفاسی گولون
جفاسی چو خودور نه حاصل کی یوخ وفاسی گولون
جفای خاری گوروپ کؤچدو باغدان بولبول
گورن کیم اولدو بو گلشنده آشناسی گولون
خزانه میل ائیلهدی آلمادی وفا نظره
یتیشدی بولبوله چوخ - چوخ غم و جفاسی گولون
توکور سرشک عوضینده گوزوم اوزه آلقان
اولوبدو چونکه کؤنول زار و میتلاسی گولون
یازیلسا نقطه به نقطه دئیله حرف به حرف
قورتارماز حشره قدر حالی ماجراسی گولون
عذار آیینه باخدیقجا قان اولور دیلر
ایلامی حددن آشیب محنتی بلاسی گولون
خطا یولونا دوشوب بولبوله جفا قیلدی
خطایه سالدی ئوزون عاقبت خطاسی گولون

جهاندا ذَرَه قَسَدَر اولماز ای کونول خندان
کی خون بولیول اگر اولماسا غذاسی گولون
توتاردی خون جگردن اولاییدی گر سیراب
گونش تک هر طرفی (ناتوان) ضیاسی گولون

«خورشید خاتون»

نفرین

گوروم عالمده گؤزل من کیمی بیمار اولاسان
گنجه گوندوز غمیلن همدم و غمخوار اولاسان
سریمی فاش ائلیین وقته سنین دیل دوداغون
قوروسون بلکه گولن وقته گوروم خوار اولاسان
زهری دولدوردون ایچم بیلمدین هئچ ناله نه دی
نوره گیم یاندی گوروم عشقده سر بار اولاسان
ایسته دیم بلبل اولام صحن گلستانی گزه
گزمه میش ووردون اودی یاندی چمن زار اولاسان
ترک قیلدیم گولیمی گورودوم اودون شعله سینی
گوروم هج ایگله مه میش گُللری بیزار اولاسان
سعی قیلدیم که قاناد چالما قیلان شعله لری
سوندورم سونمه دی اود همدم اول نار اولاسان
نه روا بیلدین اوچام گل قالا همتاسیزاولا؟
دیلین آغزیندا کول اولسون غمیلن یار اولاسان

عشق سرگشته سیم یو خدی گناهیم گوره سن
غمیلن همدم اولام سویگومه دلدار اولاسان؟
الغرض سیندی گولون شاخه سی بلبل ده گنڈیب
خوشدور عالمده جفا نیله گرفتار اولاسان؟
دِگوروم نیله میشم ساحت گلشن نه انڈیب
بو سؤزوم بسدی که هر لحظه گرفتار اولاسان
چکدی خجالت قلمیم آغلادی آغلادی منی
سیندی «حیران» نوره گی محتیلن یار اولاسان

زارع «حیران» ۱/۴/۱۳۷۲ تبریز

شانه سی مندن

سن زلفینی آج توک اوزونه شانه سی مندن
زنجیری نشان وئر منه دیوانه سی مندن
سن عاشیقی یاندیرماقا من یانماقا مائل
سن شمعینی گوستر منه پروانه سی مندن
زلفون قُدری عاشق اولان وار سناه ای گل
سن سویله او مجنونلاری افسانه سی مندن
سر مست گوزون فتنه لبین نشه لی باده
ایجدیر منه اول باده نی پیمانه سی مندن
سن نازیله گول کی صدفین قیمتی آرتسین
گوز یاشی کیمی اینجیسی دردانه سی مندن
هر دم گوتور اوزدن گوزه لیم افعی ی زلفین
چک ظاهره گنجینه نی ویرانه سی مندن
«واحد» می ی ترک ائتمک اوچون پیر مغانین
رنجیده اولوب بیر نئچه مستانه سی مندن
«واحد»

میخانه لَرین

لبینه بنزه مه سیدی می ی میخانه لَرین
لاله رنگ اولماز ایدی چهره سی پیمانه لَرین
اولما سایدی گؤزه لیم شمع جمالین شوقی
بیری دوشمزدی یاخین آتسه پروانه لَرین
توپلا زولفسون کیمی ییق دورینه عاشق لَرینی
قویما قالسین بئله اوز باشینا دیوانه لَرین
سمت میخانهیه نفرتله اوزاخدان باخما
گل یاخیندان نظر ائت زوقینا مستانه لَرین
عاشقین دردینه بیر آز یئنه می دن دیر علاج
یوخسا کیم صبر قیلار جورینه بیگانه لَرین
اهل عشقین بو قدر کونلونی اینجیتمه زایدی
روحی اولسایدی بو زلف ایچره گزن شانه لَرین
«واحد» هج اولماسا درد یاردیر عالمده یئنه
بیزه رحم ائیه سه میندن بیری جانانه لَرین
«واحد»

صاحب وجدان اولسون

گرک عالمده بشر صاحب وجدان اولسون
خلقه شرّ ائيله مه سين قلیده ایمان اولسون
آننا خلقتدن مساوی ائده فقريله امیر
مگر او کسه اونون عقلمده نقصان اولسون
وطنیم، سوْگیلیم، انسانه نه لازم دی حیات
بیله بی کس کی گرک خاکيله یکسان اولسون
؟

نڄه اولسون

من مائلم اول ياره بس ايندى نڄه اولسون
قويموش منى آواره بس ايندى نڄه اولسون
بولبول كيىمى چوخ ائيله مه گل نامه دئيرلر
گل همدم اولوب خاره بس ايندى نڄه اولسون
سالميش منى گؤزدن گؤزه ليم نازلى طبييم
يوخ درديمه بيرچاره بس ايندى نڄه اولسون
قوى ائل منه ديوانه دئسين من كى وورولدوم
اول طره - طراره پس ايندى نڄه اولسون
«واحد» اكر اوز شمعينه پروانه دير عاشق
منده رخ دلداره بس ايندى نڄه اولسون

واحد

دیوانه لی گیمدن

زنجره وورولدوم یئنه دیوانه لی گیمدن
باغلاندی بیزیم م کده مستانه لی گیمدن
هر چند نگاریم منی بیگانه ساتدی
سزین دئمه دیم هئچ کیمه مردانه لی گیمدن
ایلر بوی سئی ائیله دیم آمالینه چاتسین
قاجقین دی نیه بولبولوم همدانه لی گیمدن
قاب ائیله دیم اوز سینه می من عکس نگاره
دیوانه کیمی قاجدی او نسرزانه لی گیمدن
آچمیش گله لازم دی گسک بولبوله گولسون
سوندورمه یانان شمعیوی پروانه لی گیمدن
هجرانی نه مشگلدی اگر آیرلا یاریم
لازم دی گدا اولماقی شاهانه لی گیمدن
دیوانه دئمه سؤیگوله انصافه یاخین لاش
وار حقى گه زه آیری بو بیگانه لی گیمدن

از بسکه قارا بسختم و غم خوار زمانه
بسیقوش دا رضا و ثرمه دی همخانه لی گیمدن
چکدیکجه سنین درد و غمین آغلادی «حیران»
درس آل گؤزه لیم نازيله رندانه لی گیمدن

زارع متخلص به حیران ۷۲/۹/۶ تبریز

جوان عمروم هدر اولدی

افسوس کی قوجالدیدم جاوان عومروم هدر اولدو
وصلت گنجه سی تابیزه چاتدی سحر اولدو
یالواردوم عزیز دلبریمین وعده سین آلدیم
مطرب بیزی آلاتدی نیگاریم پکر اولدو
دولدوردو هوس جامینی مست ائیلدی ساقی
بیر واخت دا اویاندیم که اجل جلوه گر اولدو
هر کس کی جوان مردلیق ایله سوردو حیاتین
حورمت قازانیب جامع ده بختور اولدو
دوستلوقدا خیانت ائله ن محرم اسرار
چوخ چکمه دی بیچاره اوزو خون جگر اولدو
پروانه نی یاندیردی تکبر اودونا شمع
آیدین سحری گورمه دی اوندان بتر اولدو
هر ذره آچیلسا ایچی بیر دنیادی ای گول
قطره ییغیشیب بیریره بحر خزر اولدو
عرفان و ادب گزمه کونول فلسفه لردن
میدانی دولاندی «وجی» صاحب نظر اولدو
وجی

هجرانه دوندو

غمیندن غونچه تک دیل قانه دوندو
ایشیم بولبول کیمی افغانه دوندو
یامان گون یاخشی ده یدی وصل یاره
وصالیم محنتی هجرانه دوندو
پریشان تیره بخت آشفته حال
گونوم اول زولفی موشک^(۱) افشانه دوندو
رقیبی بوالهوس مقصوده یئتدی
دیلی سید جفادن قانه دوندو

سید

موشک : همان مشک است.

ائله ديم اولدو

اوز کونلومي رسوای جهان ائيله ديم اولدو
گؤز ياشيمي عَمَّانه روان ائيله ديم اولدو
اسراريمي فاش ائيله دی اغياره رقييم
صبريله دوزوب جوری نهان ائيله ديم اولدو
هر یرده قدم قويدوم انيسيم ده غم اولدی
تک قويميا غم ورد زبان ائيله ديم اولدو
آچميش گوله لازم دی قونا بلبل شیدا
داغ لاله سی تک کونلومي قان ائيله ديم اولدو
هرگون چيخارام سیره گؤروم بلکه ده یاری
ياز فصليمي تبديل خزان ائيله ديم اولدو
غرق اولدی وجوديم يئنه دریای محنده
افسوس که مجاز عشقه گمان ائیلدیم اولدو
فاش اولدی يئنه عشقه طوفان یارانیددی
اونچون گوزومون یاشین عمان ائیلدیم اولدو

قویمام که وجودیم یانا پروانه لیقمدان
 گوژ یاشیمی رخساره روان ائیلدیم اولدو
 هر چند که انسانی یالان بی ثمر ائیلر
 امانه ائدیم هر نه چاخان ائيله دیم اولدو
 تقصیریم اگر اولسادا اولسون نه دئمک کی
 آغزیمدا یئنه حبس زبان ائيله دیم اولدو
 آزاده اگر گزماقا وار راغبون «حیران»
 گل گوژ نجه صحرانی مکان ائیلدیم اولدو

زارع (حیران) ۱۳۷۲/۶/۲۰ تبریز

گریزان آشیان اولدو

من اول مرغ سیه بختم گریزان آشیان اولدو
صدای آه و نالمدن پریشان آسمان اولدو
شراب لعل گلگونی دولاندير مست مستانه
خرابم وئرمه چوخ باده گؤزوم ياشی روان اولدو
تحمل وقتيدير صبر ائت نه دن ميخانه سسلندی
گورونمور باده جاميمده عجب دور و زمان اولدو
غلام حلقه در گوشم گونوم آخ وای لان گئچدی
جفالر توسنين مين جک حقارت لر نهان اولدو
می و ميخانه لر شاهي گرکدور تار و مار اولسون
گورونسون مست اولان ساقی نندن بی خانمان اولدو؟!
اگر صاف اولماسا باده می بين جامی مکدردور
شرار آه نالمدن دن سينم ده ناتوان اولدو
دولانام باشيوا ساقی اگر مستانه مست اولسام
ندير عیبي دولانماقين حقيرين باغري قان اولدو؟

منی هجران ائدیب خسته سالیب دیر فتنه لر جانہ
سر زلفون دوتان گوندن رقیبیم کؤنلوقان اولدو
صفای مجلس جانان نشان آدمیت دیر
نگاه مرغ خوشخوانه بو مجلس آشیان اولدو
خرابات اهلینہ جانا خموش اولماق نہ آساندیر
کہ اسراری نہان ائتمک بو دلخونہ عیان اولدو
قدم آهسته قوی جانا تراب پاک «حیرانه»
خبر قیل یاره تعجیل ائت بهار عومروم خران اولدو

زاج «عیران» ۱۳۷۲/۸/۳۰ تبریز

خاله ویریلدیم

من ترک شراب لب یار ائیلدیم اولدو
زهر غم هجريله مدار ائیلدیم اولدو
ای شیخ بهشتی دئمه ترک ائیلین اولماز
من ترک سرکوی نگار ائیلدیم اولدو
اوز جانینی ترک ائیلین اولماز من اوزومدن
روحوم کیمی جانانی کنار ائیلدیم اولدو
ممکن دگی بیر محنته مین جان دوزه اما
من جانیمی مین درده دچار ائیلدیم اولدو
دانسته و فهمیده خط و خاله ویریلدیم
اوز اوز گونومی تیره و تار ائیلدیم اولدو
هئچ کیمسه اوزون خوار و ذلیل ایسته مز اما
من اوز اوزومی دهرده خوار ائیلدیم اولدو
عرفان نظر بازی و رندی و ظریفی
عالمده خلاصه نه که وار ائیلدیم اولدو
«صرافه» دئدیم حکمتیلن یوخ وار اولانماز
گولدی دئدی باخ گور یوخی وار ائیلدیم اولدو
صراف

اشگی خونبار ائيله

باغبانون منم ای گل غم اغیار ائيله مه
سن منیم منده سنین توزگیه اقرار ائيله مه
قوی ووروم شانه صبا یئلری دگمز تلویه
دگسه ده شانه تک اولماز یئنه اصرار ائيله مه
قویما نامحرم الی زلفلریوه شانه وورا
بو دل غمزه ده نی دردیله آزار ائيله مه
آشکار اول بو گلستاندا نهان ائتمه اوزون
بوندان آرتیق گوزومون اشگینی خونبار ائيله مه
حسن اخلاقی روا قیل چمنین گوللرینه
آتش قهریله گلزاری شرر بار ائيله مه
سویگون هر لحظه فغان ائيله سه قاجدیر دوداقون
بو تبسمله دانیشدیر داخی بیزار ائيله مه
چشم جادوئيله فتانه لری سحر ائیلیب
قویما چاره تاپالار فاتح گلزار ائيله مه
لیلی وش ناز ائيله «حیرانه» گوزل کونلونی آل
ممکن اولدوقجا اونا ناز ائيله بیزار ائيله مه
زارع (حیران)

غم ینمه (غم مخور حافظ)

ایتمیش اول یوسف گلر ای پیر کنعان غم یئمه
غملرین یوردو اولار بیرگون گولوستان غم یئمه
گر عومور یازی گله بیرده گولوستان سمتینه
باشه گول چترین چکر سن مرغ خوشخوان غم یئمه
گر دولانمیر روزگارین چرخسی بش گون کاموه
دائما بیر جور دولانماز دور دوران غم یئمه
کعبه شوقیله اگر چوللرده سن وورسان قدم
زحمته سالسا اگر خار مفیلان غم یئمه
ناامید اولما یوخوندور سر غیبتدن خبر
چوخلو گیزلین سرلر وار پرده داران غم یئمه
گر فنا سیلی قازا وارلیق کوکوم کونلوم سنین
ناخدا چون نوح دور گر اولسا طوفان غم یئمه
حافظا خلوت گئجه فقرین قرانلیق گوشه سی
تا دعا وردین ایشیندیر درس قرآن غم یئمه
شیوا

جگرخوار سنه

غم‌دن ئولدوم دئمه‌دیم حال دل زار سنه
ای گل تازه روا گورمه دیم آزار سنه
ایچ می ناب کی باغ‌رین دان ائدر جمله کباب
آتش عشقیله عشاق جگر خوار سنه
می گلگون دا دئیل نرگس مستین عکسی
قدح اولموش گوز آجیب عاشق دیدار سنه
عارضین گل گل ائدیب دیرمی گلگون تابی
ده که بیر گلدن آچیلیمیش نئچه گلزار سنه
باغه سیر ائت بولب لعل ایله کیم غنچه و گل
گوستره خون دل و دیده خونبار سنه
تا گرفتارینم آزاد اولا بیلیم غمدن
هیچ کیم اولماسین ای شوخ گرفتار سنه
لعل نابین هوه‌سی باغ‌ریمی قان ائیلدی کن
آه کیم قاتلی باشیم قسيلمادی اظهار سنه
ای «فضولی» فلکین واردی سنین له نظری
کیم غم و محنتینی وئردی نه کیم وار سنه
فضولی

بهار ايله

گتور ساقى مى گلگون بو بزمى بير بهار ائيله
او جام لعل فاميله بو خامى بير خمار ائيله
ارم باغين تماشا ائيلديم دير مغان ايچره
او دار العيشى سن يارب هميشه لاله زار ائيله
وَرع وقتى دگيل زاهد بو تسيحى قوى الدن بير
گتور سجاده نى وئر مى فروشه بير فرار ائيله
لب ميگون ساقى ساغر ايله حلقه رندان
بو جمعين ايچره يارب سن منى بير ميگسار ائيله
غرور روزه خشک ائيمش سنى زاهد نه غافلن
بو تزوير و ربادن گنج خدادن بيرجه عار ائيله
بحمدالله گوزون وار كور دگيلسن جنت ايسترسن
قدم قوى بير خراباته سحردن بير نهار ائيله
نسباتى عاشقم من رندى بزمينده كسى حاله
بلى، بالله بو قومون ايتلرينه جان نثار ائيله
نباتى

مهپاره بڼه

گنځدی مین نازيله اول دلبر مهپاره بڼه
بیرده دونه ووراجاق سینه مه مین یاره بڼه
اینجیم عاشق لره جوور ائيله سه بیگانه یانار
اوگولون بولبوله نازی بڼه دیر خاره بڼه
سویگوم آرتیراوی گویچکلری گوردوکجه گوزوم
هله پروانه اوزون وور مامیش اودلاره بڼه
هر کیمه سویله دیم عشقین ده اسیر اولماقیمی
دندی کیم سالدی بو درده سنی بیچاره بڼه؟
گوزومون یاشینی کویینده گوزه نلر دئدیله
سویگولوم تک نه گل اولماز نه ده فواره بڼه
(واحد) هر کیمسه ده کی عشق محبت یوخدور
آلمارام من اونسی بیر درهم و دیناره بڼه

واحد

زلفده کی شانہ لره

مرد اوغول ساتما اوزون دهرده بیگانه لره
 عاقل انسانه یاراشماز گوله دیوانه لره
 چیخان آحادیله سئرائتمه گه باغ ایچره گلی
 قویما خندان اولا نامرد اوزی مستانه لره
 شمعہ باخدیقجا سوروش حکمت مجهولی ازل
 نه کی دمساز اولاسان گولمه گه پروانه لره
 دوشن عشق آتشینہ درک ائیلہ مز یانماقینی
 یانسادا عیب ائیلہ مز مسلک جانانه لره
 قویما اغیارین الین زلف پریشانہ دگہ
 غمزہ وین تیرینی وور زلف ده کی شانہ لره
 گوروسن خوش گونوموز یوخدو دوداق لاردا کؤسوب
 گؤزده حسرتله باخیرالده کی پیمانہ له ره
 مردی نامرده ساتیر گردش دورانه باخین
 آیریلیق مہری وور ولدو یئٹنه میخانه لره

چمرانیب غارت الی صحن گلستانی پُوزا
بلبل حسرت قالا آوازیله گلخانه لره
آغلا «حیرانیم» اگر جسمده جان آغلا ماییب
فتح عیش ائیله قوشول عالم دیوانه لره

زارع «حیران» ۷۲/۱۰/۲ تبریز

گزمه بيله ديوانه

دوشسه بيرده نظريم مهر رخ جانانه
کافرم ميل ائيله سم سروگل ريحانه
بونه سوز دور که منيم عشقیمی ترک ائيله ميسن
اله اله سوزه باخ سئير ائيله بير بهتانه
توبه قيل تاريه باخ بيرده چوورمه بو سوزی
باخما دشمن سوزينه لعن ايله بير شیطانه
هانی زاهد که گهله بير گوره ترسا قیزینی
اوزونسی ضبط ائيلیه طعنه وورا صنعانه
ایسته رم اطلس و ديباگیه سن قامتیه
مست طاووس کیمی چتر اوره سن هریانه
نظرینده دوزهله صف چکه خدام و کنیز
سن اوزون تخته چيخوب اگله شه سن خاقانه
يازقیم گلدی (نباتی) سنه یاندی ثوره گیم
حیف سن چوخدو داخی گزمه بيله ديوانه

نباتی

کاشانه دن - کاشانه یه

سوگلیم عکسین دوشوب پیمانه دن پیمانیه
آرتسیریدی ذوقومو میخانیه دن میخانیه
لیلی نین دیوانه سی مجنون اولویدور من سنین
فرق قویا عاقل گرک دیوانه دن دیوانیه
شمع ایله پروانه یاندی من جمال یار ایله
بیر تفاوت قویمالی پروانه دن پروانیه
سویله نیر دیللرده چوخ عاشقترین افسانه سی
دوشمه میشلر من کیمی افسانه دن افسانیه
یوسفی گوسترمک ایستردی زلیخا عالمه
چوخ گوزلر توپلادی کاشانه دن کاشانیه
کعبه دن بتخانه نی هرگز آیرماز حق پرست
عشق دیر یول گؤسته رن جانانه دن جانانیه
تایمادی «واحد» هله هئچ کس بو خطین صاحبین
قالدی بو دنیا ائوی دیوانه دن دیوانیه
واحد

اشاره منه

من عارفم گۆزه لیم ائتمه گهل اشاره منه
اورکده هر نه سۆزون وار ده آشکاره منه
اوزونده خالینی گۆردوکجه شاد اولور کونلوم
نه آی وئرر بو صفاتی نه ده ستاره منه
کتاب عشقینی بیر بیر وره قله دیم باخدیم
وصاله یئتمگه خوش گلدی استخاره منه
گوزهل که عاشیقین اینجیتمه دی بوراخ گئتسین
سئویتیم ائتسه جفا سئوگیلیم دوباره منه
دئدیم طبیبه منی قویما یخدی نشئه یئنه
لب نگاریمی یازدی بیرینجی چاره منه
شرابی وقف ائده ره (واحد) اؤز ثوابیم ایچون
شراب خانه لری وئرمسه لر اجاره منه

واحد

دوشسون محبته

هر کیم محبت اهلینی سالمیش اذیته
یوخ اوزگه قارقیشیم اونا دوشسون محبته
مندن نه بیرکناره قاچیر نه یاخین گهلیر
کیم اورگه دیب بو غمزه و نازی او آفته؟
آند ایچدیم آغلادیم دئدیم ای گول اسیرینم
نه آندیمایا ایناندی نه گهلدی مرۆته
عاشق گره کدی ایسته دیگی یاره یالوارا
جانانی سالسادا اونو یوزلرجه ذله
یاریملا خوش گئچیدی حیاتیم بو عهده یم
تاریمدا راضی دگیل گۆزه لیم بئله نیته
معنون وفاسیز اولدو قونو گۆردی لیلی نین
ترک ائتدی اوز دیارینی اوز توتدو غربته
ساغلیقدا چوخ دئدیم سنه اینجیتمه (واحدی)
بیچاره حسرتینله سنین گئتدی رحمة
واحد

ملت ایچینده

مینلرجه گوزهل اولسادا هر ملت ایچینده
 اولماز سنه بنزر گوزه لیم خلقت ایچینده
 هجرینده نه لر چکدیگیمی وصلینه یئتم
 بیر بیر سته عرض ائلییه رم صحبت ایچینده
 اول زولف پریشانه او گوندن کی اسیرم
 معنون دئیلیر آدیسه جمعیت ایچینده
 کویوندا صفا چکمه گه یول وئرمه رقیبه
 یوخدور یئری خائن آدامین جنت ایچینده
 بیگانه سوزون آچمانه غصّه دن اوللم
 بیماره ایچیره زهّری شربت ایچینده
 مین جاذبه واردیر گوزه لیم مست گوزونده
 انسان سته باخدیقجا قالیر حیرت ایچینده
 (واحد) منی هر دم کی گؤروب دیندیرر اول گول
 کؤنلوم آچیلیر روحوم اوچور لذت ایچینده
 واحد

عشقینه

ای کونول بیر نامه یاز بیر گلعدارین عشقینه
جان ائویندن سیره چیخ بیر خوش گذارین عشقینه
هانسی رسامه الیله جانلانیر دنیا ائوی؟
هر چمن مین غنچه آچمیش نو بهارین عشقینه
گل گل ای سودالی بلبل گل گزه ک گلشنلری
سن گلین عشقیله دیللن . منده یارین عشقینه
گؤن گنجیر دوران گنجیر اوز حکمینی وئرمیش زمان
نی توتولسون باده گلسین روزگارین عشقینه
انسان اوغلو جان وئرر پروانه تک آتش له ره
دوز سوزون دوز ایلغارین دوز اعتبارین عشقینه
«وورغونون» ئوز عالمی ئوز قلبی ئوز الهامی وار
مهر الفتدن یارانمیش بیر دیارین عشقینه

«صمد وورغون»

میخانه لر ایچره

هر کیم منه طعن ائيله سه میخانه لر ایچره
قان اولسون اونون باده سی پیمانہ لر ایچره
اوز خلقینه هر کیم مئی ایچیب وئرسه اذیت
اولسون یئری بایقوش کیمی ویرانه لر ایچره
ممکن سه فساد اهلی ایله هم قدح اولما
نقصان یئتیرر شأنیوه بیگانہ لر ایچره
جهد ائيله اوکس لرله چالیش باده نی قالدیر
انسان کیمی ذوق آرتیرا مستانه لر ایچره
پروانه اگر شمعہ یانیر آتش عشقه
من ده یانیرام هر گئجه پروانه لر ایچره
بیر زولف سیه دلبره چوخداندی اسیرم
مشهورم او گوندن بری دیوانه لر ایچره
«واحد» بیله جک قدرینی صراف اگر اولسا
ساخلا بو گوزه ل شعرینی دردانه لر ایچره
واحد

تماشا قیل بو گلزاره

بهار اولدی گل ای دلبر تماشا قیل بو گلزاره
براخلدی غنچهلر پرده بشارت بلبل زاره
شقایق پرده دن چیخدی بویاندی باغله بستان
ایرشدی گلشن حسنون بویاندی رنگ ازهاره
منه منع ایتمه ای زاهد چؤنمه ذکره ای صوفی
کی سن مغرورسن ذکره منم مشتاق دیداره
عبیر و مشک و عنبر تک ریاحین دن چمن اولدی
سحرده طعن ائدر ساچین نسیم مشک تاتاره
کی چیخدی غنچه دن سونبول گریبان چاک ائده رسن تک
دلیندی غصه دن باغریم سن ائتمه اورگیم یاره
چمنلر مختلف اولدی هزار الوان چیچک لردن
آچیلدی لاله نسرین شکوفه گلدی اشجاره
یخیلدی جانینه جانی دمی عیسی (نسیمی) نین
وصال دردینه درمان ایرشدی جان بیماره
نسیمی

بو گنجه

يشنه ميخانيه دوشموشدو گذاريم بو گنجه
کيمسيه چاتمادی هنج ناله و زاريم بو گنجه
بلکه ياتميشدی هامی می ساتان اصلاً يوخودی
ياکه من هنج نه ايديم توتمادی کاريم بو گنجه
گنجه ياريدان ثوتوب بلکه بير آز گچميش ایدی
بير حریف گوردی يانير اودلارا واريم بو گنجه
دئديم آچ قاپینی بيهوده دانيشما دئدی گئت
بوزمان محکم اولار بيل کی حصاريم بو گنجه
بورا مسجد دگيل هر لحظه آچيلسين قاپیسی
گنج گليب نز دئمه وار بوردا قراريم بو گنجه
بورا مست ائولريدی بوردا هامی مست دوشوب
وار شیرين نغمه شراب، شمع نگاريم بو گنجه
ايسته سن سنده مصاحب اولاسان اونلارا
هامی نين توپراقی اول ای دل زاريم بو گنجه
خدمت ائت دوغرو ايسازانه نظامی دیيه سن
محمودون مجلسينه دوشدی گذاريم بو گنجه
نظامی

مستانه لر گولسون منه

آخر آغلادین منی بیگانه لر گولسون منه
شمع تک یساخدین منی پروانه لر گولسون منه
منده یالوازام گوزون یسادیله پیر میکه ده
ائیله مست ائتسین منی مستانه لر گولسون منه
پرتو خورشید روئین جام می ایچره گوروب
آغلارام قوی دوریده پیمانه لر گولسون منه
قورخورام سر دهانین می ایچیپ فاش ائیله یم
مست اولام کیم عارف میخانه لر گولسون منه
باغلا اول زنجیر زولفونله من سرگشته نی
قویما کیم صحرائشین دیوانه لر گولسون منه
لیلی وش زولفونله ن آیری ایستهرم مجنون اولام
قوی ائشیتسین بو سوزی فرزانه لر گولسون منه
بیخا بیلمزدی فلک اولسایدی ییخدی هجر یار
(واحدم) قوی ساکن ویرانه لر گولسون منه
واحد

شانہ دگندہ

اولور شکفته کونول زولف یارہ شانہ دگندہ
نثجہ کی او وچی اولور شاد اوخی نشانہ دگندہ
فرحلہ نیر اورہ گیم ہر زمان کی اول قاشی یارین
خدنگ غمزہ سی بو چشم خونفشانہ دگندہ
زمانہ اہلی اولور جمع خالنین نظارہ سینہ
باہار زمانی چیاخار سترہ دانہ دگندہ
ستارہ لریانار اول ماہہ ذرہ جہ اثر ائتمہ ز
ہاچانکی آہیم اودی طاق آسمانہ دگندہ
گہلہ نہ گہردشہ الدن آلیر عنان طاقیمی
او شہسوارین الی ہر زمان عنانہ دگندہ
دوبارہ جان وثریر انسانہ (واحد) اول پری گویا
بیر ٹوزگہ نشہ سی وار تیر نازی جانہ دگندہ

«واحد»

شانه لره

او قسارا زولف کی هر دم دولا شیر شانه لره
گؤستریر عشق کمندین دل دیوانه لره
مهر رخسارینی مندن کسوب اول ماه تمام
دوشدی فرصت یئنه بوندان بئله بیگانه لره
یوخسا ای گول بو قدر باده ناب ایچمه زیدیم
شوق لعلین منی جذب ائيله دی میخانه لره
قانا دونسون گوروم اول باده گولگون سنسیز
بیرده گر رغبت ائدیم ساغر و پیمانه لره
حسرت چشم خومارین لب لعلین هوهسی
گوسته ریر گوشه میخانه نی مستانه لره
شوق رخسارین ایله اودلارا یانمیش کونلوم
اویره دیب شمعه یانماقلینی پروانه لره
جورین آزارت منه قورخوم بودو بیرآه چکیم
بیر یانار اود دوشه باشند باشا کاشانه لره
(واحدم) شاعر آزاده پرستم نه غمیم
قیلما سام رغبت اگر مسجده بتخانه لره
واحد

بلبل شیدایه گوره

قاچدی صحرالره مجنون دئمه لیلایه گوره
عشقه دوشموش اودا بیر باشقا معمایه گوره
هره بیر درد یسه آلوده دیر ائیلر ناله
من سنین حسینه بلبل گل رعنایه گوره
بو تمنا ایلیم وصلینه ای گل یتیشم
سیندی مندن اوره گین تزبو تمنایه گوره
یوسفین عشقی زلیخانی شرفدن سالدی
اودا زندانه دچار اولدی زلیخایه گوره
باشقا مه پاره لر عشقونده گوزیمدن دوشدی
قطره گوزدن دوشر البته کی دریایه گوره
گل ایچون بلبل شیدا گئچیر اوز جانیندان
گل نه سیندن گئچه جک بلبل شیدایه گوره
عمریمیز ایندی کی «واحد» بیله سرعتله گئچیر
ممکن اولدوقجا بوگون گور ایشی فردایه گوره
واحد

مجلس لړ ایچره

ټوزون عشق آتشینہ وورماغا دلشاد پروانہ
بلی بیر دفعہ یانماقدان اولور آزاد پروانہ
گؤرور مجلس لړ ایچره شمعی هر شب یار اغیارہ
اونونچون یاناغین طرحین قیلیر بنیاد پروانہ
سنہای شمع تہمت لړ قالیر معشوقہ لړ ایچره
اگرچہ خرمن عمرون قیلیر بر باد پروانہ
دئمہ معشوقہ بی پروادیر شمعہ کیم ملامتدور
وثریب جان صبحہ تک اولدو وفادان شاد پروانہ
بیلیب شمعین وفاسین جسم و جانین آتشی یاندی
غم ہجرون دم وصلیندہ ائتمدی شاد پروانہ
جفای ہجردن جانہ یئتیپ شوق وصالیلہ
یانیب شمعین ادونا ائتمدی فریاد پروانہ
یانار چون ناتوان خستہ مدام اول آتش غمدن
صبور اول ائیلہ عادت شیوہ استاد پروانہ
«خورشید ناتوان»

سنه نه

زاهدا من چكيرم بار ملامت سنه نه؟
كؤنلوم ايستير ائلييم ساقيا مئت سنه نه؟
سن اگر صاحب اعجاز و كرم سن منه نه
من گنهكارم اگر طالب ذلت سنه نه؟
منه نه معبد و محرابدا گنجير اوقاتين
قيلميشام ميخانا كنجيندا سكونت سنه نه؟
آغزيني باغلا يئمه ايچمه او روج دوت منه نه
من اگر اولمايشام اهل قناعت سنه نه؟
گنجه گوندوز باشيني تاپدا يئره هي دور اؤتور
دگسيلم اهل تظاهرلى عبادت سنه نه؟
سن هر ايل مكه يه گت يوز دفعه احرام باغلا
افتخاريمدى منيم خلقيمه خدمت سنه نه؟
مين كلک دير آچاسان بلکه بهشتين قاپی سين
سن اولان يئرده ياپيشماز منه جنت سنه نه؟

آلتی دانک باغ جنان حوری قیلمان داسنین
 راضیم هر نه یازیب آننیم قسمت سنه نه؟
 سن گئت اؤز فکرینه قال منده بیلیم اوز عملیم
 داور آللّه دیسر اگر روز قیامت سنه نه؟
 زندیقیم باده پرستم یارادان یاخشی بیلیر
 آخر ای ظاهری خوش باطنی ظلمت سنه نه؟
 «وجی» نی قویسالا گرقبرینه، سن اوندا دانیش
 من اگر طالب کفرم یا دیانت سنه نه؟

«وجی»

احسان یار ائتمز منه

غم دیارینده اجل پیکی گذار ائتمز منه
یوخ سانیر واریم مگر کیم اعتبار ائتمز منه
یار جور ایتمز منه اغیار تعلیم ائتمه دن
بالله اغیار ایلین احسانی یار ائتمز منه
داغیدیر هر لحظه برگ عیشیمی آهیم یئلی
هانسی ناحق ظلم درکیم روزگار ائتمز منه
عشق دردیلله خوشام ترک نصیحت قیل رفیق
منکه تریاکی مزاجم زهر کار ائتمز منه
چرخدن آشیرمادان یادین آه آتشین
قدر ائدیب گردون شرردن زر نثار ائتمز منه
نقد جان تاراج غم دن ساخلاماق دشوادریر
عشق تسا سنگ ملامت دن حصار ائتمز منه
یاد لعلین له «فضولی» گوزله ییب راه عدم
واردی بیر تدبیری اما آشکار ائتمز منه

«فضولی»

یانان پروانه می

سن ازل گوندن خراب ائتدون منیم کاشانه می
مغتم بیلدون داغیتدون بودل ویرانه می
قویمادون آهیمله یانسن بو کونول پروانه سین
ترک قیل ظالم داخی یاندرما ویران لانه می
هر گلی گلشنده من چشم تر یله بسلدم
من کنار اولجاق داغیتدون لاجرم گلخانه می
من ملاحه ملکنون سلطانیم گل سیر ایده ک
بلکه تقلید ایلیه ک شمع یانان پروانه می
بی خبر لر بیلمز هیچ مشاطه نین اندیشه سین
سالمیشام مجنون کیمی دنیا یه من افسانه می
چکمه لر زنجیر یلن داره تمنا ائتم
راز عشقی ساخلارام غرق ائسته ده دریا منی
نی کیمی جسمیم سز یلدار تیر آهیم داش دلر
منده مجنوندان فزون اولمام اوتا ندر ما منی

اشکیم آخدیقجا رقیبیم سیر ائدر گلزاریمی
فخر ائدر اهل نظر طعن ائيله مز بیجا منی
التماس ائيله صباه گورسه گر جانانیمی
سویله سین «حیران» اولوب یاندر ماسین کاشانه می
زارع (حیران)

رفاقت در سینی

اودلانسان پروانه دن او یرن صداقت در سینی
استقامت در سینی عشق و محبت در سینی
آغریسا هر عضو، گوزلر آغلایار احوالینا
مهربان گؤزلردن اویرندیم رفاقت در سینی
یالواریردی شمع، ای پروانه مندن ال گؤتور
آمما پروانه قوتار میشدی شجاعت در سینی
مکتب و میخانه دن عرفان و ایمان ایستریق
ای مدرس باشلاما تفسیر و حکمت در سینی
عقل و استدلال چرخین سنیدیریپ ایمانیمیز
پیریمیز اویرتدی عشاقه شهامت در سینی
حرمت ایستیرسن اگر اوول قدم قوی میدانا
تا که سندن او یره نه همسایه حؤرمّت در سینی
عرق و غیرت باشقا مطلب دیر جهالت آیریدیر
یازما غیرت دفترینده بیر بریت در سینی
فرقی وار آزاده درویشی گدالاردان «وجی»
ترسه دوشسه طالین اختار قناعت در سینی
وجی

لیلا دلیسی

اولدو کؤنلوم یئنه بیر زلف چلییا دلیسی
دوشدو زنجیره نه خوش بیرده بو سودا دلیسی
عور و عریان باش آچیق اوز چووروب صحرايه
قویدو مجنونى یاری یولدا بو صحرا دلیسی
عاشق سسوخته دور بلبل شیدا که دگیل
که اولوبدور دییه سن بیر گل حمرا دلیسی
چوخلاری مست قیلیب ساقی میخانه عشق
گورمه دی کیمسه منیم تک بيله رسوا دلیسی
دئمه فرهادیله مجنونى دلی دور منه باخ
بیری شیرین دلیسی دیر بیری لیلا دلیسی
گور ایاقیندا سحر وقتى یخیلمیشدیم مست
بیری سئلندی کی ای نو گل رعنا دلیسی
بیر آیسیل گورکه نباتی نئجه اوراد ائیلر
نه یاتیبسان بيله ای بیر گوزو شهلا دلیسی
نباتی

مفلوک

باخدیقجا گۆزوم باغیریمی قان ائيله دی گئتدی
گۆز یاشیمی رخساره روان ائيله دی گئتدی
ایللر بویى من ناله جانسوزینه دؤزدوم
بیرسوز دئمه میش قاشی کمان ائيله دی گئتدی
یاندیرماق ایچون قلبیمی اغیاره قونوشدی
آخرده منی دل نگران ائيله دی گئتدی
داغلاردا حمیل آهویا بنزردی یئریشده
سینم قفسین درده مکان ائيله دی گئتدی
بیر لحظه دانیشمازدی باخیشدان سوز آلاردی
خوش گؤنله ریمی فصل خزان ائيله دی گئتدی
آرام اولا بنیلم نه قه در جسمده جان وار
اسراریمی اغیاره عیان ائيله دی گئتدی
مین درده دچار ائيله دی حیرانی قوجاتدی
ظالمین منی مفلوک زمان ائيله دی گئتدی
زارع «حیران»

میسر سوسنی

مهربانین باغ عشقی ای معطر سوسنی
قویما اوزسون گیز لیجه هر بولبول ددخوسنی
من سنین بی رحم دل صیادوم گل قوینوما
گل اوپوم گل اوخشاییم ای نازنین آهوسنی
سیزلایام آخرده من بیلمز اما من نچون
هر سیخان آغوشینه گه او سنی گه بو سنی
چرخ دورانیم معلّا التفاتیندان بودور
جام عومرون گورمه دیم هئج بیر زمان من بو سنی
عشق صحراسیندا سرگردان گزه ن بیر تشنه ام
سؤگولوم بیلسم نولوب شهره دولانان بو سنی
(مشفق) اقلیم سؤدادن زیانین یوخ فقط
تیر مژگانيله ییخدی بیر کمان ابرو سنی

مشفق

صد پاره منی

قویموسان حسینه حسرت ای اوز و قاره منی
اِتمیین عشقین اوجاندان نئجه آواره منی
وورموسان بیر ایله اوخ قلبیمه ای شوخ منیم
یوخ گمانیم ساغلام اولدورو بو یاره منی
تکجه بیر جانیه عزیزیم کی جفادیر بو بلا
بیلیمیم هئچ بو گونه سالدی او مه پاره منی
گولونی بولبوله بیلدیر چمنی باغ ایچره
چک مه ییب عشق اودونی اول شب یلدایه منی
بسی چکدین بو قدر هجریمی ای قاشی کمان
طعنه دشمن ائدیب آخری صد پاره منی
بی سوادین جانینی آلفاقبیر قصدیم وار
او منم بیره پری چک گوزه لیم داره منی

بلبلر کیمی

چوخ دولان دیم کی گوروم اول چشم جادولار کیمی
گورمه دیم سیر ائیهلیم دنیانی هندولار کیمی
بخت ناسازیم منی تا ائتدی کوییندن جدا
داد و فریاد ائیلیم چوللرده بولبولر کیمی
کنج مخفی اولدوقون تا بیلیمش زلفونده دیر
اولموشام ویرانه لر سلطانی بایقولار^(۱) کیمی
سنسیر ای مه طلعت شکر لب حوری لقا
تلخ اولوب آب نبات آغزوندا آغولار کیمی
محنت هجرونده عومروم باشه گلدی ای صنم
حیف کیم قول سالمادیم بوینوا گیسولار کیمی
تا مگر وئرسون (نیباتی) بوی زلفوندن خبر
هر طرف جولان ائدر صحراده آهولار کیمی
نیباتی

۱- بایقو: بیقوش - جغد

ایسته میر منی

بیلیم نه ائتمیشم یئنه یار ایسته میر منی
اویموش رقیبه نازلی نگار ایسته میر منی
یساندیردی داغی حسرتیله خسته کونلمو
بیلدی رقیب اولاله عذار ایسته میر منی
اوز یاریم ایسته سین تکی بیگانه سئومه سین
گول ایسته سین جهنمه خار ایسته میر منی
بیلیم نه سسز دیر او قارا گوزلو دلبریم
هر دم اولاندا مست و خمار ایسته میر منی
اغیاره ناز ائدیر منی دیندیرمه ییر او گول
گویا خزان یئتیشدی بهار ایسته میر منی
(واحد) اگر چه وار بیزده ناز ائدن گوزل
من سؤدیگیم او چشم خمار ایسته میر منی

واحد

یار هانی

آج گۆزل معرفتین دفتربینی یار هانی؟
ایکی دیدم کیمی عالمده وفادا هانی؟
مردلر مردلیقی نامرده ساتیب داد آی امان
قره قوشلار دوتورو کهلیگی دادار هانی؟
نره لر داش دۆشیننه قاچدیلار پنهان اولالار
حرم آهولرینه داشدا پرستار هانی؟
بوتون عالم قونوشوب جنگ و جدل عرصه سینه
شمع و پروانه نولوب گلشن و گلزار هانی؟
فخریدیر گر یارادام عشقده طوفان اودونو
منده منصور اولام اهدافیمه غمخوار هانی
یازما «حیران» سوزووی ساخلا گیلان قبریده یاز
قسلیدن شعله له نیر اود سنه تیمار هانی؟

زارع (حیران)

نوره گیم

نوره گیم قانه دونوب باده و پیمانہ کیمی
پوزولوبدور جگریم خانه دیوانہ کیمی
یا دوتون بنده و ورون یا کتہا زندانہ سالون
باغلیون قولاریمی خانه ده دیوانہ کیمی
منی زنجیره سالیب خانہ ده دیوانہ کیمی
اذن ویر بیر دولانسیم باشیوا پروانہ کیمی
بیر اطاق خلوت اولاییدی سنیلہ بیر منچون
شاهیلن صحبت ائدر دیک تاکہ او باشدانہ کیمی

؟

فاش ائیلیم اسرایمی

دادگاهمه عشقه یول تاپدیم گۆره‌م دلداریمی
آخرین دیدارده فاش ائیلیم اسرایمی
یوخدو ممکن حاکمه پرونده باغلانجاق گرک
سالماقا تأخیره حکمی، باشیلیام اسرایمی
مکتب عشاقیده درس محبت آلماقی
یاده دوشدوکجه . مشوش ائیلدی افکاریمی
فارغ اولجاق حکمت مجهوله داداریدن
پوزودو ویران ائیلهدی بیلیم نییه پرکاریمی
کاروان عومروموز طی ائیلهدی چوخ مرحله
دهر دون آزاره سالدی قافله سالاریمی
شرحه شرحه جسمیمی گرد و غراسا باک ائيله مز
بیر باخیشدا درک ائدر سینمده کی پنداریمی
بوندان آرتیق دوزمه‌گه صبر و قراریم قالمادی
راضیم داره وورولسامدا ائدم اظهاریمی

قوی محبت چشمه سی لبریز اولا خونابیلن
بلکه فاش ائتسین جهانہ مطلب و گفتاریمی
لی لی نین مجنونینہ همتالیقی ممکن دئیل
بو همین بسکه دوشونسون جور سیز گفتاریمی
چوخ دولاندیم عرصه عشاقی مست اولماخلیقا
تاپمادیم مست اولماقا میخانه خماریمی
من محبت چشمه سیندن ایچمیشم آب حیات
قویمارام بیگانه اودوورسون یانا گلزاریمی

زارع متخلص به حیران

نالان منی

سن سیزم سن سیزلیگیم ائتمیش یئنه نالان منی
بیلیمیرم نئچون بیر آن ترک ائتمه بیر بیر آن منی
لحظه لحظه یاش توکن کونلوم سیزیلدار نی کیمی
گل ترخم ائیله قویما گوزلری گریان منی
جهد ائدیپ چوخ ایسته رم غمسیز کدرسیز عمر ائدم
هارددا اولسام اوز دوتوب غملر تاپار پنهان منی
من محبت عاشقی قلییم سنه پیوسته دیر
ای نگاریم قویما تئز محو ائیلیه طوفان منی

۹.

بھانہ «تضمین ترکی»

دلبر منہ یتیشدی جفانی بھانہ ائیلہدی
سالدی باشین اشاقہ حیانی بھانہ ائیلہدی
گلدی بزمہ من تیرہ روزی گورماقا
اوتورمامیش گئتدی تنگی جانی بھانہ ائیلہدی
بیویانمیشدی پنجهسی عاشققرین قانینہ
باغلامیشدی اللرینہ حنانی بھانہ ائیلہدی
گئتدیم مسجدہ عذارون گورماق ایچون
الین دوتدی ئوزینہ دعانی بھانہ ائیلہدی
زاهد یوخودی تاب تماشای مہوشان
بیرگوشہدہ اگلشیپ ترس خدانی بھانہ ائیلہدی
بیرگون گنجیردی «حیران» اونون کوئیندن
اگلشدی یئرہ ایاق یومانی بھانہ ائیلہدی

زارع (حیران)

ترکی بھانہ کرد شاطر عباس صبوچی

ماه نو

قدیمی پیوسته قاشون اگدی چوگان ائیلهدی
کوکلومی همواره زولفون پیخدی ویران ائیلهدی
ایسته‌دی چکسین فلک هر آی باشیندا ماه نو
قاشلارون طرحین گوتوردی الله عنوان ائیلهدی
گوردی چون کوکلوم خدنگون همدم جانسوز دور
جان کیمی باغرینا باسدی مونس جان ائیلهدی
جانیمی آماقدا عشقون قانیمه قیلدی کرم
قانیمی توکمکده غمزون جانہ احسان ائیلهدی
تیر عشقون سینهدن چیخماز مگر جانیم چیخا
جانیلن اولده بیله عهد و پیمان ائیلهدی
چکمه زحمت دردیمون درمانی یوخدی ای طبیب
کیم مریض عشقه بو عالمده درمان ائیلهدی؟
بیلدیم یارین ایکی صورتده بیر تک خالی وار
اوینادیم خالیه یاندیم من او تالان ائیلهدی
چیخمامیش جانیم دیون «صرافه» تیز گلین منی
بیر کمان ابرو نشان تیر مژگان ائیلهدی
صراف

بونه می دیر

بونه می دیرکه ایچرکن منی بیهوش ائتدی
خاطریمدن غم و اندوهی فراموش ائتدی
تاپمادیم چاره یانان کونولمه می دن غیری
منی عشقین نه قدر درد و غمه توش ائتدی
گر الیم یئتسه ایاقیندان اوپریم ساقی
خم می تک می ایچرکن بدنیم جوش ائتدی
جنت اهلی او آدام دیرکی دونوب واعظه دن
پیر میخانه نصیحت لرینی گوش ائتدی
می اگر لعل و لب دلبره آسوده دگیل
بس ایاغینه صراحی یئنه کورنوش ائتدی
عشق بیر شعله چکیب یاندی وجودیم یکسر
گورکی بیر آه بو شمی نئجه خاموش ائتدی
توکدو «واحد» یئنه یاریم اوزونه تئلله رینی
جمع کن خاطر محزونیمی مغشوش ائتدی
واحد

چگننده شانه لر یاندی

شرار شمع آهیمدن منیم پروانه لر یاندی
اوزوم یاندیم نول اولدوم سهلیدور بیگانه لر یاندی
تجلا دی جمال جام غملن بيله سرگرم
دوتوب اود یاندی جانیم بیلمدیم اما نه لر یاندی
دیون مجنونه بول بی خانمان اولما خلیقین قدرین
شعاع حسن لیلادن سراسر خانه لر یاندی
یانارسان ای کونول گل طره جانانه چنگ وورما
سچون مشاطه لر چگننده گوردوم شانه لر یاندی
بلا صحراسی اولجاق مسکنیم، بیر آه چکدیم کی
دوتوب صحرالراود جانا دل دیوانه لر یاندی
بو غم کنجینه سنسیر ای منیم شمع شب افروزیم
پسای پی آهمیلن مشعل شاهانه لر یاندی
محبت بوته سینده یانمادی بیر نقدی «صرافون»
بو سوز عشقین چوخ فرزانه لر یاندی
صراف

شربت هجران

چوخ گلیب ناز ائله مه ائيله مه دیوانه منی
شمنه مایل دگیلم بیل مه ده پروانه منی
سنکه تقلید ائدین عشقه ترسا قیزی
ولی اوخشادم گیلان عشقه صنّعه منی
دولدور ایچ شربت هجرانیوی مست ائيله ئوزون
بیلمه همتا گوژلیم یوسف کنّعه منی
بسکه قلییم یارادور سن کیمی یار ایسته مرم
نه یه لازم دیبه سن عاشق مستانه منی
گل صفا وئر گوژهلیم مجلس وکاشانه میزه
قویما زنجیر ائلییه زلف پریشانه منی
من اگر درس محبتده وفا گورمه میشم
نه روا گونده ره سن سوی دبستانه^(۱) منی؟

۱- منظور محل تأدیب می باشد.

ایستین گورمه سن بیرده منیم پیکریمی
سن گرک دفن ایده سن کوه و بیابانه منی
هرگون آخشام یول آچیب قبریمه قان آغلیاسان
دُشمه «حیران» آدینی بیل یئنه بیگانه منی

زارع (حیران)

۱- منظور از دستان محل تأدیب و ادب می باشد.

حاصل ائندی کاممی

باده نوريله ایشیلدات ساقیا بیر جاممی
بیر اوخو مطرب زمانه حاصل ائندی کاممی
یارین عکسین گۆرموشوق بیر می ایچینه جامده
ای خبر سیز بیلمه یین لذت بو شرب دائمی
هئجواق اولمز بیر اوره ک کیم زنده عشقیله اول
ثبت ائدیپ دست قضا لوح جهاندا ناممی
چو خود نازی سرو بویلو نازنین لر بیر داه
جلوه لنمک فکره سالمیش یار سرو انداممی
گولشن احبابه گئچسن ای صبا بیر لطف قیل
عرضیه حتما" یتیر جانانه وئر پیغاممی
عرض ایله عمدا" نیه یاددان چیخاردیرسان بیزی
دیللره بیرگون دوشر سنده اونودسان ناممی
مست لیک اول نرگس مستانیه چوخ یاخشی دیر
او جهدن تاپشیریلار بیر بیانه جانمی

قورخورام صرف ائتمه سين روز قيامته داها
بیر چۆرك شیخدن حلال مندن حرام می جاممی
حافظا افشان ائله گوزدانه سين (شیوا) کیمی
بلکه تاپسین دلبرین وصلت قوشوبو داممی

ترکی حافظ شیوا

عمریمی بر باد ایلدی

غمی تفسیر ائلیین اولسا گؤرردی نه قدر
سینه می تنگه سالوب عمریمی بر باد ائیلدی
آه او گوندن که سینم تنگ اولا نالم اوجالا
گوره لر غم نئجه غمخانه نی آباد ائیلدی
اغلیان وقته گوزوم یاشی قوتولسانه غمیم
گویدہ کی قاره بولودلار منه امداد ائیلدی
غمی خلق ائلیه نین سینه سی چاک اولسا اگر
گورر عالمده نقدر غم بیزی ناشاد ائیلدی
باندیریب غم بونون اجزاعیمی پروانه سایاق
ئوره دیب راه عدم جوردا بیداد ائیلدی
بیلدیکی خاک ره عشقده جان قویمالیام
چاتا آهیم فلکه غم یولون آباد ائیلدی
دئمگ اولماز ئوره گین سزینی غم خانقینه
بیر عومور چگدیگیم آلامیمی بر باد ائیلدی

گله نقل ائیلدیم اسراریمی بلبل ائشیدیب
شوق پروازدن ال چکمه گینی یاد ائیلهدی
قویدی مجنون کیمی باش باشه گولون بسترینه
غنچه ایله سئویشیب شاد اولا فریاد ائیلهدی
یئنه «حیران» اوخوسان غم سوزونی غملی له ره؟
نیه درک ائيله مه دین دردلی سینهن داد ائیلهدی؟

زارع (حیران) ۱۳۷۲/۴/۲ تبریز

سیگار

چکمه سیگاری جوان ترک ائله فی الفوری اماندی
کیمسه چکدی اونو مطرود گوزل هر دو جهانندی
گر جوان بیلسه کی سرچشمه دی هر فسق و فساده
چکمز اصلا" اونو درک ائيله سه هر لحظه زیانندی
هر کیم انساندی اراديله گؤرر هر عملی
بیرده چکمه داخی سیگاری داداش ترک ائت اماندی
سن نه لر گؤرموسن اوندامنه فاش ائيله بولوم
بیرزمان درک ائده جک سن که نهان ایشلر عیانندی
نه آتاندان اوتانیرسان نه ده قارداش باجی دان
پرده بیرتیلدی داخی حرمت و تقوا آزاداندی
وئرر ازللده ده سینه بیردانا سیگار وینستون
صونرا ره لرسنه هموار پس پرده عیانندی
هر کیم ئورگتدی سینه بیرده یاخین لاشما اونا
اوسنین مالیوی هم جانیوی جنگین دن آلاندی

بَنگ و تریاک و حشیش هر اوچو سیگاره دایاق
 سنده یار اولموسان اونلاره وجودون نگراندی
 سن بیر انسان اوزووہ رحم ائیلہ درک ائیلہ اوزون
 آت یثره جیب ده کی سیگاریوی ترک ائیلہ اماندی
 چکجه گین کبریتی سیگاره اوزونده یانیسان
 خبرین یوخدوکی هر شعله سی مین درده سالاندی
 چوخ تلاش ائیلہ دی دشمن بیزی اغفال ائیلہ
 گُوردو ممکن دگیلی نار ریا کاریله یاندی
 سن جوان سان گره ک عالم ده گُهریار اولاسان
 بیر گذر گهدی یو عالم بوتون افسانه یالاندی
 قویما عومرون گشچه عالمده بطلانده جوان
 چون قالان عالم عقیباده نیک آدلاردی قالاندی
 کیمسه قویدو ایاقین عرصه اعمال به ده
 لاجرم دارد اقالیب نیمه راهینده دایاندی

زارع متخلص به حیران ۱۳۷۶/۹/۲۷ تبریز

منیم نغمه له ریم

حیات شیرین عومور جوان آرزو مین مین
سن ای نغمه م یولون بعضاً^۱ اولسا چتین
سَسین گلسین مجلسلردن متین متین
قیمت اومما هر ناشی دان سیخیلما هیچ
سن ائللرین سینا غیندان اینانما گئچ
سن بیر قارتال^(۱) یا بیر ترلان اولماسان دا
اوجا داغلار اوسته قاناد چالما سان دا
چینار اولوب یئره گولگه سالماسان دا
کورپه قوش اول اوز قانادین اولسون آنجاق
کونلومده کی محبتدن اولما اوزاق
اوزگوجونله سن اوجالسان تورپاق اوسته
سانارام کی قویدوم داغی من داغ اوسته

۱- قارتال : عقاب

مین زحمتله اوشاق قالخار ایاق اوسته
 ییاد ائللردن دیلمه مه دیم اصلا کومک
 یاخین دوستوم بیر قلم دیر بیرده امک
 گاه جبهه ده هارای چکدین عسگر کیمی
 گاهدا آچدین قاپیلاری سحر کیمی
 یولار گئچن داغلار آشان کهنه کیمی
 قوی بو وطن تورپا غینلا ایزین قالسین
 اوز نفسین اوز آهنگین سوزون قالسین
 اوره گیمین میوه سی دیر هر اثریم
 آز آخمادی وراق اوسته آیین تریم
 قاندا لانیب گزمه سه ایدی نغمه له ریم
 ییاد ائتمزدی اوبامنی اویماق منی
 اونو داردی وطن منی تورپاق منی

مدینه گلگون

ترياکي غزلي

ترياکي چکنلر بيله گر آفت جاندي
هئچ وقت چکه بيلمز اونو دنيايه عياندی
تير ياکيده آثار مروّت اولا بيلمز
گر اولسادا يوخ غيرتي مطرود زماندي
بیر لحظه عيان اولسا چکن وقتده خلقه
حقا که داخی نیله سه رسوای جهاندي
هر کیمسه کی ترک ائندی بو افیونی خوش اولسون
هئچ کس دوزه بيلمز اونا چون خرجی کلاندي
مین جور سنه گر نشئه ویره فایداسی یوخدور
آخر گوره جک سن که گؤزل قاتل جاندي
هرکیم سنه اورگتدی گوروم آتسه یانین
هم مبدعی هم آخری بیر شیئی دی چاخاندي
سویمور بیله بیر آفتی بازار شرافت
هر کیمسه کی آلوده دی پامال جهاندي

بیللم نیه بئند اولدوم او زنجیر جفایه
 باخ گور نئجه تریاک لرین مالی تالاندی
 اگنینده اولان رخت جفا پیشه دن ال چک
 واللہی عومور باده وئرن قاتل جانندی
 غیر تلیدی هر کیمسه کی تریاک کی گورنده
 فی القوری قاچا درک ائلیه آفت جانندی
 انسانه یاراشماز گئده بیراهه یولوندان
 بیراهه گئدنلر دییه بیللم که نادانندی
 بیر بیلله طبیعت یارانیب بیزلره خاطر
 عبرتله باخین عالمه چوخ یاخشی یاماندی
 تریاک کی له مانوس اولانین غیرتی اولسا
 وور ماز الینی بیلسه کی رسوای جهانندی
 ترک ائلیله بو افیونی داداش آفت جانندی
 هر کیمسه اونو ترک ائده محبوب جهانندی

زارع متخلص به «حیران»

حقیقت

ارندن حقیقت عاشیقیم من
 باشقا جور یاراتمیش طبیعت منی
 اسه رم جوشارام دریا تک آنجاق
 یاشاتماز کین منی کبودوروت منی
 نه مرادا یئتدی نه گاما چاندی
 اوزگه قاپسینا کیم کی داش اتدی
 عومرون یولوندا مغرور یاشاندی
 عهدیمه سؤزومه صداقت منی
 بولانیر دورولور داغلاردا سئلر
 ده ییشیر نسیل لر دونور نسیل لر
 قورخورام ایللردن قوی اؤتسون ایلر
 قوجاتماز دونیادا محبت منی

۹

سنى گۆرەندە شادام

سنى گۆرەندە شادام گۆرمىندە ناشاد
يىقىن كىمىندە ياتىب گۈزلىرىن كىپرىگى
چىراغ آرزوم سىن سىن
اگر قاش گۆزۈن اخم ئىلە سە
ھىجر آتشىن آرايە سالما
تاپشور منى قارا توپراقە ياخشى راحت ساخلاىن
شەرحىن فراواندى دىمەگ اولماز
اگر گۈل پىرىشان اولسا بولىبول نە ايلەسىن
نە من اولايىدىم نە بو عالم
آختاردىم عطرىن تاپماقا گۈلزارە گىتىدىم
چىخارام بو تەرىقدن كىنار؟

۹.

فهرست ماهنی غزللری

مطلع غزل	صفحه	نام شاعر
عنوان کتاب	۱	
مشخصات کتاب	۲	
مقدمه	۳	
کۆنول وفاسیز اولان نازلی یاره یالوارما	۵	واحد
بیر نغمه اوخودوم ترجمان اولدو	۶	مدینه گلگون
منه همدم گۆرونور شمعيله پروانه طیب	۷	زارع متخلص به حیران
پای بند اولدوم سر زلف پریشانین گۆروب	۹	فضولی
ثوره گیم اولدو غم یاریله دیوانه طیب	۱۰	زارع متخلص به حیران
مرده جسمیم التفاتوندان بولور دائم حیات	۱۱	فضولی
صباغیار دانال چک غمیم دلداره اظهاراث	۱۲	فضولی
سن زلیخاسن اگردیده گریانیمه باخ	۱۳	زارع متخلص به حیران
قسم جمالینه سندن صورنا شاهیم یوخ	۱۵	نسیمی
مطربا چالما سازین دیده گریانیمه باخ	۱۶	زارع متخلص به حیران
سن سیزای گل کونلومون بیردم فراری یوخدویوخ	۱۸	نباتی
عریان و زار اولدوم یشنه مجنوناباخ	۱۹	نباتی
نالهدن دیرینی کیمی آوازه عشقیم بلند	۲۰	فضولی
باغلا زولفونله منی گوشه زندانه آپار	۲۱	زارع متخلص به حیران
آفتاب طلعتیندن ماه تابان رود و تار	۲۳	نسیمی
تیر غمزون قانیمه باتماز دئدیم یاندان گنچر	۲۴	صراف
لبینه اهل نظر چشمه حیوان دئدیله	۲۶	نسیمی

میرمهدی	۲۷	گوزله‌لیم گوزله ربین صحنی هریاندا اولار
سلیمان	۲۸	یئر اوزونده هره‌نین اوزایشی اوز صحنی وار
نباتی	۲۹	بیله مستم یلمیریم کیم می نه دیر مینا ندیر
واحد	۳۰	عشقین تمام نشه‌سی دیوانه لیک ده دیر
صراف	۳۱	پری وشلر همیشه رسمیدیر عشاقه نازائیلر
زرگری	۳۲	وطنین عشق اودونا بوجل دیوانه یانار
سیمی	۳۳	هامی گون منتظرم منکه بو پرگار ندیر؟
زارع متخلص به حیران	۳۴	اولدورمه منی ظالمیم اگر جسمده جان وار
زارع متخلص به حیران	۳۵	چشم مستندیر منی کوه و بیابانه سالان
؟	۳۷	پریشان خاطیریم بیر طره پرپیچ و تاب ایستر
زارع متخلص به حیران	۳۸	گل ایگی گولدن قابق گلشنده بیداد ائیلیر
نسمی	۴۰	ساقیادوندور قدح چون یتدی فصل نوبهار
؟	۴۱	بووقت که جان‌تیکن اوخلارین نگاره‌سالی
واحد	۴۲	موسیقی نشه‌سی مین شوگیلی جانانه دگر
صراف	۴۴	پریشان ائیلین احوالیمی آشفته گیسودور
زارع متخلص به حیران	۴۵	وصال یاره صبرائیمک نشانی عشق وصلت دیر
زارع متخلص به حیران	۴۷	محبت باغچاسنین پروانه‌سی آنام دور
مدینه گلگون	۴۹	قانا دجالین گوی اوزونده یتنه دورنالار
زارع متخلص به حیران	۵۱	خوش باهار اولدو یتنه باغچامیزالوان گورونور
صراف	۵۲	دیردیم قامت سحرورن قیامتدن علامت دیر
صراف	۵۳	اگر رسمدیر گل عندلیبه ناز ائیلر
فضولی	۵۴	لاله تک قلبیم منیم ای نازنین یوز یاره دیر
فضولی	۵۵	صبحه تک یاتما بیرام یوخدی قراریم گنجهر
فضولی	۵۶	منده مجنوندان فزون عاشقلی استعدادی وار

۵۷	سلیمان	یتر اوزونده هره‌نین اوزایشی اوز صحبتی وار
۵۸	صمد وورغون	آروزم ديله ییم سئوگیلی یاریم وطنیمدیر
۵۹	فضولی	جلوه عکس رخون آئینه دن دیر رشک جور
۶۰	واحد	چات باغچاسنین باغبانی بیزیک
۶۱	فضولی	خوشام کیم دم بدم گریان گوزوم
۶۲	فضولی	جان وئرمه غم عشقه
۶۳	نظامی	دئدیم عشقیمده وفا گؤستره جک نازلی نگار
۶۴	خورشید بانو	سحرگاه ناگهان گوردوم دل زاریم نهان آغلار
۶۶	زارع متخلص به حیران	عالمده آچان گلله پروانه آنام دور
۶۸	واحد	کیمده واردیر گوزه لیم سنده اولان جاذبه لر
۶۹	فضولی	آشیان مرغ دل زلف پریشانین ده دیر
۷۰	زارع متخلص به حیران	موسیقی مجلسینن آیری علامت‌له‌ری وار
۷۲	وحی	انسانلار حورمت ائده‌نین قیمی یوخدور
۷۴	وحی	ساقیا سن سیز دوشوبدور خاصیتدن باده‌لر
۷۵	واحد	دئمه مجنونه دلی بلکه ده لیلا دلی دیر
۷۶	زارع متخلص به حیران	بنزر گؤزه‌نیم روضه رضوانه عجب شیر
۷۹	زارع متخلص به حیران	دئمه‌ای یار تولورم روحوم اومه باره ده دیر
۸۰	وحی	یوگنجه مجلسین ای ساقی عجب شوکتی وار
۸۲	واحد	سن سیز ای شوخ منیم خوشگذرانیم یوخدور
۸۳	وحی	کمال بوستانین حاصلی شرافت دیر
۸۵	زارع متخلص به حیران	هر کیمسه ائدر ناله خریدار تاپولمور
۸۷	صراف	چشم سیه یار دل پیریلن اوینار
۸۹	واحد	گرچه محبت عالمنین چوخ صفاسی وار
۹۰	نباتی	منیم بو طبع مجنونیم یتنه بزم شراب ایستر

هر باغین هر باغچانین	۹۱	صمد وورغون
بیر نفر اهل وفامین بی وفادان یاخشیدیر	۹۲	واحد
اوسر زلفوه مشاطه پری شانه وورار	۹۳	صراف
منیم احوالیمه یارب نهدن خردوکلان آغلار	۹۴	زارع متخلص به حیران
منه باد صبا اول سروگل رخدن خبر وئرمز	۹۵	فضولی
تشنه جام وصالین آب حیوان ایسته مز	۹۶	فضولی
گلدی مسجدن دؤن میخانه چون پیریمیز	۹۷	شیوا
کونولده مین غمیم واردیر	۹۸	فضولی
تورکین دیلی تک سؤگیلی ایستکلی دبل اولماز	۹۹	شهریار
زولفون نیه بیر آن گؤزه لیم شانه سیز اولماز	۱۰۱	واحد
می سیز مزه سیز جامیله جانان اولای ییلمز	۱۰۲	وورغون
نهدن اول بت پری وش داخی بویانه گلمز	۱۰۳	محمد امین
سن منه یار اول	۱۰۴	نسیمی
عشق اهلی ندن اتندیگی پیمانه یتیشمز	۱۰۵	محمد امین
میخانه گؤزه ل باده و پیمانه سیز اولماز	۱۰۷	زارع متخلص به حیران
ممشوقده چون عشوه و ناز اولماسا اولماز	۱۰۹	صراف
نیه لازم گنجیب عمر و زوالیم سن سیز	۱۱۱	فضولی
سئوگی لین قدرینی بو عصریده هرکس بیلمز	۱۱۲	رستم اف
دائیم بو گؤزه للیک اوجفا پیشه ده قالماز	۱۱۳	واحد
قویبدو انتظاریندا	۱۱۴	خورشید بانو
عالمده گؤزه ل هر قوزو قربان اولای ییلمز	۱۱۵	زارع متخلص به حیران
نسبت سنه ای شوخ زلیخا اولای ییلمز	۱۱۸	واقف
درک ائيله داداش گردش دورانیده تبریز	۱۱۹	زارع متخلص به حیران
هر گول آچیلار اول گول رعنا اولای ییلمز	۱۲۱	واحد

و جی	۱۲۲	یاریم منه یار اولسا سۆزوم دن پکر اولماز
واحد	۱۲۴	عشقی منی دؤندر دی گولوم بولوبه سنسیر
زارع متخلص به حیران	۱۲۵	مرید عشق اولان عاشق جهاندا بی نشان اولماز
واحد	۱۲۸	بولبولون ناله جانسوزینه باعث گول ایمنیش
صراف	۱۲۹	بر عشقه پرده چلمگه چوخ ائیلد دیم تلاش
صمد وورغون	۱۳۰	عاشق باغرینا باس صدقلی سازی
واحد	۱۳۱	بیز خرابات اهلی نیک میخانه لردن چیخیشیق
زارع متخلص به حیران	۱۳۲	چال سازین غم داغیلا
واحد	۱۳۴	نه قدر عشقمیزای گولی بئله پنهان اولاجاق
و جی	۱۳۵	عهدو پیمان اوسته ای گول باوفا اولماق گرک
صراف	۱۳۶	صبا اغیار دن ال چک
زارع متخلص به حیران	۱۳۷	کونلوم آچیلیر زلف پریشانینی گؤرجک
واحد	۱۳۸	بیز بیر قطار طوطی شیرین سخن له ریک
واحد	۱۳۹	دیل بیلن سؤز آنلیان بیر نازلی یار ایسترونول
مدینه گلگون	۱۴۰	گل باشینا دونوم سنین ای مه لقاء گؤزل
نسیمی	۱۴۲	فوقتیندن یاندی باغریم
نسیمی	۱۴۳	فوقتیندن دلبراکونلوم پریشان اولدوگل
زارع متخلص به حیران	۱۴۴	درد هجرانه دؤزن لر دلی دیوانه دگیل
زارع متخلص به حیران	۱۴۵	ای جوانلیق هاردا سان جسمیم توانان دوشدی گل
نسیمی	۱۴۷	اوزونی مندن نهان ائتمک دیلرسن ائمه گل
صراف	۱۴۸	بیر عمریدیر سالیبدیر منی آه وزاره دل
و جی	۱۵۰	ساده دیر دوست تاپماق
زارع متخلص به حیران	۱۵۱	وئر اجازه گؤزه لیم تابع فرمانین اولوم
واحد	۱۵۳	بیر زمان من ده اسیره میخانه ایدیم

واحد	۱۵۴	گوزله رين قاره سینه بیر نچه قوربان دئیشم
بختیار	۱۵۵	داش نوره ک لرده یانیب داشلاری سیندیردی مقام
نسیمی	۱۵۶	دلبرین بلبرینه چشمه حیوان دئیشم
شهریار	۱۵۷	اذن و اثر طوی گنجیسه سی منده سنه دایه گلیم
صراف	۱۵۹	فصل بهار ایسته مه رم بلبل اولمارام
زارع متخلص به حیران	۱۶۰	باغلا زنجیره منی
زارع متخلص به حیران	۱۶۱	بیر لحظه گوزله عکسوی پیمانه ده گوردوم
واحد	۱۶۲	دون دلبریمی مجلس میخانه ده گوردوم
نظامی	۱۶۳	بونه شو داد یر آ دوستدار من ئیله زار اولمیشام
نظامی	۱۶۴	من کیم کی سوله ییم اول یاری مہمان ائیلہ دیم
واحد	۱۶۵	گنت گولوم گنت سنی من جان اولاسان ایسته میرم
زارع متخلص به حیران	۱۶۶	رؤیا ده گوزله عکس رخون جامیده گوردوم
واحد	۱۶۸	کونلومی زولفون خیاليله پریشان ائتمیشم
واحد	۱۶۹	من سؤگیلم عشقینده گره ک بولبول اولایدیم
وحی	۱۷۰	قصه پروانه دن شیرین حکایت گورمه دیم
واحد	۱۷۱	گولدن آرتیق سنی ای جسمیمه جان ایسته ییرم
نباتی	۱۷۲	جاناود ووردوم اوزوم پروانه لردن کؤسمیشم
زارع متخلص به حیران	۱۷۳	گلدی قوربان آیی قوی من قوزو قوربانین اولدم
مشفق	۱۷۵	بولم نیچون آتمیش اونو تمیش
نباتی	۱۷۷	یوخسادیر سیز من اولمو شام خلوت نشین
واحد	۱۷۸	گوزله ییم سن گورهن اول عاشق نالان دگیلم
زارع متخلص به حیران	۱۷۹	آنامین حسینه ئوز جانیمی قربان دئیشم
صراف	۱۸۰	گوز یاشین کونول قانیله مرجان ائتمه یم نیلیم
واحد	۱۸۲	قوجالیق سالدی ایاقدان منی ای دادئولورم

دهنين شوقنا جانسوز گمان ائتمزدیم	۱۸۴	فضولی
عقل یار اولسیدی ترک عشق یار ائتمزدیم	۱۸۵	فضولی
ئا اوزونی کۆرمیشم حسینه حیران اولمیشام	۱۸۶	نسیمی
باغ ایچره گندیب یاریمی اغیاريله کۆردوم	۱۸۷	سید
قارامیش گئندی سراسریزه نیب گولدی جهان	۱۸۸	علی نشانی
اگلش کۆزه لیم نازایله مشاطه ده گولسون	۱۸۹	زارع متخلص به حیران
ایستی سن کونلوم کیمی زولفون پریشان اولماسین	۱۹۰	صابر
چال بیرموغام کی سازدا آه آسمانه گئتسین	۱۹۱	شیوا
من کی جانندان گنجرم سوگیلی جانانیم ایچون	۱۹۲	واحد
دنیای جفا پیشه دن عصیان گرگ اولسون	۱۹۳	زارع متخلص به حیران
دئدیم ای غنچه دهن کونلومی قان ائيله میسن	۱۹۵	واحد
بی نوا کۆیلم مجت سودا سیندانیله سین	۱۹۷	وجی
زولفونده نه لازم گوزه لیم شانه دولانسین	۱۹۸	واحد
هر زمان آرزوم بوودور بیراله زار اولسون وطن	۱۹۹	زرگر
ای خوش اول گونلر کی	۲۰۰	فضولی
خندنگ نازیله گویلم قوشون شکارائيله دیم	۲۰۱	صراف
ایسته رم انصافی بیر قاضی محبت ائيله سین	۲۰۲	وجی
صفای مجلس جانانی کیم گوروب او دئسین	۲۰۳	واحد
چوخلار اینجیکدی که سن اونلار انا نازیله میسن	۲۰۴	شهریار
ییلمدین سن قدریمی ای نازلی جانان ییلمه دین	۲۰۶	سلیمان
سویله ای دل هانسی باغین سن گل رعناسی سن	۲۰۷	واحد
اثل دوشدی بوتون حیرته دیوانه لی گیمدن	۲۰۸	واحد
نه اوچون حسینه ای گل بیله مغرور اولدون	۲۰۹	واحد
هر گلن جؤروا دوزدوم که منه یارا اولاسان	۲۱۰	زارع متخلص به حیران

اله بیر تارمو آلمیش دل دیوانه زولفوندن	۲۱۱	صراف
گل گلدی گلمدی خبر اول گلغذاریدن	۲۱۳	وفا
دلا منت چکینجه بو وفاسیز آشنالردن	۲۱۵	واحد
اولموشام دردو بلا ایچره بوگون دیوانه من	۲۱۶	خورشید ناتوان
ای فراق مه جانان جگریم خون ائتدین	۲۱۷	فضولی
میخانه مجلسینده گره ک صحبت اولماسین	۲۱۸	واحد
یاندیردی شوقون جانیم	۲۲۰	نسیمی
دوشیمشم تاکی سبب سیز	۲۲۰	نسیمی
گؤروم عالمده سنی من کیمی بیماراولاسان	۲۲۱	زارع متخلص به حیران
اگر خوشدورمه عطری هم صفاسی گولون	۲۲۲	خورشید ناتوان
گؤروم عالمده گؤزل من کیمی بیماراولاسان	۲۲۴	زارع متخلص به حیران
سن زولفونی آچ توک اوزونه شانه سی مندن	۲۲۶	واحد
لینه بنزه مه سیدی می می میخانه لیرین	۲۲۷	واحد
گره ک عالمده بشر صاحب وجدان اولسون	۲۲۸	؟
من ماتلم اول یاره سن ایندی نثجه اولسون	۲۲۹	واحد
زنحیره وورولدوم یثنه دیوانه لی گیچمدن	۲۳۰	زارع متخلص به حیران
افسوس کی قوجالیدیم جوان عوبروم هدر اولدو	۲۳۲	وحی
غمیندن غنچه گل تک قانه دوندور	۲۳۳	سید
اوز کونلومی رسوای جهان ائيله دیم اولدو	۲۳۴	زارع متخلص به حیران
من اول مرغ سیه بختم گریزان آشیانه اولدو	۲۳۶	زارع متخلص به حیران
من ترک شراب لب یارائيله دیم اولدو	۲۳۸	صراف
باغبونون منم ای گل غم اغیار ائيله مه	۲۳۹	زارع متخلص به حیران
ایتمیش اول یوسف گلر ای پیرکتمان غم یثمه	۲۴۰	شیوا
غمدن اولدوم دثمه دیم حال دل زار سته	۲۴۱	فضولی

نباتی	۲۴۲	گنور ساقی می گلگون بو بزمی بیر بهار ائيله
واحد	۲۴۳	گنججیدی مین نازيله اول دلبر مهپاره بئله
زارع متخلص به حیران	۲۴۴	مرد اوغول ساتما اوزون دهرده بیگانه لره
نباتی	۲۴۶	دوشسه بیرده نظریم مهر رخ جانانه
واحد	۲۴۷	سؤگیلیم عکسین دوشوب پیمانه دن پیمانه
واحد	۲۴۸	من عارفم گؤزلیم ائتمه گل اشاره منه
واحد	۲۴۹	هرکیم محبت اهلینی سالمیش اذیتنه
واحد	۲۵۰	مین لرجه گؤزل اولسادا هر ملت ایچینده
صمد وورغون	۲۵۱	ای کونول بیر نامه یاز بیر گلعدارین عشقینه
واحد	۲۵۲	هرکیم منه طعن ائيله سه میخانه لر ایچره
نسیمی	۲۵۳	بهار اولدو گل ای دلبر تماشا قیل بو گلزاره
نظامی	۲۵۴	یشه میخانه دوشموشدو گذاریم بو گنججه
واحد	۲۵۵	آخر آغلاندین منی بیگانه لر گولسون منه
واحد	۲۵۶	اولور شکفته کونول زلف یاده شانه دگنده
واحد	۲۵۷	او قارا زلف کی هر دم دولاشیر شانه لره
واحد	۲۵۸	قاچدی صحرا له رمجنون دئنه لیلایه گوره
خورشید ناتوان	۲۵۹	ئوزون عشق آتشی نه وورماغا دلشاد پروانه
وحی	۲۶۰	زاهدا من چکیریم بار ملامت سه نه
فضولی	۲۶۲	غم دیارینده اجل پیکی گذار ائتمز منه
زارع متخلص به حیران	۲۶۳	سن ازهل گوندن خراب ائندون منیم کاشانه می
وحی	۲۶۵	اودلانا ن پروانه دن اویرن صداقت درسی نه
نباتی	۲۶۶	اولدو کونلوم یشه بیر زلف چلیپا دلیسی
زارع متخلص به حیران	۲۶۷	باخدی قجا گوزوم باغری می قان ائيله دی گئندی
مشفق	۲۶۸	مهربانین باغ عشقی ای معطر سوسنی

؟	۲۶۹	قویوسان حسینه حسرت آی اوزو قاره منی
نباتی	۲۷۰	چرخ دولاندیم کی گؤروم اول چشم حادولار کیمی
واحد	۲۷۱	ییلیم نه اتمیشم یتنه یار ایسته میر منی
زارع متخلص به حیران	۲۷۲	آج گؤزل معرفتین دفتیرینی یار هانی
؟	۲۷۳	نوره گیم قاهه دونوب باده و بیحانه کیمی
زارع (حیران)	۲۷۴	دندگه عشقه یول سالدیم گؤرم دنداریمی
؟	۲۷۶	سر سیزم سس سیزلیگیم اتمیش یتنه نالان منی
زارع (حیران)	۲۷۷	دلبر منه پتیشدی جفانی بهانه ائلدی
صراف	۲۷۸	قدیمی پیوسته قاشون اگدی چوگان ائیلدی
واحد	۲۷۹	بونه می دیرکی ایچرکن منی بیهوش ائلدی
صراف	۲۸۰	شرار شمع آهمیدن منیم پروانه لر یاندی
زارع (حیران)	۲۸۱	چوخ گلیب ناز ائله مه ائله مه دیوانه منی
شیوا	۲۸۳	باده نوریله ایشیلدات ساقیا بیر جامیمی
زارع (حیران)	۲۸۵	غمی تفسیر ائلین اولسا گؤرردی نه قدر
زارع (حیران)	۲۸۷	چکمه سیگاری جوان ترک ائله
مدینه گلگون	۲۸۹	حیات شیرین عومور جوان آرزومین مین
زارع (حیران)	۲۹۱	تریاکی چکنلر بیله گر آفت جاندی
؟	۲۹۳	اره دل حقیقت عاشیقیم من
؟	۲۹۴	سی گؤرن ده شادام گؤرمین ناشاد

۱۵۰۰ تومن

خیابان امین، انتشارات یاران تلفن ۶۷۹۲۵

شابک ۵-۳۹-۶۰۰۹-۹۶۴

ISBN- 964-6009-39-5